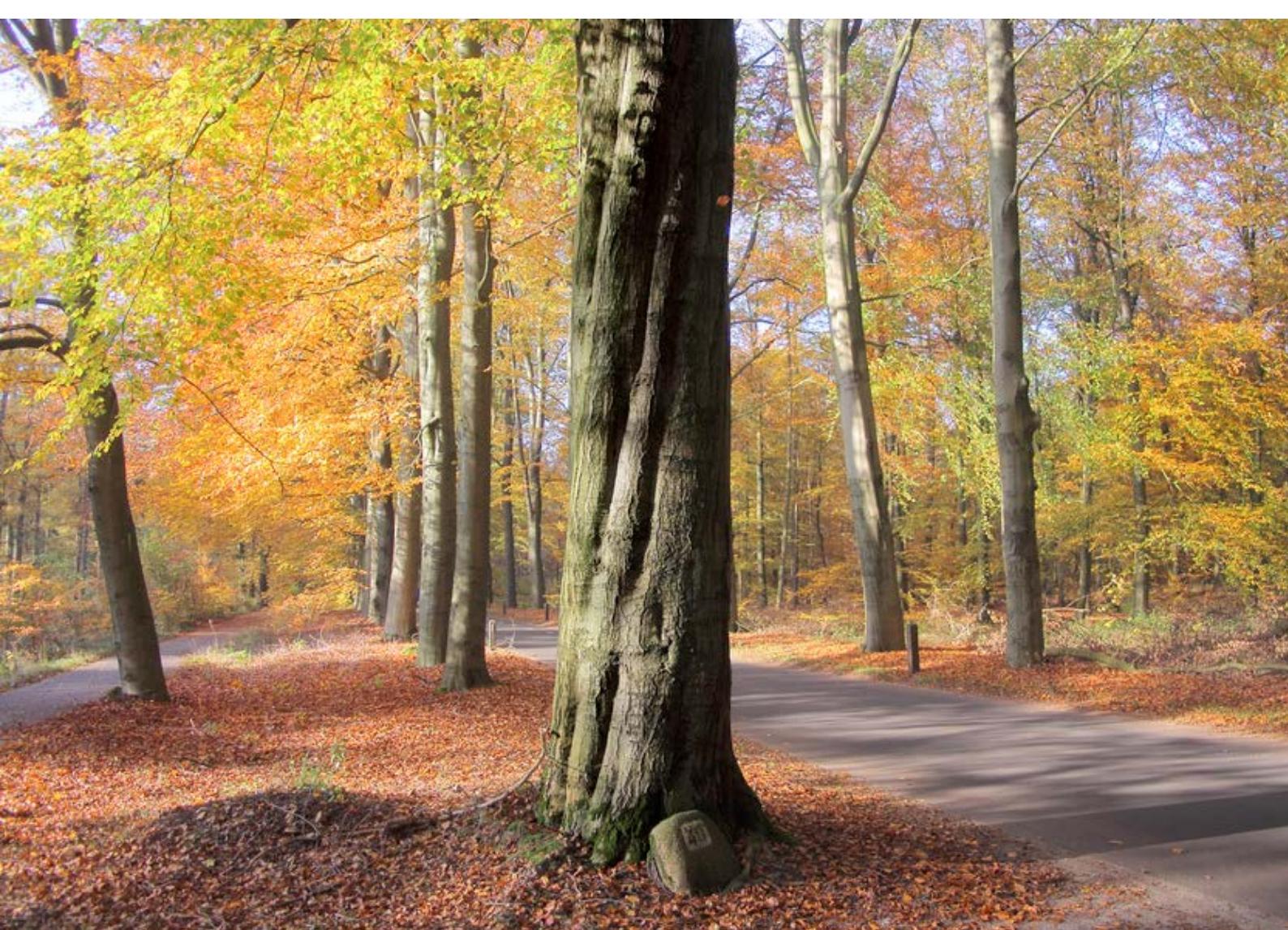

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Septembercirculaire 2014

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de
colleges van B&W

DGBK/ Bestuur, Democratie
en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

Datum
16 september 2014

Kenmerk
2014-0000286660

circulaire

Onderwerp	septembercirculaire gemeentefonds 2014
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaires	meicirculaire 2014 (2014-0000286660); decembercirculaire 2013 (2013-0000749924); septembercirculaire 2013 (2013-0000536544); meicirculaire 2013 (2013-0000231941)
Ingangsdatum	16 september 2014
Geldig tot	1 juli 2015

Voorwoord

U staat aan de vooravond van de eerste begrotingsbehandeling in de nieuwe gemeenteraden. Via de meicirculaire 2014 zijn gemeenten over de financiële kaders voor hun begrotingen geïnformeerd. De septembercirculaire 2014 geeft een actueel beeld, gebaseerd op de Miljoenennota van het Rijk.

Deze periode staat in het teken van de decentralisaties zorg, jeugd en participatie. Uw inzet voor de publieke zaak is daarmee van groot belang.

Ik wens u veel succes met uw belangrijke verantwoordelijkheden.

Mede namens de staatssecretaris van Financiën,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Inhoudsopgave

1	Hoofdpunten	1
2	Algemene uitkering	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering	5
1.	<i>Accres .....</i>	6
2.	<i>Plafond BTW-compensatiefonds .....</i>	7
3.	<i>Waarderingskamer .....</i>	7
4.	<i>Beeldende kunst en vormgeving .....</i>	7
5.	<i>Wetsvoorstel Taaleis WWB .....</i>	8
6.	<i>Implementatieondersteuning mGBA .....</i>	8
7.	<i>Burgerzakenmodules Basisregistratie Personen .....</i>	8
2.3	Verdeling mutaties algemene uitkering	8
2.4	Veranderingen in het verdeelstelsel	9
2.4.1	Inleiding	9
2.4.2	Groot onderhoud gemeentefonds	9
2.4.3	Maatstaf krimp	10
2.4.4	Bommenregeling	11
2.5	Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen	12
3	Integratie-uitkering Sociaal domein	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Omvang en verdeling	15
3.3	Verantwoording en monitoring	17
3.4	Eenmalige accountantscontrole Iv3-sociaal domein	18
4	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen	21
1.	<i>Wmo .....</i>	21
2.	<i>Maatschappelijke opvang .....</i>	22
3.	<i>Vrouwenopvang .....</i>	23
4.	<i>Huishoudelijke hulp toelage .....</i>	23
5.	<i>Eenmalige koopkrachttegemoetkoming 2014 .....</i>	24
6.	<i>Beeldende kunst en vormgeving .....</i>	24
7.	<i>Gezond in de Stad .....</i>	24
8.	<i>IODS kwaliteitsprojecten .....</i>	25
9.	<i>Bodemsanering .....</i>	25
10.	<i>Faciliteitenbesluit opvangcentra .....</i>	25
11.	<i>Vsv Programmagemelden RMC-Regio's G4 .....</i>	26
12.	<i>Stimuleringsregeling Oversampling .....</i>	26

13. <i>Beter benutten</i>	26
14. <i>Erfgoed en ruimte</i>	27
5 Overige mededelingen	29
5.1 Inleiding	29
5.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen	29
5.3 Informatie voor derden.....	30
5.4 Financieel overzicht gemeenten 2014	31
5.5 Herverdeling wegenbeheer.....	33
5.6 Jaarlijkse weging decentralisatie-uitkeringen	33
5.7 Individuele referentiewaarden EMU-saldo decentrale overheden	34
5.8 Toedeling EMU-saldo openbare lichamen aan deelnemende overheden	34
5.9 Wijziging BBV.....	35
5.10 Uitwerking beleidskader derivaten voor de decentrale overheden	36
5.11 Macronorm OZB.....	37
Bijlagen.....	39
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2014 en 2015.....	40
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2015, gegroepeerd naar cluster	44
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2014-2019	49
Bijlage 2.4.2.1 Overgangsregeling groot onderhoud	50
Bijlage 2.5.1 Ontwikkeling uitkeringsfactor	60
Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2014-2019.....	63
Bijlage 3.3.1 Rekenmodel besteding sociaal domein	64
Bijlage 3.3.2 Verdeling integratie-uitkering Sociaal domein 2015	65
Bijlage 3.3.3 Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo	71
Bijlage 4.2.1 Overzicht decentralisatie- en integratie-uitkeringen	82
Bijlage 4.2-1 Integratie-uitkering Wmo.....	83
Bijlage 4.2-2 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang.....	93
Bijlage 4.2-3 Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang	95
Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming 2014.....	97
Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad	103
Bijlage 4.2-10 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra	106
Bijlage 4.2-12 Decentralisatie-uitkering Stimuleringsregeling Oversampling	108
Bijlage 4.2-14 Decentralisatie-uitkering Erfgoed en ruimte.....	110
Bijlage 4.2.2 Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin	112
Bijlage 5.7.1 Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015	123

1

Hoofdpunten

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. Factoren als gemeentelijke rentelasten, dividendopbrengsten, belastingopbrengsten en grondexploitatie bepalen mede die financiële ruimte. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De circulaires bevatten ook actuele informatie die op een later tijdstip in de riksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

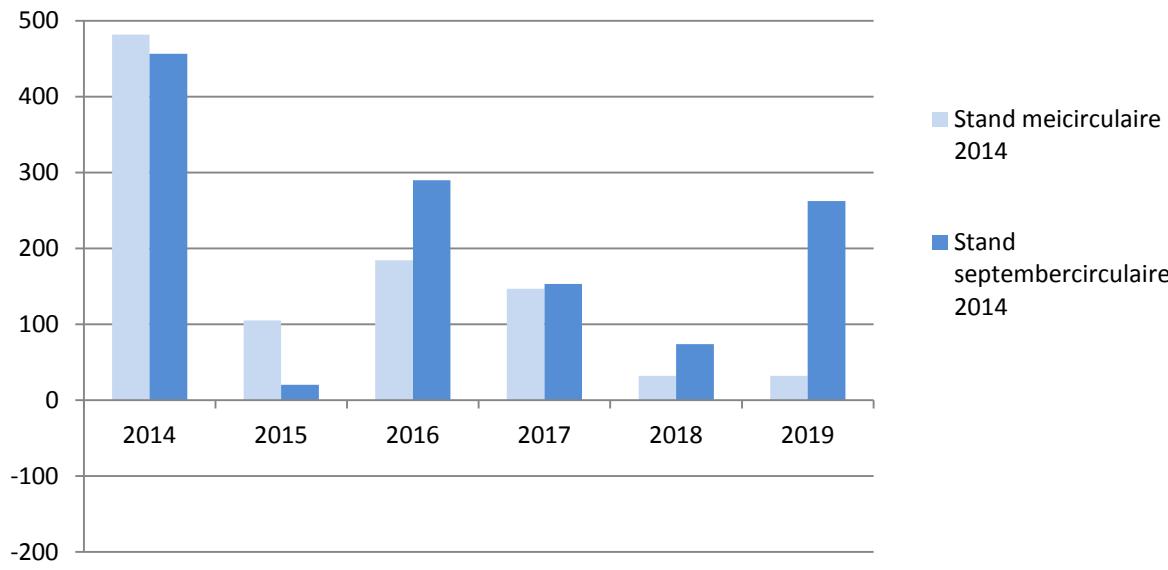
In de meicirculaire 2014 is met een nieuwe opzet gestart, met als doel gemeenten beter in staat te stellen zich een beeld te vormen van de betekenis van de nieuwe informatie en de veranderingen die daaruit voortvloeien. De nieuwe opzet wordt gekenmerkt door een strikte afbakening tussen de soorten uitkeringen van het gemeentefonds, een gestructureerde opbouw van de informatie per uitkeringstype en vereenvoudigde, meerjarige tabellen. Voor een beter begrip lichten wij op diverse plaatsen termen uit het gemeentefonds toe. De nieuwe opzet is algemeen gunstig ontvangen en wordt daarom voortgezet.

De voornaamste mededelingen, onderscheiden naar algemene uitkering, decentralisaties sociaal domein en decentralisatie- en integratie-uitkeringen volgen hierna.

Algemene uitkering

- De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de riksuitgaven (netto gecorrigeerde riksuitgaven; NGRU). Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de riksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van de algemene uitkering, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd. De accresraming in de Miljoenennota resulteert eerst in een lagere, en in latere jaren juist in een hogere algemene uitkering in vergelijking met de meicirculaire 2014. De accressen zijn voor alle jaren positief. Onderstaande figuur laat de nieuwe accressstanden zien, inclusief een vergelijking met de stand meicirculaire 2014.

Accressen gemeentefonds 2014-2019 (in mln euro's)

- De ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds en het bijbehorende plafond leiden met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering, zo is vastgelegd in het Financieel Akkoord Rijk/VNG/IPO. De ruimte onder het plafond is afgangen, met als gevolg een kleinere toevoeging aan de algemene uitkering dan eerder verwacht.
- De nieuwe verdeling in het kader van het groot onderhoud heeft in het Algemeen Overleg van 4 september 2014 de instemming gekregen van de Tweede Kamer. Wel zal voor gemeenten met kazernes en gevangenissen een overgangsregeling worden getroffen. De tweede fase van het groot onderhoud ligt op schema. De gevolgen voor 2016 en later zullen naar verwachting in de meicirculaire 2015 worden bekend gemaakt.
- Door lagere ramingen van het aantal bijstandsontvangers zal een kleiner bedrag via de desbetreffende maatstaf worden verdeeld. Dit heeft een opwaarts effect op de uitkeringsfactor. Het effect op de algemene uitkering is per saldo voor sommige gemeenten gunstig, voor andere gemeenten ongunstig.

Decentralisaties sociaal domein

- Het kabinet heeft besloten de tijdelijke bestedingsvoorwaarde voor de decentralisaties te laten vervallen. Het laten vervallen van de bestedingsvoorwaarde heeft consequenties voor de uitkeringsvorm waarmee de nieuwe middelen worden verstrekt. De middelen zullen vanaf 2015 voor drie jaar worden verstrekt via één integratie-uitkering in de zin van artikel 5, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet, en blijven apart zichtbaar op de gemeentefondsbegroting. Er zal daarmee niet langer sprake zijn van het deelfonds sociaal domein, maar van de integratie-uitkering Sociaal domein. Het kabinet heeft de gemaakte afspraken over de monitor sociaal domein en de afspraken over de financiële middelen die

zijn gemoeid met de decentralisaties tijdens de transformatiefase bekraftigd in bestuurlijke afspraken met de VNG.

- De bedragen voor de integratie-uitkering Sociaal domein voor 2015 zijn geactualiseerd. De verschillen zijn in doorsnee licht positief.
- Het onderzoek naar het objectief verdeelmodel Wmo 2015 is afgerond. De uitkomsten per gemeente zijn in de circulaire opgenomen. De afronding van het objectieve verdeelmodel voor jeugd is voor dit najaar voorzien. De invoering van de objectieve verdeelmodellen in 2016 gaat vergezeld van een ingroeipad. Gemeenten krijgen dus vanaf 2016 geleidelijk te maken met de nieuwe verdeling. Het ingroeipad is onderdeel van een bestuurlijk traject dat nog zal plaatsvinden.
- Op 18 juni 2014 heeft de Algemene ledenvergadering van de VNG ingestemd met het bestuursvoorstel "Organisatie van uitvoeringskracht". Hierin is vastgelegd dat de VNG namens zijn leden onder meer een aantal taken op zich neemt en daarvoor middelen uit het gemeentefonds ontvangt. Voor 2015 is dit in de circulaire uitgewerkt. De besluitvorming over de jaren 2016 en later vindt de komende maanden plaats.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

- De in het Regeerakkoord aangekondigde ombuiging op huishoudelijke hulp, die eerder is verlaagd en gefaseerd, is voor 2016 en later in de circulaire verwerkt.
- Voor de uitkeringslasten en uitvoeringslasten van de eenmalige koopkrachttegemoetkoming aan huishoudens met een laag inkomen voor 2014 zullen gemeenten een decentralisatie-uitkering ontvangen.
- Aan gemeenten wordt de gelegenheid geboden mee te werken aan het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp, teneinde zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Hiervoor is een procedure gestart. Gemeenten die in aanmerking komen zullen in 2015 en 2016 via een decentralisatie-uitkering middelen ontvangen.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. Die drie zijn aan voortdurende veranderingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft de informatie over de aanleiding voor die veranderingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 volgen mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel.

Het totaal van alle veranderingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.3, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren. Paragraaf 2.5 gaat in op de berekening van de algemene uitkering met die gegevens en licht de gehanteerde termen toe.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering ten opzichte van de meicirculaire 2014. Het betreft achtereenvolgens:

1. **Algemene mutaties**
Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten.
2. **Mutaties met corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven (de zogenaamde taakmutaties)**
Deze mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, homogene gemeentelijke beleidsvelden, zijn een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren en de clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

De tabel wordt gevolgd door een toelichting op de mutaties.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de meicirculaire 2014 (in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
stand meicirculaire 2014	15.630,798	14.930,587	15.169,435	15.269,678	15.256,249	15.234,001
algemene mutaties						
1) accres	-25,608	-110,201	-4,609	1,646	43,450	273,992
2) plafond BTW-compensatiefonds		-49,492	-54,779	-26,340	-1,680	10,986
3) Waarderingskamer	0,092	-0,047	-0,047	-0,047	-0,047	-0,047
cluster Cultuur en ontspanning						
4) beeldende kunst en vormgeving		-13,500	-13,500			
cluster Werk en inkomen						
5) taaleis Wwb			pm	pm	pm	pm
cluster Bestuur en algemene ondersteuning						
6) implementatieondersteuning mGBA		-1,000	-1,000	-1,000		
7) burgerzakenmodules Basisregistratie Personen	-0,350	-0,350				
stand deze circulaire	15.604,932	14.755,997	15.095,500	15.243,937	15.297,972	15.518,932

De tabel is opgezet volgens de gangbare begrotingsopzet van Rijk en gemeenten. Dat betekent dat een structurele verhoging of verlaging van de algemene uitkering zichtbaar is als een reeks bedragen. Een incidentele verhoging of verlaging daarentegen leidt alleen in het jaar van de mutatie tot de vermelding van een bedrag.

De mutaties in tabel 2.2.1 zijn in bijlage 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit voorgaande circulaires. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties, ongeacht het moment van publicatie. Gemeenten hebben aangegeven dat aan dat inzicht behoeft bestaat. De bijlage is wel volgens de voormalige circulaireaanpak opgesteld, om de omvang van de tabel beperkt te houden.

Toelichting

1. Accres

Tabel 2.2.2 laat de actuele raming van de accressen zien voor de jaren 2014-2019.

Tabel 2.2.2 Accressen gemeentefonds 2014-2019 (jaartranches, in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stand meicirculaire 2014	481,874	104,925	184,174	146,908	31,833	31,833
Totaal gewijzigde tranches	-25,608	-84,593	105,592	6,255	41,804	230,542
Stand septembercirculaire 2014	456,266	20,332	289,766	153,163	73,637	262,375
Accres in %	2,78%	0,12%	1,85%	0,96%	0,46%	1,63%

Het kabinet heeft besloten om niet alle ruimte onder het kader op te vullen vanwege de macro-economische onzekerheden. Dat werkt door in het accres.

Ten opzichte van de meicirculaire 2014 is het accres 2015 per saldo naar beneden bijgesteld met € 85 miljoen, van 0,62 procent in de meicirculaire 2014, naar 0,12 procent in deze circulaire. Voor de gehele periode tot en met 2019 is sprake van een positief accres.

Voor het grootste deel is de bijstelling voor 2015 het gevolg van een lagere loon- en prijsstijging dan eerder verwacht. Ook vallen de kosten aan de kinderopvangtoeslag lager uit dan eerder geraamd. Dat leidt tot lagere netto gecorrigeerde rijksuitgaven en dus tot een lager accres.

De neerwaartse bijstelling voor 2014 wordt voor een deel te niet gedaan door een plus door de hogere uitgaven aan asielzoekers. Vanaf 2016 en latere jaren is er ook een stijging van de netto gecorrigeerde riksuitgaven door leningen uit hoofde van de studiefinanciering.

Tabel 2.2.3 geeft inzicht in de mutatie in de accresen 2014-2019 ten opzichte van de meicirculaire 2014.

Tabel 2.2.3 Mutaties accresen gemeentefonds 2014-2019 ten opzichte van de meicirculaire 2014 (jaartranches, in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
- tranche 2014	-25,608	-25,608	-25,608	-25,608	-25,608	-25,608
- tranche 2015		-84,593	-84,593	-84,593	-84,593	-84,593
- tranche 2016			105,592	105,592	105,592	105,592
- tranche 2017				6,255	6,255	6,255
- tranche 2018					41,804	41,804
- tranche 2019						230,542
Totaal	-25,608	-110,201	-4,609	1,646	43,450	273,992

De totaalregel in de tabel correspondeert met de accresregel in tabel 2.2.1.

Voor gemeenten die hun begroting in constante prijzen opstellen is in tabel 2.2.4 informatie opgenomen over de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp).

Tabel 2.2.4 Prijsontwikkeling bruto binnenlands product 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prijsontwikkeling bbp	½%	1 ¼ %	¾ %	½ %	½ %	½ %

2. Plafond BTW-compensatiefonds

Zoals in paragraaf 6.2.2 van de septembercirculaire 2013 is vermeld leiden de ontwikkeling van het BTW-compensatiefonds en het bijbehorende plafond conform het Financieel Akkoord Rijk/VNG/IPO met ingang van 2015 tot een toename of afname van de algemene uitkering. De ruimte onder het plafond is afgerekend, met als gevolg een kleinere toevoeging aan de algemene uitkering dan eerder verwacht. Voor 2019 wordt voor het eerst een bedrag opgenomen. Er blijft voor alle jaren sprake van ruimte onder het plafond.

3. Waarderingskamer

Naar vast gebruik komen wijzigingen in het budget van de Waarderingskamer ten laste of ten gunste van de algemene uitkering.

4. Beeldende kunst en vormgeving

De overheveling van middelen van de decentralisatie-uitkering Beeldende kunst en vormgeving naar de algemene uitkering wordt met twee jaar vertraging doorgevoerd. Reacties van gemeenten

en vanuit de cultuursector zijn aanleiding voor deze aanpassing (zie ook de paragrafen 2.2, 2.4 en 4.2 van de meicirculaire 2014). Zie voor meer informatie:

http://www.tweede kamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail.jsp?id=2014Z14515&did=2014D29258.

5. Wetsvoorstel Taaleis WWB

Voor het zomerreces is het wetsvoorstel "Taaleis in de WWB" aangeboden aan de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel worden de voorwaarden in het kader van de bijstand uitgebreid met een taaleis, teneinde de kansen voor participatie op de arbeidsmarkt te vergroten. Parlementaire behandeling is voorzien in het najaar van 2014. In het wetsvoorstel wordt rekening gehouden met financiële consequenties voor gemeenten. In de huidige vorm van het wetsvoorstel wordt voorzien in een compensatie voor uitvoeringskosten van structureel € 5 miljoen. Na aanvaarding van het wetsvoorstel zal dit bedrag aan de algemene uitkering worden toegevoegd. In afwachting hiervan is het bedrag pm in de tabel opgenomen.

6. Implementatieondersteuning mGBA

De modernisering Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (mGBA) heeft vertraging en overschrijding van het budget opgelopen als gevolg van problemen bij de bouw van de Basisregistratie Personen (BRP). De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 28 oktober 2013 (Tweede Kamer, 2013-2014, 27 859, nr. 68). De aanvullende kosten voor de implementatieondersteuning aan gemeenten zijn als gevolg hiervan € 3 miljoen. De VNG ontvangt in verband hiermee in de periode 2015-2017 € 1 miljoen per jaar ten laste van de algemene uitkering.

7. Burgerzakenmodules Basisregistratie Personen

Voor het uitvoeren van het beheer van de model-aanbestedingsdocumenten en -specificaties van de Burgerzakenmodules van de Basisregistratie Personen wordt voor 2014 en 2015 € 350.000,- uitgenomen uit het gemeentefonds en overgemaakt aan de VNG ten behoeve van KING, in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in hetzij de uitkeringsfactor hetzij het bedrag per eenheid van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. Tabel 2.3.1 bevat het overzicht. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer	Mutatie	Verdeelwijze
algemene mutaties		
1)	accres	uitkeringsfactor
2)	plafond BTW-compensatiefonds	uitkeringsfactor
3)	waarderingskamer	uitkeringsfactor
cluster Cultuur en ontspanning		
4)	beeldende kunst en vormgeving	maatstaf klantenpotentieel regionaal
cluster Werk en inkomen		
5)	taaleis Wwb	pm
cluster Bestuur en algemene ondersteuning		
6)	implementatieondersteuning mGBA	maatstaf inwoners
7)	burgerzakenmodules Basisregistratie personen	maatstaf inwoners

2.4 Veranderingen in het verdeelstelsel

2.4.1 Inleiding

Tabel 2.4.1 bevat een overzicht van de wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering ten opzichte van de meicirculaire 2014.

Tabel 2.4.1 Wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering

Nummer	Onderwerp	Aard van de maatregel	Ingangsjaar
1	Groot onderhoud	Aanpassing bedragen suppletie-uitkering; diverse aanpassingen verdeling	2015
2	Maatstaf krimp	Aanpassing bedrag per eenheid	2015
3	Bommenregeling	Opheffing van indeling in drie groepen en overgang naar werkelijke uitgaven	2015

De toelichting op de wijzigingen volgt in de paragrafen 2.4.2 tot en met 2.4.4.

2.4.2 Groot onderhoud gemeentefonds

Suppletie-uitkeringen

Van de herverdeeleffecten en suppletie-uitkeringen is een herberekening gemaakt in verband met de decentralisatie-uitkering Beeldende kunst en vormgeving, de verdeelmaatstaf krimp en de zogenaamde bommenregeling, nieuwbouwwoningen en de vaste bedragen van de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam in verband met de bommenregeling. De overgang van de decentralisatie-uitkering naar de algemene uitkering is uitgesteld (zie paragraaf 2.2). Voor het bedrag per eenheid van de maatstaf krimp en voor enkele bedragen van de bommenregeling is van een te hoog bedrag uitgegaan. Bijlage 2.1.1 bevat de bedragen die bij de herberekening zijn gehanteerd, voor zover deze afwijken van de bedragen in de meicirculaire 2014. De herberekening

heeft een effect op de uitkeringsfactor van één punt positief.

In bijlage 2.4.2.1 is het nieuwe overzicht met herverdeeleffecten en suppletie-uitkeringen opgenomen. De verschillen ten opzichte van de meicirculaire 2014 zijn voor het overgrote deel van de gemeenten van een beperkte omvang.

Behandeling in Tweede Kamer

Naar aanleiding van de meicirculaire 2014 hebben wij van een aantal gemeenten reacties ontvangen. Daarnaast is het onderwerp op 4 september 2014 in een Algemeen Overleg met de Tweede Kamer besproken. Dat leidt tot aanpassingen voor de volgende maatstaven en/of gemeenten:

- Maatstaf achterstandsleerlingen (drempel)

De dynamiek van deze maatstaf blijkt onvoldoende aan te sluiten bij de kostenstructuur van de gemeenten die in aanmerking komen. Wij bezien welke oplossing mogelijk is.

- Waddengemeenten

De minister van BZK heeft vanwege de specifieke situatie samenhangend met de geografische ligging een aanpassing toegezegd van de positie van de Waddengemeenten in het gemeentefonds.

- BAG-gemeenten

De minister van BZK heeft toegezegd de gemeenten met kazernes en gevangenissen tegemoet te komen via een extra overgangsmaatregel waarbij het meetellen van de kazernes en gevangenissen geleidelijk wordt afgebouwd. De gevolgen van het gebruik van de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) voor de gemeenten met studentenflats en zorginstellingen zullen worden gevuld via het jaarlijkse Periodiek Onderhoudsrapport bij de gemeentefondsbegroting. Indien nodig worden aanvullende maatregelen genomen. De positie van de betrokken gemeenten zal ook worden bezien in de tweede fase van het groot onderhoud.

De wijzigingen zullen worden uitgewerkt en in de decembercirculaire 2014 worden opgenomen.

Tweede fase

De in de meicirculaire 2014 aangekondigde onderzoeken zijn inmiddels van start gegaan. Daarmee ligt de tweede fase van het groot onderhoud op schema. De tweede fase heeft betrekking op vier (sub)clusters, te weten Brandweer en rampenbestrijding, Werk en inkomen, Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing en Onderwijsvesting. De gemeenten worden uiterlijk in de meicirculaire 2015 geïnformeerd over de uitkomsten van de onderzoeken.

2.4.3 Maatstaf krimp

De verhoging van het bedrag per eenheid van de maatstaf krimp van 2014 op 2015 maken wij

ongedaan. Voor die verhoging is bij nader inzien geen aanleiding (zie ook paragraaf 2.4.2).

Naar verwachting start eind september de evaluatie van de tijdelijke maatstaf krimp. Het onderzoek dient als basis voor het besluit over de toekomst van de maatstaf. De huidige maatstaf loopt tot en met 2015. Gemeenten worden uiterlijk in de meicirculaire 2015 over de uitkomst van de evaluatie geïnformeerd.

2.4.4 Bommenregeling

De in paragraaf 2.4.5 van de meicirculaire 2014 aangekondigde aanpassingen van de bommenregeling gaan definitief door. Het betreft de volgende wijzigingen:

- 1) vanaf 2015 kunnen alle gemeenten in geval van opsporing en ruiming van explosieven een bijdrage van 70% in de kosten ontvangen door het indienen van een raadsbesluit. De vaste jaarlijkse bijdragen voor gemeenten die regelmatig met opsporing en ruiming te maken hebben, de zgn. 'veelgebruikers', komen te vervallen.
- 2) vanaf 2015 wordt de mogelijkheid voor het ontvangen van een suppletie-uitkering beperkt tot de werkelijk gemaakte kosten. De mogelijkheid om op basis van toekomstige kosten een bijdrage te ontvangen vervalt.

Als gevolg van deze wijzigingen komen de maatstaf nieuwbouwwoningen en de vaste bedragen van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam in het kader van de bommenregeling met ingang van 2015 te vervallen. In deze circulaire is dat verwerkt.

Mede naar aanleiding van vragen van gemeenten het volgende over de praktische betekenis van bovengenoemde wijzigingen:

- de huidige zogenaamde 'veelgebruikers' kunnen met ingang van 2015 een raadsbesluit indienen over gemaakte kosten van werkzaamheden vanaf 1 januari 2015. Voor kosten van werkzaamheden tot en met 2014 geldt dat deze groep gemeenten tot en met 2014 een bijdrage ontvangt via de maatstaf nieuwbouwwoningen of via het vaste bedrag in het geval van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam;
- voor de overige gemeenten vervalt de mogelijkheid om nog in 2014 een raadsbesluit in te dienen waarin kosten zijn opgenomen die vanaf 2015 worden gemaakt. Waar dat eerder al is gebeurd wordt na 2014 geen bijdrage verstrekt en dient de gemeente een nieuw raadsbesluit in te dienen op basis van werkelijk gemaakte kosten. Dat geldt eveneens voor raadsbesluiten met bedragen voor 2015 en verder die vóór 1 maart 2014 zijn ingediend. Geraamde kosten tot en met 2014 kunnen nog wel voor een bijdrage worden aangemeld, maar uiterlijk vóór 1 juli 2015.

Verzoeken die wij vóór 1 juli 2015 ontvangen worden in de septembercirculaire 2015 toegekend. Ingediende raadsbesluiten vóór 1 maart 2015 zullen al in de meicirculaire 2015 worden toegekend. Verzoeken die wij vanaf 1 juli 2015 ontvangen worden meegenomen in het volgende jaar. De datum 1 juli heeft alleen betekenis voor 2015 als overgangsjaar. Vanaf 2016 geldt weer de

gebruikelijke peildatum van 1 maart.

Om in aanmerking te komen voor een bijdrage volstaat de toezending van een gemeenteraadsbesluit waarin de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven zijn opgenomen. Er hoeft geen verdere onderbouwing overlegd te worden. Projectplannen of studies naar risico's e.d. worden niet in behandeling genomen. Btw komt, net als onder het voormalige Bijdragebesluit, niet voor compensatie in aanmerking. In de opgave van de gemaakte kosten dient daarom duidelijk te worden opgenomen dat de bedragen exclusief btw zijn.

Raadsbesluiten ontvangen wij bij voorkeur per e-mail via regelingen@minbzk.nl. Per post aanvragen blijft vanzelfsprekend ook mogelijk:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. FEZ/FAR/Regelingen
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

De gemaakte kosten dienen inzichtelijk te worden gemaakt in Iv3 via lastenfunctie 160 "opsporing en ruiming van conventionele explosieven". Gebruik van deze functie is verplicht vanaf het verslagjaar 2011. De informatie wordt gebruikt bij het monitoren van de bommenregeling.

Wij zullen de komende jaren bezien hoe de financiële omvang van de regeling zich ontwikkelt. Indien nodig zullen maatregelen worden overwogen, zoals een verlaging van het percentage. Ook hebben wij op 12 september 2014 de Raad voor de financiële verhoudingen advies gevraagd over de vormgeving van de bommenregeling op de langere termijn.

2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende bedrag per eenheid. De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen die buiten het format van aantal eenheden en bedrag per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Met ingang van 2015 vervalt de maatstaf nieuwbouwwoningen.

Bedragen per eenheid

Voor 2014 is sprake van één gewijzigd bedrag per eenheid (zie de informatie in de tabellen 2.2.1 en 2.3.1). De bedragen per eenheid 2015 wijzigen door de informatie in de tabellen 2.2.1 en 2.3.1

en in de paragrafen 2.4.2 tot en met 2.4.4. Een deel van de wijzigingen heeft dezelfde aanleiding die heeft geleid tot een wijziging van de suppletie-uitkeringen (zie paragraaf 2.4.2).

Bijlage 2.1.1 bevat het overzicht van bedragen per eenheid 2014 en 2015.

Uitkeringsfactor

Bijlage 2.5.1 bevat een toelichting op de uitkeringsfactor: wat is de uitkeringsfactor en hoe wordt hij berekend.

Er ontbreken nog gegevens voor de definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor 2012. De definitieve vaststelling zal plaatsvinden in de decembercirculaire 2014.

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2013 geeft aanleiding tot het verhogen van de uitkeringsfactor met twee punten ten opzichte van de stand decembercirculaire 2013 (was 1,447 en wordt 1,449). Dit wordt veroorzaakt door nieuwe aantalen voor de maatstaf bijstandsontvangers (definitieve stand).

In de raming van de uitkeringsfactoren 2014-2019 is de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 en uit de paragrafen 2.4.2 tot en met 2.4.4 verwerkt. De ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantalen heeft eveneens effect op de uitkeringsfactor, vooral als gevolg van nieuwe aantalen bijstandsontvangers. Zie bijlage 2.5.2 voor de nieuwe aantalen van de voornaamste verdeelmaatstaven.

De nieuwe raming van de uitkeringsfactoren 2014-2019 is vermeld in tabel 2.5.1. Voor gemeenten die hun begroting in constante prijzen opstellen is een cijferreeks in constante prijzen opgenomen.

Tabel 2.5.1 Uitkeringsfactor 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uitkeringsfactor	1,479					
Uitkeringsfactor (nieuw model)	1,483	1,426	1,436	1,437	1,430	1,437
Uitkeringsfactor constante prijzen			1,427	1,422	1,408	1,409

In de bovengenoemde bijlage 2.5.1 is een toelichting opgenomen op de ontwikkeling van de uitkeringsfactor.

Overige uitkeringsonderdelen

Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaannten die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaven herindeling en rioleringen of ontvangt een artikel 12-uitkering of een suppletie-uitkering bommen. Voor het jaar 2014 wordt de gemeente Epe aan de lijst met ontvangers van een suppletie-uitkering toegevoegd met een bedrag van € 52.745.
- Alle gemeenten hebben daarnaast te maken met de suppletieregeling afschaffing ozb

woningen gebruikers (zie bijlage 10 van de septembercirculaire 2013) en met de nieuwe overgangsregeling groot onderhoud (zie paragraaf 2.4.2).

3 Integratie-uitkering Sociaal domein

3.1 Inleiding

Hoofdstuk 3 van de meicirculaire 2014 maakt melding van het voornemen het deelfonds sociaal domein in te stellen. Aanleiding voor de instelling van het deelfonds is de aan de decentralisaties verbonden tijdelijke bestedingsvoorwaarde. Mede naar aanleiding van kanttekeningen van de Algemene Rekenkamer is het kabinet gekomen tot een nieuwe afweging. Daarbij is besloten dat de tijdelijke bestedingsvoorwaarde kan vervallen.

Het laten vervallen van de bestedingsvoorwaarde heeft consequenties voor de uitkeringsvorm waarmee de nieuwe middelen worden verstrekt. De middelen zullen vanaf 2015 voor drie jaar worden verstrekt via één integratie-uitkering in de zin van artikel 5, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet, en blijven apart zichtbaar op de gemeentefondsbegroting. Er zal daarmee niet langer sprake zijn van een deelfonds sociaal domein, maar van een integratie-uitkering Sociaal domein.

Daarnaast heeft het kabinet de gemaakte afspraken over de monitor sociaal domein en de afspraken over de financiële middelen die zijn gemoeid met de decentralisaties tijdens de transformatiefase bekraftigd in bestuurlijke afspraken met de VNG. Het kabinet en de VNG delen het belang om de middelen in te zetten voor de uitvoering van de nieuwe gedecentraliseerde taken in het sociaal domein, zodat gemeenten op tijd klaarstaan en kunnen voorkomen dat burgers tussen wal en schip belanden.

Gezien de betekenis van de decentralisaties sociaal domein blijft hiervoor in de circulaire een afzonderlijk hoofdstuk bestaan. Het hoofdstuk bevat in deze circulaire de laatste stand van zaken over de omvang en de verdeling van de integratie-uitkering (paragraaf 3.2), over verantwoording en Iv3 (paragraaf 3.3) en over de eenmalige accountantsverklaring bij Iv3 (paragraaf 3.4).

3.2 Omvang en verdeling

Omvang

Tabel 3.2.1 geeft een overzicht van de bedragen van de integratie-uitkering Sociaal domein voor de jaren 2015 tot en met 2019.

Tabel 3.2.1. Ontwikkeling integratie-uitkering sociaal domein 2015-2019 (in miljoenen euro's)

	2015	2016	2017	2018	2019
stand meicirculaire 2014	10.363	10.305	9.906	9.787	9.696
<i>mutaties deze circulaire</i>	-77	-85	-65	-89	-87
stand deze circulaire	10.286	10.221	9.841	9.698	9.609

De opbouw van de bedragen in de tabel, de specificatie per decentralisatie, is vermeld in de gemeentefondsrubriek op internet.

In de stand meicirculaire 2014 is een bedrag van € 91,555 miljoen opgenomen dat thuishoort in het overzicht van decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Dat is in deze circulaire rechtgezet: de bedragen in tabel 3.3.1 zijn verlaagd, die in tabel 4.2.1 zijn verhoogd. De informatie kwam voor de meicirculaire 2014 te laat beschikbaar om in de tabel te worden verwerkt. De correctie bepaalt in belangrijke mate de omvang van de mutaties. Er is daarnaast sprake van enkele kleine wijzigingen in de bedragen, waaronder een wijziging in verband met taken die de VNG collectief namens zijn leden gaat uitvoeren (zie hierna) en een wijziging in verband met de kosten die gemeenten hebben door de adviesrol van UWV in het kader van de wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten en bij de beoordeling van mensen op een medische urenbeperking en bij beschut werk.

Voor de volledigheid merken wij op dat de middelen voor educatie, voorheen onderdeel van de specifieke uitkering participatie, geen onderdeel uitmaken van de integratie-uitkering Sociaal domein. De educatiemiddelen worden met ingang van 1 januari 2015 als specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van OCW aan centrumgemeenten. Meer informatie vindt u via het steunpunt VE: <http://www.steunpuntve.nl/wp-content/uploads/2014/06/Servicedocument-wet-en-regelgeving-2014-def.pdf> of in de SiSa-informatie van het Ministerie van BZK.

Organisatie van uitvoeringskracht

De Algemene ledenvergadering van de VNG heeft op 18 juni 2014 ingestemd met het voorstel van het VNG-bestuur om een deel van de voorzieningen op het terrein van de Wmo 2015, jeugd en participatie collectief via de VNG te laten uitvoeren. Het Rijk keert daartoe over 2015 middelen rechtstreeks uit het gemeentefonds uit aan de VNG. In gezamenlijk overleg met de VNG zal dit najaar voor latere jaren een besluit worden genomen. In afwachting van de uitkomst van de besluitvorming maakt het bedrag voor de VNG in verband met de decentralisaties nog onderdeel uit van de bedragen 2016 en verder in tabel 3.2.1. Het voorstel omvat ook de middelen van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang, waarover u in paragraaf 4.2 onder 3 van de meicirculaire 2014 bent geïnformeerd.

Zie voor het voorstel van het VNG-bestuur aan de Algemene ledenvergadering

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/brieven/organisatie-van-uitvoeringskracht>.

Verdeling

Bijlage 3.2.1 bevat voor 2015 het overzicht met de integratie-uitkering Sociaal domein per gemeente. Daarbij is rekening gehouden met het nieuwe macrobudget. De bovengenoemde correctie van € 91,555 miljoen is zonder gevolgen, omdat dit bedrag in de meicirculaire 2014 al buiten de verdeling is gehouden. Bij Wmo 2015 heeft een verschuiving plaats gevonden van Gouda naar Leiden. Bij jeugd is het bedrag van de opgeheven gemeente Boarnsterhim verdeeld over de vier gemeenten waarin de gemeente is opgegaan. Bij participatie zijn nieuwe gemeentelijke basisgegevens gehanteerd.

De opbouw van de bedragen in de tabel, de specificatie per decentralisatie, is vermeld in de gemeentefondsrubriek op internet.

Objectief verdeelmodel Wmo 2015

Voor de verdeling van het nieuwe budget Wmo 2015 vanaf 2016 is een nieuw objectief verdeelmodel ontwikkeld. Het nieuwe objectieve verdeelmodel voorspelt per gemeente de verwachte uitgaven die samenhangen met de extra verantwoordelijkheden die gemeenten met de Wmo 2015 krijgen. Feitelijk bestaat het model uit twee modellen. Eén model voor alle gemeenten en één model voor de verdeling van het budget beschermd wonen over de centrumgemeenten. Een uitzondering betreft het AWBZ-budget dat samenhangt met opvang. Dit budget, dat centrumgemeenten aanvullend krijgen, is toegevoegd aan de decentralisatie-uitkeringen Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang (zie paragraaf 4.2 onder 2 en 3).

In bijlage 3.2.2 vindt u de uitkomsten van het nieuwe objectieve verdeelmodel per gemeente en per centrumgemeente. De uitkomst betreft een 100% objectieve verdeling van de budgetten en maakt een vergelijking mogelijk met de verdeling die feitelijk in 2015 wordt gehanteerd. Het rapport over het verdeelmodel is in augustus 2014 gepubliceerd en is terug te vinden op <http://www.invoeringwmo.nl/actueel/nieuws/rapport-objectief-verdeelmodel-wmo-2015>. In augustus 2014 hebben ook sessies in het land plaatsvonden waarbij het model is toegelicht aan gemeenten.

Gedurende het onderzoek naar het model was sprake van een begeleidingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van de Ministeries van VWS, BZK en Financiën, de VNG, de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) en een aantal gemeenten. Het CPB heeft als toehoorder deelgenomen aan de begeleidingscommissie. Aan zowel de VNG als de Rfv is na het afronden van het onderzoek om advies gevraagd. Indien het advies tot wijzigingen van het model leidt dan zullen deze wijzigingen in de decembercirculaire 2014 worden opgenomen.

Voor zowel het model voor alle gemeenten als voor het model voor centrumgemeenten geldt dat sprake zal zijn van een ingroeipad. Voor het model voor centrumgemeenten geldt dat hierbij specifieke aandacht zal zijn voor het feit dat voor beschermd wonen sprake is van een overgangsrecht van 5 jaar. Over het ingroeipad zal nog bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de VNG plaatsvinden. Het ingroeipad zal ook in samenhang met de uitkomsten van het nog in ontwikkeling zijnde objectieve verdeelmodel voor Jeugd worden bezien. Het streven is om het ingroeipad en daarmee ook het budget 2016 per gemeente in de decembercirculaire 2014 op te nemen.

3.3 Verantwoording en monitoring

Verantwoording

Het vervallen van de bestedingsvoorraarde betekent dat de middelen behorend bij de nieuwe taken in de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en het gebundelde participatiebudget zoals dat per 1 januari 2015 voor de Participatiewet geldt per 2015 geheel vrij te besteden zijn voor gemeenten. Dit geeft gemeenten maximale vrijheid om, binnen de kaders van de wetgeving, eigen afwegingen te maken. Dit past geheel bij de decentralisatie van deze taken en is naar het oordeel van het kabinet een belangrijke voorwaarde voor een succesvolle uitvoering.

Het college van burgemeester en wethouders zal verantwoording afleggen aan de gemeenteraad over de wijze waarop de middelen worden ingezet alsmede over de rechtmatige en doelmatige besteding ervan. De monitoringsinformatie via Iv3 is niet bedoeld om verantwoordingsinformatie te genereren. De informatie zal ook niet voor dat doel worden gebruikt. Gemeenten leggen uitsluitend lokaal verantwoording af over de besteding van de middelen. Het doel van de financiële informatie die via Iv3 wordt gevraagd, is het monitoren van de uitgaven als onderdeel van de totale monitor sociaal domein. De Iv3 informatie wordt ook gebruikt voor een goede verdeling van het gemeentefonds.

Rekenmodel en Iv3

Als gevolg van het vervallen van de tijdelijke bestedingsvoorwaarde wordt nu gesproken van het rekenmodel besteding sociaal domein en niet meer van het rekenmodel bestedingstoets sociaal domein. Daarnaast vervalt de noodzaak om een eventuele onderschrijding van de middelen te ondervangen met een post reservering. Het nieuwe rekenmodel is opgenomen in bijlage 3.3.1.

In de Iv3 informatievraag wordt de functie 923 hernoemd tot Integratie-uitkering Sociaal domein. De functie 981 en de balanspost P115, beide nieuw voorgesteld in verband met reservering van (nog) niet-bestede middelen, vervallen.

De internetbijlage bij deze paragraaf bevat een naar de stand van de septembercirculaire 2014 geactualiseerde toelichting op de aanpassingen in de functie-indeling als gevolg van de nieuwe sociaal domein 3D taken.

De CBS-uitwisselingssjablonen voor Iv3 zijn opgesteld en gepubliceerd op basis van de meicirculaire 2014. Gemeenten worden verzocht bij hun Iv3-aanleveringen voor het jaar 2015 bij het CBS rekening te houden met de drie in deze circulaire hernoemde en vervallen functies, zonder het door het CBS gepubliceerde model uitwisselingssjabloon aan te passen.

Handreiking financiële rechtmatigheid

In paragraaf 3.5 van de meicirculaire 2014 is gemeld dat het Rijk samen met de beroepsgroep van accountants een handreiking financiële rechtmatigheid zal maken. Door het intrekken van de bestedingsvoorwaarde is een belangrijke bepaling in het toetsingskader voor de financiële rechtmatigheid sociaal domein komen te vervallen. Om eventuele financiële rechtmatigheidsvraagstukken die samenhangen met bepalingen van de materiewetten/regelgeving sociaal domein duidelijk te krijgen zal het Ministerie van BZK in samenspraak met gemeenten, accountants en departementen bekijken of er bepalingen zijn die nadere verduidelijking behoeven.

3.4   Eenmalige accountantscontrole Iv3-sociaal domein

In paragraaf 3.4 van de meicirculaire 2014 is aangekondigd dat van gemeenten wordt gevraagd om eenmalig een verklaring van de accountant te vragen over de conversie van producten naar Iv3-functies en economische categorieën voor het sociaal domein, en dat daarover uiterlijk bij de septembercirculaire 2014 nadere informatie wordt verstrekt. Hierbij wordt deze informatie

verstrekt. Het gaat om een nadere invulling van de opdracht aan de accountant en om de wijze van aanlevering van het rapport van bevindingen aan het Ministerie van BZK.

Gemeenschappelijke regelingen hoeven deze eenmalige controle door de accountant niet te laten doen.

Opdrachtverlening aan de accountant

Het Ministerie van BZK vraagt het college om de accountant eenmalig een extra opdracht te verstrekken, en de accountant te laten controleren of de conversietabellen als bedoeld in het eerste lid van artikel 71 BBV zijn ingericht conform de voorgeschreven Iv3-functies voor het sociaal domein (zie voor de laatste stand de internetbijlage in de rubriek gemeentefinanciën), en over de controlebevindingen te rapporteren in een rapport van bevindingen. Het gaat om de conversietabellen die op 15 november 2014 in het financieel systeem zitten en gebruikt zijn voor de aanlevering van de informatie bedoeld in het vierde lid van artikel 71 voor het begrotingsjaar 2015 (Iv3-aanlevering op begrotingsbasis).

De accountant hoeft alleen die conversietabellen als bedoeld in het eerste lid van artikel 71 BBV te controleren waarin de gemeente aanpassingen moet aanbrengen vanwege de voorgeschreven Iv3-functies voor het sociaal domein. Bij veel gemeenten kan de accountant dan volstaan met de controle van de conversietabel producten-functies. Deze controle geeft extra zekerheid dat afzonderlijke boekingen op producten die behoren bij het sociaal domein op de juiste functies van de Iv3-matrix terechtkomen bij het genereren van de Iv3-informatie.

Aanlevering bij BZK

De colleges wordt gevraagd om het Ministerie van BZK ook op de hoogte te stellen van de bevindingen van de accountant en daarvoor het rapport van bevindingen samen met de Iv3-aanlevering op begrotingsbasis bij het CBS aan te leveren. Het CBS zal hiervoor een afzonderlijke uitvraag inrichten. Ook de gemeenten die normaal gesproken geen Iv3-kwartaallevering hoeven aan te leveren moeten het rapport van bevindingen en de Iv3-informatie op begrotingsbasis op deze wijze via het CBS aanleveren. Dat zal moeten gebeuren voor eind februari 2014.

De aanlevering van de Iv3 op begrotingsbasis vindt dus twee keer plaats: de reguliere aanlevering die voor 15 november 2014 moet hebben plaatsgevonden en eenmalig ook bij de hierboven aangegeven aanlevering die voor eind februari 2015 moet plaatsvinden.

4 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen in dit hoofdstuk zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn.

Paragraaf 4.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan.

4.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 4.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de meicirculaire 2014. De tabel wordt gevolgd door een toelichting.

Tabel 4.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2014-2019 (bedragen in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stand meicirculaire 2014	2.997,967	2.206,669	2.180,186	2.177,629	2.177,075	2.177,156
<i>mutaties deze circulaire</i>						
1 Wmo			-161,859	-165,183	-165,183	-165,183
2 maatschappelijke opvang		87,529	87,529	87,529	87,529	87,529
3 vrouwenopvang		3,095	3,095	3,095	3,095	3,095
4 huishoudelijke hulp toelage		75,000	75,000			
5 koopkrachttegemoetkoming	66,000					
6 beeldende kunst en vormgeving		13,500	13,500			
7 gezond in de stad		9,846				
8 IODS kwaliteitsprojecten	8,835					
9 bodemsanering	4,130					
10 faciliteitenbesluit opvangcentra	3,060					
11 Vsv Programmagelden RMC-Regio's G4	2,057					
12 oversampling woON	0,259					
13 beter benutten	0,797					
14 erfgoed en ruimte	0,108					
Stand deze circulaire	3.083,213	2.395,639	2.197,451	2.103,070	2.102,516	2.102,597

Bijlage 4.2.1 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen.

Toelichting

1. Wmo

De presentatie van de integratie-uitkering Wmo is in overeenstemming gebracht met de presentatie met ingang van de meicirculaire 2014. Dat leidt tot tabel 4.2-1.

Tabel 4.2-1 Mutaties integratie-uitkering Wmo (bedragen in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stand meicirculaire 2014	1.714,016	1.257,471	1.257,471	1.257,471	1.257,471	1.257,471
mutaties deze circulaire ombuiging Regeerakkoord mutatie nominale indexatie			-145,000	-145,000	-145,000	-145,000
			-16,859	-20,183	-20,183	-20,183
Stand deze circulaire	1.714,016	1.257,471	1.095,612	1.092,288	1.092,288	1.092,288

De definitieve nominale indexatie van 2,2% over 2014 wijkt niet af van de voorlopige indexatie. Het bedrag voor 2014 is daarom ongewijzigd. Ook in het bedrag voor 2015 zijn geen wijzigingen opgetreden.

Door de nieuwe wijze van presentatie ontstaat een systematisch beeld van meerjarige ontwikkelingen. In het Regeerakkoord is opgenomen dat het budget voor huishoudelijke hulp vanaf 2016 met € 1,1 miljard wordt gekort. Dit is later verlaagd naar € 610 miljoen (in 2015 € 465 miljoen). Het effect vanaf 2016 wordt in deze circulaire zichtbaar. In het bedrag van € 1.257,471 miljoen is een bedrag aan nominale indexatie begrepen dat is berekend over een grondslag vóór aftrek van de kortingen. Door de korting wordt de grondslag kleiner en vermindert de nominale indexatie. Deze doorwerking is eveneens in beeld gebracht.

Verdeling

Voor de Wmo 2012 zijn er geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van de stand meicirculaire 2014, waarmee de uitkering over 2012 definitief is geworden. De trimfactor stellen wij definitief vast op 1,00177. De trimfactor zorgt er voor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.

Het CBS hanteert met ingang van 2014 een verbeterde methode van vaststelling van het aantal personen in institutionele huishoudens. Daardoor veranderen sommige maatstafantallen van het gemeentefonds niet alleen door reguliere dynamiek. Voor de integratie-uitkering Wmo hebben wij de aantallen 2013 en 2014 voor de maatstaven eenpersoonshuishoudens naar leeftijdscategorie en particuliere huishoudens naar leeftijdscategorie met elkaar vergeleken en bezien of er aanleiding is voor een overgangsregeling. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat dit niet het geval is en hanteren daarom onverkort de nieuwe CBS-gegevens bij de berekening van de integratie-uitkering.

De verdeling van de integratie-uitkering Wmo is opgenomen in bijlage 4.2-1.

2. Maatschappelijke opvang

Het bedrag in tabel 4.2.1 betreft de ophoging van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang die in de meicirculaire 2014 wel in de bijlage met bedragen per gemeente kon worden verwerkt, maar die te laat bekend werd voor de verwerking in de tabellen in de circulaire.

Voor de uitkering in 2012 zijn er geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van de stand

meicirculaire 2014, waarmee de uitkering over 2012 definitief is geworden. De trimfactor stellen wij definitief vast op 0,99180. De trimfactor zorgt er voor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.

Voor de verdeling over de gemeenten zijn in vergelijking met de meicirculaire 2014 maatstafantallen geactualiseerd. De bovengenoemde ophoging is voor 2015 niet meer separaat vermeld, maar is opgenomen in de bedragen per gemeente. Daarbij heeft een verschuiving heeft plaatsgevonden van de gemeente Den Haag naar de gemeente Haarlem. Met ingang van 2016 wordt de ophoging volgens het objectieve verdeelmodel verdeeld.

Een overzicht van de bedragen per gemeente treft u aan in bijlage 4.2-2.

3. Vrouwenopvang

In het bedrag in tabel 4.2.1 is de ophoging opgenomen van de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang die in de meicirculaire 2014 wel in de bijlage met bedragen per gemeente kon worden verwerkt, maar die te laat bekend werd voor de verwerking in de tabellen in de circulaire. Daarnaast is de decentralisatie-uitkering met € 0,931 miljoen verlaagd. Dit bedrag wordt aan de VNG uitgekeerd. De Algemene ledenvergadering van de VNG heeft op 18 juni 2014 besloten om de inkoop van landelijke functies bij de VNG te beleggen. Hierdoor kunnen de landelijke functies door de gezamenlijke centrumgemeenten efficiënt worden ingekocht. In de meicirculaire 2014 is al eerder melding gemaakt van middelen die aan de VNG worden uitgekeerd.

Voor de verdeling over de gemeenten zijn in vergelijking met de meicirculaire 2014 maatstafantallen geactualiseerd. De bovengenoemde ophoging is voor 2015 niet meer separaat vermeld, maar is opgenomen in de bedragen per gemeente. Met ingang van 2016 wordt de ophoging volgens het objectieve verdeelmodel verdeeld.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-3.

4. Huishoudelijke hulp toelage

Het kabinet heeft op 7 juli 2014 in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd om in zowel 2015 als in 2016 € 75 miljoen per jaar extra beschikbaar te stellen voor een huishoudelijke hulp toelage (HHT). Op 22 juli 2014 heeft de staatssecretaris van VWS wethouders en aanbieders nader geïnformeerd over de afspraken die hij in hoofdlijnen heeft gemaakt met betrokken partijen. De extra middelen worden aan gemeenten beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp, teneinde zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Een nadere toelichting op de HHT – zoals: voor welk bedrag komt een gemeente in aanmerking en hoe komt zij over dat bedrag te beschikken - is te vinden op

<http://www.invoeringwmo.nl/actueel/nieuws/informatiekaart-huishoudelijke-hulp-toelage>.

De verdeling over de gemeenten zal worden opgenomen in de decembercirculaire 2014.

5. Eenmalige koopkrachttegemoetkoming 2014

Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben in 2014 recht op een koopkrachttegemoetkoming. De uitvoering van deze maatregel wordt belegd bij de gemeenten en voor een beperkte doelgroep bij de Sociale Verzekeringsbank. Zie www.gemeenteloket.minszw.nl voor meer informatie.

De middelen voor de uitkeringslasten en uitvoeringskosten van deze eenmalige koopkrachttegemoetkoming 2014 ten bedrage van € 66 miljoen worden via een decentralisatie-uitkering verstrekt. De verdeling over de gemeenten geschieft naar rato van het aantal huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (bron CBS; peildatum 1 januari 2012), met dien verstande dat het aan gemeenten minimaal toe te kennen bedrag is gesteld op € 2.500. Met deze maatstaf wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de daadwerkelijk te verwachten uitkeringslasten en uitvoeringskosten per gemeente.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-5.

6. Beeldende kunst en vormgeving

De overheveling van middelen van de decentralisatie-uitkering Beeldende kunst en vormgeving naar de algemene uitkering wordt met twee jaar vertraging doorgevoerd. Reacties van gemeenten en vanuit de cultuursector zijn aanleiding voor deze aanpassing (zie ook de paragrafen 2.2, 2.4 en 4.2 van de meicirculaire 2014).

7. Gezond in de Stad

Met ingang van 2015 worden de middelen voor de Zichtbare Schakel toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad. Daarmee komt het totaal van deze uitkering op € 20 miljoen per jaar. Vanaf 1 januari 2015 is de inzet van wijkverpleging (zowel de zorgtaken als de coördinerende en regisserende taken) opgenomen in de Zorgverzekeringswet. Gemeenten met kwetsbare wijken krijgen zo extra ruimte om de gezondheid te verbeteren van mensen in een lage sociaal-economische positie. Daarbij kunnen wijkverpleegkundigen en sociale wijkteams een belangrijke rol spelen door op basis van de gezondheidsproblematiek in de wijk meer in te zetten op preventie, vroegsignalering van gezondheidsproblemen en het leggen van verbindingen tussen gemeentelijke voorzieningen en de eerstelijnszorg. Gemeenten ontvangen de middelen uit de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad onder de voorwaarde dat zij meedoen aan het stimuleringsprogramma "Gezond in..." en de middelen inzetten voor hun lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. Gemeenten dienen zich eenmalig – en uiterlijk 15 november 2014 – aan te melden voor dit stimuleringsprogramma. Zij ontvangen hiertoe in september 2014 een bericht van het Ministerie van VWS. Gemeenten die zich al eerder hebben aangemeld, hoeven dit niet nogmaals te doen. De middelen vervallen voor gemeenten die zich niet tijdig hebben aangemeld. In de decembercirculaire 2014 zal op basis van de aanmeldingen de definitieve uitkering per gemeente worden gepubliceerd.

Bij de verdeling van de middelen is dezelfde verdeelsleutel gehanteerd als in 2014: op basis van de statusscore van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)¹ is een selectie gemaakt van wijken met de laagste statusscore ten opzichte van andere wijken in Nederland. De middelen zijn verdeeld over deze wijken op basis van het aantal inwoners in deze wijken met een minimum van 20.000 inwoners per wijk.

Een overzicht met de voorlopige bedragen per gemeente vanaf 2015 is opgenomen in bijlage 4.2-7.

8. IODS kwaliteitsprojecten

Het Rijk draagt met een bijdrage van € 8,835 miljoen aan de gemeente Midden-Delfland bij aan het behoud van het karakteristieke landschap. De bijdrage is bestemd voor de zogenoemde IODS kwaliteitsprojecten (Integrale Ontwikkeling Delft – Schiedam) 'Sanering verspreid liggende glastuinbouw' en 'Groen ondernemen, een nieuwe landbouw' (onderdeel 'Grondinstrument'). De bijdrage betreft de tweede tranche en wordt verleend op basis van de gemaakte afspraken in de Bestuurlijke Overeenkomst IODS van 2 september 2010.

9. Bodemsanering

Met de opheffing van de gemeente Boarnsterhim neemt Leeuwarden als bevoegd gezag Wet Bodembescherming een deel van het grondgebied van de provincie Fryslân over. Als uityloeisel daarvan wordt de decentralisatie-uitkering Bodemsanering van Leeuwarden in 2014 met een bedrag van € 36.000 verhoogd. Een overeenkomstig bedrag wordt in mindering gebracht op de decentralisatie-uitkering Bodemsanering van de provincie Fryslân.

De gemeente Haarlem ontvangt in 2014 via de decentralisatie-uitkering Bodemsanering incidenteel € 4,094 miljoen ten behoeve van het knelpunt Joh. Enschede.

De verdeling van de budgetten voor de uitvoering van het 'Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties' door de bevoegde overheden ex Wbb in 2015 zal met de meicirculaire 2015 worden geformaliseerd. De staatssecretaris van IenM heeft bij brief van 4 september 2014 de bevoegde overheden op de hoogte gesteld van de indicatieve budgetten.

10. Faciliteitenbesluit opvangcentra

In 2014 wordt een decentralisatie-uitkering van € 3,060 miljoen verstrekt in verband met het Faciliteitenbesluit opvangcentra van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Het geld wordt verdeeld over gemeenten die opvang bieden aan asielzoekers die nog niet hoeven te worden

---

¹ Statusscores zijn scores die het SCP berekent en die aangeven hoe de sociale status van een wijk is, in vergelijking met andere wijken in Nederland. De sociale status van een wijk is afgeleid van een aantal kenmerken van de mensen die er wonen: hun opleiding, inkomen en positie op de arbeidsmarkt.

ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP), voorheen de gemeentelijke basisadministratie (GBA). De uitkering dient ter compensatie van gelden die gemeenten normaliter uit het gemeentefonds ontvangen. Er vallen verschillende uitkeringen onder deze regeling. Voorheen werd deze uitkering als verzameluitkering verstrekt. Over de berekeningswijze van de uitkering zijn de betreffende gemeenten eind maart 2014 ingelicht via een brief met als onderwerp 'Aanvullende informatie Verzameluitkering 2014 o.g.v. Faciliteitenbesluit/Bestuursovereenkomst opvang asielzoekers'.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-10.

11. Vsv Programmagelden RMC-Regio's G4

Voor de intensivering van de begeleiding van 18- en 19-jarigen die dreigen uit te vallen wordt in 2014 een bedrag uitgekeerd aan de G4 van afgerond € 1.992 miljoen voor programmagelden Regionaal meld- en coördinatiepunt. Het gaat voor Amsterdam om € 579.186, voor Rotterdam om € 636.515, voor Den Haag om € 443.788 en voor Utrecht om € 332.186. De gemeente Amsterdam ontvangt voor het jaar 2014 daarnaast een bedrag van € 65.000 voor het continueren van het beleid ten aanzien van voortijdig schoolverlaters afkomstig uit het Caribisch deel van het Koninkrijk. De eerstgenoemde bedragen zijn bestemd voor de RMC-regio's waarin de betreffende gemeenten deelnemen. Het extra bedrag voor de gemeente Amsterdam is conform het convenant dat is gesloten tussen de gemeente Amsterdam/Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling en het Ministerie van OCW.

12. Stimuleringsregeling Oversampling

In 2014-2015 wordt voor de vierde keer het WoonOnderzoek Nederland (WoON) gehouden. Voor het landelijke WoON worden 40.000 personen bevraagd. Dit is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. Oversampelen is het verhogen van het aantal respondenten om ook op een lager schaalniveau betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Gelyktijdig met het landelijke onderzoek dat in opdracht van het Ministerie van BZK wordt uitgevoerd, wordt een deel van het onderzoek (de oversampling) in opdracht van andere partijen gedaan, zoals gemeenten, provincies, stadsgewesten en woningcorporaties. Het veldwerk voor de oversampling vindt in 2014 plaats.

Een aantal gemeenten ontvangt via de decentralisatie-uitkering een incidentele stimuleringsbijdrage als tegemoetkoming in de kosten van de WoON Oversampling 2015.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-12.

13. Beter benutten

In 2014 en 2015 zal door het Ministerie van IenM budget ter beschikking worden gesteld voor de uitvoering van ruim 340 multimodale benuttingmaatregelen in de verschillende regio's. De hoogte

van de bijdrage is afhankelijk van de voortgang van de benuttingmaatregelen en wordt in jaarlijkse tranches in 2014 en 2015 via de decentralisatie-uitkering van het provinciefonds en het gemeentefonds uitbetaald.

Via de decentralisatie-uitkering Beter benutten wordt aan de gemeente Leeuwarden € 0,797 miljoen uitgekeerd.

14. Erfgoed en ruimte

Het Ministerie van OCW heeft aanvullende middelen toegekend vanuit de beleidsnota Visie Erfgoed en Ruimte aan de gemeenten Amsterdam, Nijmegen en Noordoostpolder. Deze aanvullende middelen worden, net als de eerder bij de meicirculaire toegekende middelen (zie meicirculaire 2014 paragraaf 4.2-15), uitgekeerd via een eenmalige decentralisatie-uitkering. De betreffende gemeenten zijn op de hoogte gesteld van de te ontvangen bedragen. De middelen worden ingezet op initiatieven en projecten vanuit de gemeenten.

Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-14.

Overige mededelingen decentralisatie- en integratie-uitkeringen

- Centra voor Jeugd en Gezin

Voor de uitkering in 2012 zijn er geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van de stand meicirculaire 2014, waarmee de uitkering over 2012 definitief is geworden. De trimfactor stellen wij definitief vast op 0,99953. De trimfactor zorgt er voor dat het totaal beschikbare bedrag exact wordt uitgekeerd.

De maatstafantallen voor 2013 en 2014 zijn geactualiseerd.

In bijlage 4.2.2 zijn de nieuwe bedragen per gemeente opgenomen.

5 Overige mededelingen

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 5.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die geen betrekking hebben op één van de specifieke onderdelen uit de hoofdstukken 2, 3 of 4. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

5.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 5.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2014-2019. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2, 3 en 4 bij elkaar gebracht.

Tabel 5.2.1 Gemeentefondstotalen 2014-2019 (in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene uitkering	15.605	14.756	15.096	15.244	15.298	15.519
DU/IU	3.083	2.396	2.197	2.103	2.103	2.103
IU Sociaal domein		10.286	10.221	9.841	9.698	9.609
Totaal	18.688	27.438	27.513	27.188	27.098	27.231

Bevoorschotting

De bedragen 2014 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf 1 oktober 2014. Tot dat tijdstip is de bevoorschotting gebaseerd op de meicirculaire 2014. Op de eerste dinsdag in oktober zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er voor 2014 te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over het uitkeringsjaar 2013 worden ook in oktober uitgevoerd.

De voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2015 zullen in beginsel gebaseerd worden op de uitkeringsfactor en de bedragen per eenheid die in deze circulaire zijn vermeld. Daarnaast worden de basisgegevens overgenomen van het jaar 2014.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is uitgedrukt in lopende prijzen. De decentralisatie- en de integratie-uitkeringen betreffen doorgaans nominale bedragen. De integratie-uitkeringen Sociaal domein en Wmo zijn uitgedrukt in constante prijzen, prijspeil 2014.

Om gemeenten in staat te stellen op een juiste wijze met nominale ontwikkelingen om te gaan is tabel 5.2.2 opgenomen. De tabel bevat de twee loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB ([CPB](#)), met name de rubriek Macro Economische Verkenning (MEV2015).

Tabel 5.2.2 Prijsmutaties per jaar 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	1,6%	0,7%	1¼%	1¼%
- lonen en salarissen	1,9%	-0,1%	1¾%	1½%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP	1,1%	1,0%	½%	1¼%

Bron: MEV2015.

5.3 Informatie voor derden

In de meicirculaire 2014 bent u geïnformeerd over de nieuwe Iv3-informatievraag 2015. De veranderingen ten opzichte van de oude Iv3-informatievraag betreffen aanpassingen in het sociaal domein en kleinere aanpassingen in verband met achterstallig onderhoud van Iv3.

Over de veranderingen in het sociaal domein bent u in de meicirculaire 2014 geïnformeerd. Met betrekking tot de overige aanpassingen bent u begin juni schriftelijk geïnformeerd over de beschikbaarheid van het conceptoverzicht "Iv3-functies verslagjaar 2015". Dit overzicht is op de site beschikbaar gesteld alsook per e-mail toegezonden.

In deze paragraaf enkele verhelderingen op en aanpassingen van de twee bovengenoemde documenten.

Op enkele plaatsen komen de teksten over de Iv3-informatievraag 2015 in de meicirculaire 2014 en in het genoemde Iv3-totaaloverzicht niet overeen.

Twee daarvan vragen een toelichting:

1. In paragraaf 5.3 van de meicirculaire 2014 is vermeld dat de functie 541 (Oudheidkunde/Musea) wordt aangepast. Het onderwerp archieven gaat over naar functie 002 en het onderdeel monumenten gaat over naar functie 822. De tekst in de meicirculaire 2014 is op dit punt onjuist: het onderdeel monumenten gaat naar functie 821 (Stads- en dorpsvernieuwing).
Het in juni versterkte overzicht is dus juist.
2. In het in juni verstrekte overzicht staat dat functie 761 (Centra voor Jeugd en Gezin) in zijn geheel overgaat naar een nieuwe functie. Daarbij is een verkeerde functie vermeld. De functie 761 gaat in zijn geheel over naar de nieuwe functie 670.

Het Ministerie van BZK is momenteel bezig met het opstellen van een nieuwe ministeriële regeling Iv3. Mede als gevolg daarvan ondergaan de toelichtingen op Iv3-functies op enkele plaatsen tekstuële aanpassingen. Het betreft verhelderingen op de bestaande toelichtingen.

5.4 Financieel overzicht gemeenten 2014

Inleiding

Jaarlijks verschijnt in de gemeentefondsbegroting het Financieel overzicht gemeenten. Het volgt hierna. Opgemerkt zij dat het FOG een ceteris paribus hanteert, waarbij geabstraheerd wordt van het vermogen van gemeenten om – noodzakelijke – aanpassingen te plegen.

Terugblik

In onderstaande tabel wordt teruggekeken naar de financiële positie van gemeenten in de jaren 2010-2014. In de analyse is gebruik gemaakt van de gemeentelijke begrotingscijfers die door het CBS zijn opgesteld. Het gaat daarbij steeds om de netto-uitgaven: de lasten zijn verminderd met de taakgebonden baten, zoals ontvangen specifieke uitkeringen en de opbrengst van lokale heffingen. De verschillen tussen 2010 en 2014 zijn gecorrigeerd voor de effecten van veranderingen in het gemeentelijke takenpakket (taakmutaties), van prijsontwikkeling en van de groei van inwoners, woningen en andere gemeentelijke ontwikkelingen (areaalontwikkeling). De uitkomsten geven volgens deze aanpak een zo goed mogelijke benadering van de gevolgen van gemeentelijke keuzes.

Tabel: Ontwikkeling uitgaven en inkomsten 2010-2014 (cumulatief; x € 1 miljoen)

	2010	2011	2012	2013	2014
Uitgavenclusters					
Werk en inkomen	260	113	200	40	51
Maatschappelijke zorg	-417	-201	-383	-641	-786
Educatie	-39	27	-12	-110	-81
Kunst en ontspanning	16	-53	-69	-169	-158
Groen	1	-62	-78	-161	-147
VHROSV	-2	-186	-79	-85	27
Oudheid	9	-1	0	-21	-23
Riolering	-10	-30	-61	-70	-95
Reiniging	-12	-22	-63	-62	-67
Wegen en water	66	-133	-141	-218	-270
Openbare orde en veiligheid	-85	-62	25	-23	-24
Fysiek milieu	-25	-29	-48	-36	-73
Bevolkingszaken	15	-9	16	-17	61
Bestuursorganen	1	7	-4	-25	-4
Totaal uitgavenstijging	-223	-643	-697	-1.598	-1.589
Inkomstenclusters					
Algemene uitkering	-323	-356	-729	-1.462	-1.201
OZB	46	67	198	260	349
Overige eigen middelen	85	-128	14	-152	-414
Totaal inkomstenstijging	-192	-417	-518	-1.353	-1.266

In de periode 2010-2014 zien we een daling van de gemeentelijke inkomsten van € 1,3 miljard. Gemeenten zijn in deze periode € 1,6 miljard minder gaan uitgeven. Met name op de clusters Maatschappelijke zorg, Kunst en ontspanning, Groen en Wegen en water zijn er minder nettolasten. Bij de gemeentelijke inkomsten uit specifieke uitkeringen en uit rechten en heffingen

staan in beginsel tegenover de ontwikkelingen in die inkomsten vergelijkbare ontwikkelingen bij de uitgaven. Zodoende werken zij neutraal door in de analyse.

Vooruitblik

De komende jaren krijgen gemeenten naar verwachting te maken met een daling van de financiële ruimte. Deze analyse is gebaseerd op een aantal aannames en ramingen die de uitkomsten onzeker maken. Desalniettemin wijst het FOG op de noodzaak voor gemeenten om zich te bezinnen op hun budgettaire beleid voor de komende jaren.

In onderstaande tabel wordt een beeld gegeven van de financiële ruimte van de gemeenten voor de jaren 2015 tot en met 2018. Dit beeld is gebaseerd op een aantal aannames en ramingen die de uitkomsten onzeker maken. De basis wordt ontleend aan gegevens uit de Onderhoudsrapportage specifieke uitkeringen 2014, gemeentelijke begrotingsgegevens over 2014 en de meicirculaire gemeentefonds 2014. De ontwikkeling van jaar op jaar bestaat uit correcties voor taakmutaties, prijsontwikkeling en areaalontwikkeling.

Tabel: Ontwikkeling kosten en inkomsten 2015-2019 (cumulatief; x € 1 miljoen)

	2015	2016	2017	2018	23019
Kostenontwikkeling	8.180	8.787	9.048	9.513	10.344
Algemene middelen					
Taakmutaties	9.146	9.026	8.617	8.511	8.426
Areaal	673	891	1.117	1.313	1.685
Prijzen	301	482	602	723	843
Specifieke middelen					
Taakmutaties	-3.069	-3.075	-3.081	-3.081	-3.081
Areaal	1.044	1.328	1.624	1.845	2.235
Prijzen	85	135	169	203	237
Inkomstenontwikkeling	7.018	7.427	7.513	7.694	8.063
Gemeentefonds					
Accres	105	289	436	468	500
Taakmutaties	8.696	8.516	8.068	7.903	7.758
OZB	63	99	126	153	157
Overige eigen middelen	95	135	171	204	258
Specifieke uitkeringen	-1.941	-1.612	-1.288	-1.033	-609
Financiële ruimte	-1.161	-1.360	-1.535	-1.819	-2.281

Volgens de analyse is er de komende jaren een negatieve financiële ruimte. Dit wordt met name veroorzaakt doordat, onder de gehanteerde veronderstellingen, de ontwikkeling van het gemeentefonds kleiner is dan de prijs- en areaalontwikkelingen in deze jaren.

Bij de kostenontwikkeling zien we in 2015 ruim € 9,1 miljard aan taakmutaties bij de algemene middelen. Dit wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van € 10,3 miljard in 2015 aan het gemeentefonds voor taken in het sociaal domein en de daarbij behorende uitgaven. Daar staat tegenover dat de taakmutaties bij de specifieke middelen ongeveer € 3,1 miljard negatief zijn. Dit komt doordat de specifieke uitkeringen Wet sociale werkvoorzieningen (Wsw) en Wet

participatiebudget (Wpb) per 2015 worden beëindigd en worden overgeheveld naar het gemeentefonds. Overigens wordt er bij deze analyse vanuit gegaan dat de decentralisaties op het vlak van Wmo 2015, jeugd en participatie neutraal doorwerken, doordat tegenover de ontwikkelingen in de inkomsten vergelijkbare ontwikkelingen in de uitgaven staan.

5.5 Herverdeling wegenbeheer

Het groeipercentage voor de bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen bedraagt voor de jaren 2014 en 2015 respectievelijk 1,6% en 1,0%.

Sinds 1993 dient een aantal gemeenten op grond van de artikelen 22 en 24 van de Wet herverdeling wegenbeheer (WHW) een uitkering te verstrekken aan een waterschap voor het beheer van wegen. De hoogte van de uitkering is vastgelegd in het Besluit bijdrage vergoeding wegenzorg (Stb.1994, 427). Jaarlijks wordt zij bijgesteld op basis van gegevens van het Centraal Planbureau.

De berekening is voor 2014 definitief en voor 2015 voorlopig. Zij volgt de formule: $(a+b)*c$, waarin a staat voor het bedrag van de uitkering in het voorafgaande jaar, b voor een bedrag ter grootte van 3,125% van de uitkering in 1993 (de vaste verhoging volgens artikel 21, lid 4) en c voor de uitkomst van de berekening $(100 + ..)/100$ (de groefactor). Deze laatste factor wordt op grond van artikel 22, lid 5, bepaald door de nominale component, een percentage dat volgens een vaste methode wordt afgeleid van de prijsstijging van de overheidsconsumptie.

Voor het jaar 2014 wordt het groeipercentage definitief vastgesteld op 1,6%. Dit is het saldo van de raming voor 2014 (naar huidig inzicht 1,2%) en de nacalculatie over 2013 (0,4%). Voor het jaar 2015 wordt het groeipercentage voorlopig vastgesteld op 1,0%. Dit komt overeen met de huidige raming van de prijsstijging van de overheidsconsumptie in het jaar 2015.

5.6 Jaarlijkse weging decentralisatie-uitkeringen

In artikel 13, lid 5, van de Financiële-verhoudingswet wordt bepaald dat jaarlijks, in overleg met de ministers die het aangaat, wordt bezien of een decentralisatie-uitkering kan worden gewijzigd in een integratie-uitkering of een algemene uitkering. In bijlage 4.2.1 is te zien dat de meeste decentralisatie-uitkeringen niet structureel zijn. Van omzetting naar integratie-uitkering of algemene uitkering is voor die uitkeringen dan ook geen sprake. Voor de decentralisatie-uitkeringen Centra voor Jeugd en Gezin, Gezond in de Stad, Jeugd, Maatschappelijke opvang, Veiligheidshuizen, Versterking peuterspeelzaalwerk en Vrouwenopvang geldt dat deze niet aan alle gemeenten worden uitgekeerd en/of nu nog niet kunnen worden verdeeld via de maatstaven van de algemene uitkering. Deze decentralisatie-uitkeringen kunnen dan ook nu niet worden omgezet in een algemene uitkering of integratie-uitkering. De decentralisatie-uitkering Beeldende kunst en vormgeving gaat in 2017 op in de algemene uitkering. Van de nog niet eerder in een begroting opgenomen decentralisatie-uitkeringen wordt bij ontwerpbegroting 2016 bezien of ze kunnen worden omgezet naar integratie-uitkering of algemene uitkering.

5.7 Individuele referentiewaarden EMU-saldo decentrale overheden

Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid heeft met het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) in januari 2013 afgesproken dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen in 2015 maximaal -0,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Het IPO, de VNG en de UvW zijn voor 2015 onderling een verdeling van deze tekortnorm overeengekomen, namelijk -0,34 procent bbp voor de gezamenlijke gemeenten, -0,10 procent bbp voor de gezamenlijke provincies en -0,06 procent bbp voor de gezamenlijke waterschappen. De verdeling van de macronorm is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 5.7.1 macronorm 2015 per bestuurslaag

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	Totaal
Verdeling macronorm 2015 (in % BBP)	0,34	0,10	0,06	0,50
Verdeling macronorm 2015 (* € 1000) ¹	2.268.820	667.300	400.380	3.336.500

¹ Geraamde BBP 2015 = 667.300.000

Om de afzonderlijke provincies en gemeenten een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie van BZK zoals gebruikelijk en in lijn met de Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof) individuele EMU-referentiewaarden. De referentiewaarden voor gemeenten zijn in bijlage 5.7.1 opgenomen². Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente op basis van zijn begrotingstotaal in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Tot slot is in het financieel akkoord van januari 2013 opgenomen dat het kabinet sancties als gevolg van overschrijding van de tekortnorm van -0,5 procent bbp gedurende deze kabinetsperiode niet toepast. Wel kan strikt genomen, conform de Wet Fido en de Wet Hof, een eventuele boete uit Europa worden doorberekend aan de decentrale overheden.

5.8 Toedeling EMU-saldo openbare lichamen aan deelnemende overheden

Een aantal gemeenten heeft vragen gesteld over de individuele EMU-referentiewaarde, in het bijzonder over de wijze waarop het gerealiseerde EMU-saldo van het openbaar lichaam dat is ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: openbaar lichaam) moet worden toegerekend aan de deelnemende gemeenten.

Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente op basis van zijn begrotingstotaal in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele gemeenten naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Met het aandeel in openbare lichamen wordt bedoeld het saldo van de gemeenschappelijke regelingen waar de individuele decentrale overheden aan deelnemen. Het gerealiseerde EMU-saldo van de openbare lichamen maakt dus onderdeel uit van het gerealiseerde EMU-saldo van de deelnemende

² De individuele referentiewaarden voor de waterschappen worden net zoals vorig jaar door de Unie van Waterschappen bekend gemaakt.

gemeenten.

Wanneer er sprake is van een tekort of een overschot doordat de gemeenschappelijke regeling op realisatiebasis geen (begrotings)evenwicht in EMU-termen kent, moet dit saldo worden toegerekend aan het EMU-saldo van de deelnemende decentrale overheden. De wijze van toerekening is niet voorgeschreven. Een mogelijke wijze is toerekening van het aandeel van het openbaar lichaam naar rato van de gerealiseerde bijdragen.

De wijze van toerekening heeft geen gevolgen voor de wijze van rapportering: De deelnemende gemeenschappelijke regelingen leveren via de EMU-enquête en Iv3 de relevante gegevens aan. De gemeenten rapporteren exclusief het aandeel van de gemeenschappelijke regeling.

5.9 Wijziging BBV

Onlangs is een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gepubliceerd in het Staatsblad ([Staatsblad nr. 2014/290](#)).

Verbonden partijen

Het besluit regelt in de eerste plaats een nadere verduidelijking over de informatie die over verbonden partijen dient te worden opgenomen.

Artikel 15 van het BBV verplicht provincies en gemeenten om inzicht te geven in welke verbonden partijen de provincie respectievelijk gemeente deelneemt, het belang dat de betreffende provincie of gemeente heeft in elk van hun verbonden partijen en in de financiële positie van elk van de verbonden partijen. In eerdere circulaires is aangekondigd dat in het BBV verduidelijkt zal worden over welke begrotingsjaren het gaat bij de hierboven genoemde informatie over verbonden partijen in de begroting en de toelichting. De onderhavige wijziging geeft daar invulling aan. Het gaat om informatie over *het begrotingsjaar* (dus voor het begrotingsjaar 2015) en niet om informatie over reeds afgesloten boekjaren.

Voor het inzicht van onder meer de gemeenteraad respectievelijk provinciale staten is primair van belang dat in de begroting voor een bepaald jaar ramingsinformatie over verbonden partijen voor dat betreffende begrotingsjaar wordt opgenomen. Het gaat dan om onder meer informatie die vanuit de verbonden partij beschikbaar kan worden gesteld en openbaar gemaakt kan worden over interne en externe ontwikkelingen en de consequenties daarvan voor het verwachte resultaat cq de vermogenspositie van de verbonden partij.

Drempelbedrag schatkistbankieren

In de tweede plaats is er een nieuw artikel opgenomen in het BBV, artikel 52c, waarin een rapportageverplichting over de benutting van het drempelbedrag, in het kader van het verplicht schatkistbankieren voor openbare lichamen wordt geïntroduceerd. Deze wijziging van het BBV vloeit voort uit de invoering van het schatkistbankieren in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).³ Daardoor zijn openbare lichamen verplicht om hun overtollige middelen aan te houden

---

³ Stb. 2013, 530

in 's Rijks schatkist. Ingevolge artikel 2, vierde lid, van de Wet Fido kunnen bij ministeriële regeling echter middelen van deze verplichting worden uitgezonderd. Ingevolge artikel 7, eerste lid, van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden zijn dat onder andere middelen tot aan het drempelbedrag.

De hoogte van het drempelbedrag is geregeld in artikel 7, tweede lid, van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en wordt berekend op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam (van het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd naar de stand van 31 december). De hoogte van het drempelbedrag kan daardoor voor ieder decentrale overheid verschillend zijn. De gevolgen van het invoeren van en de wijze waarop het drempelbedrag kan worden benut zijn in de toelichting van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden nader toegelicht.⁴

Ingevolge artikel 52c wordt in de toelichting op de balans vermeld het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd en het totaal aan middelen dat, uitsluitend in het kader van het drempelbedrag, per kwartaal van dat jaar door provincies en gemeenten buiten 's Rijks schatkist wordt gehouden. De rapportageverplichting geldt dus niet voor de andere middelen die uitgezonderd zijn van het verplichte schatkistbankieren. Daarmee wordt inzicht geboden in de wijze waarop het drempelbedrag is benut. Het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal elke kalenderdag buiten de schatkist heeft aangehouden, mag, ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, niet boven het drempelbedrag liggen. Wanneer op een bepaalde dag geen overtollige middelen buiten de schatkist worden gehouden of per saldo rood wordt gestaan buiten de schatkist ('negatieve overtolligheid'), dan tellen die dagen voor de berekening van het gemiddelde mee als nihil.⁵

Een voorbeeld van de [berekening](#) van het drempelbedrag is te vinden op de [webpagina](#) van het Agentschap van het ministerie van Financiën en de [webpagina](#) van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

De verplichting om te schatkistbankieren geldt voor alle gemeenten, provincies, waterschappen en lichamen met rechtspersoonlijkheid die zijn ingesteld met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen en andere bij wet ingestelde lichamen en organen die door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn aangewezen. Voor openbare lichamen waaraan een uitzondering is verleend van de aanmelding voor schatkistbankieren, omdat zij bijvoorbeeld niet hun eigen treasury uitvoeren, geldt dat zij hun eventuele overtollige middelen via een ander openbaar lichaam in de schatkist moeten aanhouden. Het openbaar lichaam dat de treasury uitvoert, mag het drempelbedrag van het uitgezonderde openbare lichaam simpelweg optellen bij zijn eigen drempelbedrag. Er hoeft dan geen onderscheid gemaakt te worden tussen overtollige middelen van de beide openbare lichamen.

5.10 Uitwerking beleidskader derivaten voor de decentrale overheden

De uitwerking van het rijksbrede beleidskader derivaten, zal voor wat betreft de medeoverheden

⁴ Stcr. 2013, 34041, p. 11 en 12

⁵ idem.

nader worden uitgewerkt in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

In het BBV zal een aanscherping van de verslaglegging over het gebruik van derivaten worden opgenomen. In de Ruddo zullen de hoofdregels van het gebruik van derivaten voor openbare lichamen worden vastgelegd, alsmede een gelimiteerd aantal uitzonderingen voor decentrale overheden ten opzichte van andere (semi-) publieke instellingen, die gezien de bijzondere positie van de decentrale overheden, als wenselijk en toelaatbaar worden geacht.

Het wijzigingsbesluit BBV is voor consultatie voorgelegd aan de besturen van VNG en IPO.

De inzet is het besluit inwerking te laten treden met ingang van 1 januari 2015.

De aanpassing van de Ruddo zal in het najaar van 2014 van kracht worden.

5.11   **Macronorm OZB**

Het rapport evaluatie systemiek macronorm OZB is vastgesteld in het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 10 september 2014 en aan de Tweede Kamer toegezonden. In het rapport concludeert de werkgroep dat de macronorm onroerende zaakbelasting (OZB) geen effectief beheersingsinstrument is gebleken. Om die reden heeft de werkgroep voorgesteld deze norm af te schaffen. De werkgroep heeft een aantal mogelijke alternatieven geschatst.

Het kabinet vindt de alternatieven in het rapport nog onvoldoende uitgewerkt om reeds nu te besluiten tot aanpassing of afschaffing van de huidige norm. Derhalve wordt de macronorm OZB in 2015 nog gehandhaafd als instrument. Conform afspraak wordt het percentage waarmee de totale OZB-opbrengst maximaal mag groeien jaarlijks bepaald door de reële trendmatige groei van het BBP te vermeerderen met het geraamde inflatiepercentage (prijsontwikkeling Nationale Bestedingen (pNB)) op basis van het CEP (jaar t-1). De OZB-opbrengst 2014 is € 3,711 miljard. De reële trendmatige groei BBP (kabinetsperiode vast) bedraagt 1,5% en het inflatiepercentage pNB (2014) is 1,5%. De macronorm 2015 komt daarmee op 3% over € 3,711 miljard.

Vooral met het oog op de omvangrijke decentralisaties per 2015 heeft het kabinet besloten om dat jaar met een schone lei te beginnen. Dat betekent dat de overschrijding van de macronorm OZB in 2014 met € 11 miljoen niet in mindering wordt gebracht op de nieuwe macronorm voor 2015. Het kabinet is daarnaast voor 2016 en verder voornemens om samen met de VNG te komen tot een woonlastennorm. Daartoe zal door de werkgroep die het evaluatierapport over de macronorm OZB heeft opgesteld de variant van woonlastennorm verder worden uitgewerkt ten behoeve van besluitvorming in het Bofv van voorjaar 2015.

Bijlagen

Septembercirculaire gemeentefonds 2014

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2014 en 2015

Tabel 1 Verdeeltabel 2014 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2014 stand mei 2014	wijzigingen sinds mei 2014	bedragen per eenheid 2014 (deze circulaire)
OZB (woningen eigenaar)	-0,1085%		-0,1085%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1153%		-0,1153%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1430%		-0,1430%
inwoners	133,15	-0,01	133,14
nieuwbouwwoningen	1.292,90		1.292,90
krimp	397,63		397,63
kernen met minstens 500 adressen	28.180,76		28.180,76
OZB waarde niet woningen (in mln)	312,00		312,00
jongeren	225,23		225,23
ouderen	83,55		83,55
ouderen 75-85 jaar	27,63		27,63
wadden, t/m 2500 inwoners	189,02		189,02
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,72		147,72
wadden, vanaf 7501 inwoners	32,56		32,56
huishoudens met laag inkomen	86,94		86,94
huishoudens met laag inkomen (drempel)	368,10		368,10
bijstandsonvangers	1.587,10		1.587,10
ABW schaalnadeel	112.742,99		112.742,99
ABW schaalvoordeel	3.717,53		3.717,53
uitkeringsontvangers	108,76		108,76
minderheden	305,06		305,06
eenouderhuishoudens	147,72		147,72
klantenpotentieel lokaal	51,45		51,45
klantenpotentieel regionaal	15,49		15,49
leerlingen (V)SO	315,82		315,82
leerlingen VO	475,41		475,41
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	32,83		32,83
land * % slechte grond	-1,67		-1,67

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 1 Verdeeltabel 2014 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2014 stand mei 2014	wijzigingen sinds mei 2014	bedragen per eenheid 2014 (deze circulaire)
land * bodemfactor gemeente	31,43		31,43
binnenwater	41,92		41,92
buitenwater	23,10		23,10
oppervlak bebouwing	478,28		478,28
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	3.322,69		3.322,69
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.646,31		1.646,31
woonruimten	178,49		178,49
woonruimten * bodemfactor kern	27,77		27,77
woonruimten * % slechte grond	25,84		25,84
opp. historische kernen, <40 ha	3.352,42		3.352,42
opp. historische kernen, 40-64 ha	7.027,02		7.027,02
opp. historische kernen, >64 ha	15.569,38		15.569,38
lengte historisch water	15,41		15,41
bewoonte oorden 1930	31,13		31,13
hist.woningen in bewoonte oorden	87,70		87,70
ISV (a)	14.824.166,19		14.824.166,19
ISV (b)	9.316.642,46		9.316.642,46
omgevingsadressendichtheid (OAD)	63,17		63,17
OAD * % slechte grond	0,21		0,21
oeverlengte * bodemfactor gemeente	7,15		7,15
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	3,55		3,55
kernen	9.592,05		9.592,05
kernen * bodemfactor buitengebied	14.910,99		14.910,99
bedrijfsvestigingen	114,54		114,54
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	270.483,15		270.483,15
vast bedrag voor Amsterdam	189.217.770,47		189.217.770,47
vast bedrag voor Rotterdam	109.868.360,21		109.868.360,21
vast bedrag voor Den Haag	81.418.324,67		81.418.324,67
vast bedrag voor Utrecht	45.061.771,28		45.061.771,28
vast bedrag Waddengemeenten	149.950,63		149.950,63
uitkeringsfactor	1,478	0,001	1,479

1 Voor Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

Tabel 2 Mutaties verdeeltabel 2014 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	wijzigingen september 2014	algemene mutaties	cluster bevolkingszaken	ontwikkeling UB
inwoners	-0,01		-0,01	
uitkeringsfactor	0,001	-0,002		0,003

**Tabel 3 Gewijzigde bedragen per eenheid en uitkeringsfactor in verband met correcties groot onderhoud
(bedragen in euro's in basis)**

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. stand mei	wijzigingen	b.p.e. deze circulaire
nieuw bouw woningen	2.173,16	-880,26	1.292,90
krimp	451,33	-53,70	397,63
klantenpotentieel regionaal	16,21	-0,52	15,69
vast bedrag voor Amsterdam	111.740.030,02	3.048,35	111.743.078,37
vast bedrag voor Rotterdam	65.194.028,57	83.036,11	65.277.064,68
vast bedrag voor Den Haag	47.691.154,06	10.197,42	47.701.351,48
uitkeringsfactor	1,479	0,001	1,480

Tabel 4 Verdeeltabel 2015 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2015 mei 2014	wijzigingen sinds mei	bedragen per eenheid 2015 (deze circulaire)
OZB (woningen eigenaar)	-0,1135%		-0,1135%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1213%		-0,1213%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1504%		-0,1504%
inwoners	142,03	-0,05	141,98
nieuwbouwwoningen	2.173,16	-2.173,16	0,00
krimp	451,33	-53,70	397,63
kernen met minstens 500 adressen	27.341,63		27.341,63
OZB waarde niet woningen (in mln)	356,25		356,25
jongeren	195,40		195,40
ouderen	81,72		81,72
ouderen 75-85 jaar	26,99		26,99
wadden, t/m 2500 inwoners	188,85		188,85
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,30		147,30
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,22		33,22
huishoudens met laag inkomen	86,47		86,47
huishoudens met laag inkomen (drempel)	332,14		332,14
bijstandsontvangers	1.694,79		1.694,79
ABW schaalnadeel	112.176,71		112.176,71
ABW schaalvoordeel	3.706,33		3.706,33
uitkeringsontvangers	98,56		98,56
minderheden	302,96		302,96
minderheden (drempel)	325,71		325,71
eenouderhuishoudens	149,76		149,76
huishoudens	90,84		90,84
klantenpotentieel lokaal	39,60		39,60
klantenpotentieel regionaal	16,20	-0,52	15,68
leerlingen (V)SO	230,78		230,78
leerlingen VO	362,50		362,50
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25		2.312,25
extra groei leerlingen VO	220,56		220,56
extra groei jongeren	256,36		256,36
land	38,34		38,34

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 4 Verdeeltabel 2015 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2015	wijzigingen	bedragen per eenheid 2015
	mei 2014	sinds mei	(deze circulaire)
land * bodemfactor gemeente	26,11		26,11
binnenwater	39,04		39,04
buitenwater	23,21		23,21
oppervlak bebouwing	580,90		580,90
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	3.080,12		3.080,12
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.520,38		1.520,38
woonruimten	55,45		55,45
woonruimten * bodemfactor kern	51,35		51,35
opp. historische kernen, <40 ha	3.146,42		3.146,42
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.860,91		6.860,91
opp. historische kernen, >64 ha	14.993,87		14.993,87
lengte historisch water	15,54		15,54
bewoonte oorden 1930	31,13		31,13
hist.woningen in bewoonte oorden	85,74		85,74
ISV (a)	18.401.314,79		18.401.314,79
ISV (b)	11.293.609,47		11.293.609,47
omgevingsadressendichtheid (OAD)	77,29		77,29
omgevingsadressendichtheid (drempel)	24,28		24,28
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,70		11,70
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,81		5,81
kernen	8.111,29		8.111,29
kernen * bodemfactor buitengebied	14.833,11		14.833,11
bedrijfsvestigingen	76,03		76,03
vast bedrag voor iedere gemeente	280.127,82		280.127,82
vast bedrag voor Amsterdam	111.545.345,14	-74.525,62	111.470.819,52
vast bedrag voor Rotterdam	64.999.343,69	-3.601.727,59	61.397.616,10
vast bedrag voor Den Haag	47.496.469,18	-442.317,42	47.054.151,76
vast bedrag voor Utrecht	33.050.294,58		33.050.294,58
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11		150.164,11
uitkeringsfactor	1,431	-0,005	1,426

1 Voor Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

Tabel 5 Mutaties verdeeltabel 2015 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster Educatie	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig	ontwikkeling UB
inw onders	-0,05				-0,05		
nieuw bouw woningen	-2.173,16			-2.173,16			
krimp	-53,70					-53,70	
klantenpotentieel regionaal	-0,52			-0,52			
vast bedrag voor Amsterdam	-74.525,62		-63.188,20	-75.825,84		64.488,42	
vast bedrag voor Rotterdam	-3.601.727,59			-3.601.727,59			
vast bedrag voor Den Haag	-442.317,42			-442.317,42			
uitkeringsfactor	-0,005	-0,014				0,009	

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2015, gegroepeerd naar cluster

Verdeelmaatstaven 2015, gegroepeerd naar cluster (bedragen in euro's in basis)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster Eigen inkomsten		
	-0,1135%	OZB (woningen eigenaar)
	-0,1213%	OZB (niet-woningen gebruiker)
	-0,1504%	OZB (niet-woningen eigenaar)
	-37,88	woonruimten
cluster Werk en inkomen		
	38,47	huishoudens met laag inkomen
	56,66	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	1.521,56	bijstandsonvangers
	112.176,71	ABW schaalnadeel
	3.706,33	ABW schaalvoordeel
	1,55	klantenpotentieel regionaal
	16,12	uitkeringsontvangers
	0,04	inwoners
cluster Jeugd		
	33,15	jongeren
	2,51	huishoudens met laag inkomen
	71,65	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	-1,96	uitkeringsontvangers
	76,09	minderheden
	32,04	eenouderhuishoudens
	0,70	klantenpotentieel regionaal
	0,73	omgevingsadressendichtheid
	5.836,28	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster Maatschappelijke ondersteuning		
	31,92	inwoners
	81,72	ouderen
	26,99	ouderen 75-85 jaar
	1,02	huishoudens met laag inkomen
	148,78	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	20,01	huishoudens
	173,23	bijstandsonvangers
	84,40	uitkeringsontvangers
	78,10	minderheden
	2,51	klantenpotentieel lokaal
	5,33	klantenpotentieel regionaal
	1,51	land
	1,46	binnenwater
	13,70	omgevingsadressendichtheid
	117,72	eenouderhuishoudens
	1.498,14	kernen
	0,12	leerlingen VO
	-4.808,48	vast bedrag voor iedere gemeente

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster Educatie		
	1,04	inwoners
	162,25	jongeren
	41,44	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	230,78	leerlingen (V)SO
	362,38	leerlingen VO
	2.312,25	achterstandsleerlingen (drempel)
	48,34	minderheden
	217,62	minderheden (drempel)
	220,56	extra groei leerlingen VO
	256,36	extra groei jongeren
	0,07	klantenpotentieel regionaal
	8,59	land
	8,56	binnenwater
	3,01	omgevingsadressendichtheid
	4.422,19	kernen
cluster Cultuur en ontspanning		
	52,00	inwoners
	70,83	huishoudens
	34,00	klantenpotentieel lokaal
	8,79	klantenpotentieel regionaal
	331,29	opp. historische kernen, <40 ha
	331,08	opp. historische kernen, 40-64 ha
	331,51	opp. historische kernen, >464 ha
	85,74	his. woningen in bewoonde oorden
cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling		
	44,47	huishoudens met laag inkomen
	43,86	woz waarde niet woningen (in miljoenen)
	16,40	inwoners
	21,37	minderheden
	2,01	klantenpotentieel lokaal
	-0,65	klantenpotentieel regionaal
	28,13	land
	24,80	land * bodemfactor gemeente
	26,97	binnenwater
	15,24	buitenwater
	3.080,12	opp. bebouwing kern * bodemfactor kern
	1.520,38	opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied
	477,04	opp. bebouwing totaal
	54,55	woonruimten
	32,47	woonruimten * bodemfactor kern

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
	2.815,13	opp. Historische kernen, <40 ha
	6.529,83	opp. Historische kernen, 40-64 ha
	14.662,36	opp. Historische kernen, >64 ha
	15,54	lengte historisch water
	13,69	bewoonte oorden 1930
	18.401.314,79	ISV (a)
	11.293.609,47	ISV (b)
	44,08	omgevingsadressendichtheid
	19,52	omgevingsadressendichtheid (drempel)
	7,23	oeverlengte * bodemfactor gemeente
	3,59	oeverlengte * dichtheid * bodemf. gemeente
	14.833,11	kernen* bodemfactor buitengebied
	64,41	bedrijfsvestigingen
	23.797,88	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster Riolering en reiniging	-2,97	land
	-56,62	woonruimten
	-5,47	inwoners
	1,31	land * bodemfactor gemeente
	18,88	woonruimten * bodemfactor kern
	3,18	omgevingsadressendichtheid
	4,47	oeverlengte * bodemfactor gemeente
	2,22	oeverlengte * dichtheid * bodemf. gemeente
cluster Openbare orde en veiligheid	-0,18	inwoners
	27.341,63	kernen met minstens 500 adressen
	312,39	woz waarde niet woningen (in miljoenen)
	0,00	nieuwbouwwoningen
	13,61	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	57,82	minderheden
	65,26	minderheden (drempel)
	1,08	klantenpotentieel lokaal
	2,51	klantenpotentieel regionaal
	2,07	land
	2,05	binnenwater
	7,97	buitenwater
	103,86	opp. bebouwing totaal
	44,60	woonruimten
	16,22	omgevingsadressendichtheid
	4,76	omgevingsadressendichtheid (drempel)
	2.190,96	kernen

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
	5,11	bedrijfsvestigingen
	45.121,10	vast bedrag voor iedere gemeente
	64.894,96	vast bedrag Amsterdam
	64.894,96	vast bedrag Rotterdam
	64.894,96	vast bedrag Den Haag
	64.894,96	vast bedrag Utrecht
cluster Bestuur en algemene ondersteuning	46,23	inwoners
	21,24	minderheden
	42,83	minderheden (drempel)
	-2,62	klantenpotentieel regionaal
	1,01	land
	50,80	woonruimten
	17,44	bewoonte oorden 1930
	-3,63	omgevingsadressendichtheid
	6,51	bedrijfsvestigingen
	210.181,04	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster Overig	397,63	krimp
	188,85	wadden t/m 2500 inwoners
	147,30	wadden 2500-7500 inwoners
	33,22	wadden >7500 inwoners
	111.405.924,56	vast bedrag Amsterdam
	61.332.721,14	vast bedrag Rotterdam
	46.989.256,80	vast bedrag Den Haag
	32.985.399,62	vast bedrag Utrecht
	150.164,11	vast bedrag Waddengemeenten

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2014-2019

Opbouw algemene uitkering 2014-2019 (in miljoenen euro's)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	15.089,870	15.604,932	14.755,997	15.095,500	15.243,937	15.297,972	
algemene mutaties							
- accres	456,266	20,332	289,766	153,163	73,637	262,375	september 2014, § 2.2-1
- accres tranche 2012 (incidenteel)	192,020						mei 2013, § 1.1
- accres tranche 2013 (structureel)	19,622						mei 2014, § 2.2-1
- accres tranche 2013 (incidenteel)	19,622	-19,622					mei 2014, § 2.2-1
- troonswisseling	0,200						december 2013, § 3.1
- aanvullende algemene mutatie	12,085	20,745					mei 2011, § 1.1
- accres (gerichte verdeling, ingroeiregeling OHV)	-8,500	-8,500	-8,500				mei 2005, § 5.1
- onderwijsvesting		-256,000					mei 2014, § 2.3
- Regeerakkoordkorting 100 miljoen (Rutte I)	-20,000						september 2011, § 5.9
- Btw-verhoging	-238,882						december 2012, § 1
- Btw-correctie accres	64,703						september 2012, § 1
- vrijwilliger accres suppletie-uitkering OZB	21,541	6,366	6,366	6,366	6,366	6,366	september 2013, § 5.2.1
- EU-richtlijn invordering			0,090				september 2013, § 5.3
- lagere apparaatskosten (opschaling)	-60,000	-60,000	-60,000	-60,000	-60,000	-60,000	mei 2014, § 2.2-2
- BCF (taakstellende korting)	-309,661						mei 2014, § 2.3
- plafond BTW-compensatiefonds	113,393	3,062	49,489	26,229	12,666	september 2014, § 2.2-2	
- onderzoeksagenda CPB	-0,250			0,250			september 2013, § 5.2.2
- Waarderingskamer (incl. landelijke voorziening WOZ)	0,030	-0,139	pm	pm	pm	pm	september 2014, § 2.2-3
- knelpunten verdeelsystematiek	-0,104	-0,074	-0,076	-0,077	-0,080	-0,081	mei 2014, § 2.2-4
- A+O fonds	-0,062	-0,148	pm	pm	pm	pm	mei 2014, § 2.2-5
- voorziening informatie sociaal domein	-8,000	8,000					mei 2014, § 2.2-6
- groeiopgave Almere		-7,000					mei 2014, § 2.2-7
cluster eigen inkomsten							
- suppletie-uitkering afschaffing OZB w oningen gebruikers	-21,541	-6,366	-6,366	-6,366	-6,366	-6,366	september 2013, § 5.2.1
cluster werk en inkomen							
- armoedebeleid 2013	-19,000						september 2013, § 4.2.1
- intensivering armoedebeleid	70,000	20,000					december 2013, § 4.1
- digitaal klantdossier	0,182	0,212					september 2013, § 4.2.2
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	-1,200	-0,800					mei 2009, § 3.4
- maatregelen Wet Werk en Bijstand	5,000	-5,000					mei 2014, § 2.2-8
- uitvoeringskosten Participatiewet et	3,000	7,000	7,000	7,000	6,000	6,000	mei 2014, § 2.2-9
- individuele studietoeslag	6,000	12,000	11,000	6,000			mei 2014, § 2.2-10
cluster zorg							
- scootmobielen		-15,000	-10,000	-25,000			mei 2013, § 5.2.5
- maatschappelijke stage		-20,000					mei 2013, § 5.2.6
- transitiekosten decentralisatie AWBZ begeleiding naar de Wmo	5,000	-37,000					mei 2013, § 4.2.4
- herdenking slavernijverleden	-0,150						mei 2013, § 3.2.2
- uitvoeringskosten inburgering	-24,600						mei 2013, § 4.2.5
cluster educatie							
- ingroeiregeling OHV	8,500	8,500	8,500				mei 2005, § 5.1
- overheveling buitenonderhoud po en so		-158,800					mei 2014, § 2.2-11
cluster cultuur en ontspanning							
- e-Boeken		-8,000	-1,200	-1,400	-1,600		mei 2014, § 2.2-12
- beeldende kunst en vormgeving			13,500				september 2014, § 2.2-4
cluster infrastructuur en gebiedsontwikkeling							
- WVU-middelen	0,282	0,221	0,311	0,762	1,599	0,000	Stb. 2001, 415
cluster openbare orde en veiligheid							
- mannenopvang		-1,200					september 2012, § 4.2.1
cluster bestuur en algemene ondersteuning/overig							
- professionaliseringsfonds burgemeesters			pm				mei 2011, § 3.7
- dualiseringskorting		-18,000					mei 2013, § 5.2.7
- mGBA en ORRA	-13,000						juni 2012, § 4.6
- implementatieondersteuning mGBA		-1,000			1,000		september 2014, § 2.2-6
- burgerzakenmodules Basisregistratie Personen	-0,350		0,350				september 2014, § 2.2-7
- burgerlijke stand: lesbisch ouderschap	0,198	-0,198					mei 2014, § 2.2-14
- E-overheid	-4,550	-0,250					mei 2014, § 2.2-15
- waterschapsverkiezingen		23,800	-23,800				mei 2014, § 2.2-16
- Nationaal Uitvoeringsprogramma e-overheid (NUP)	-146,746	122,000					september 2011, § 4.4
Algemene uitkering	15.604,932	14.755,997	15.095,500	15.243,937	15.297,972	15.518,932	

Bijlage 2.4.2.1 Overgangsregeling groot onderhoud

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Aa en Hunze	25.357	-1	-4	-5	61.417
Aalburg	12.846	0	-1	-1	8.446
Aalsmeer	30.759	-1	34	33	-508.291
Aalten	27.013	-1	-12	-13	168.640
Achtkarspelen	28.016	-1	-9	-10	138.734
Albllasserdam	19.801	0	18	18	-174.199
Albrandswaard	25.069	1	6	7	-86.656
Alkmaar	94.866	0	0	0	7.444
Almelo	72.459	0	-5	-5	186.368
Almere	196.013	0	5	5	-441.907
Alphen aan den Rijn	106.785	0	1	1	-64.780
Alphen-Chaam	9.717	-1	14	13	-66.536
Ameland	3.578	-1	-66	-67	414.238
Amersfoort	150.897	0	1	1	-104.054
Amstelveen	85.015	0	33	33	-1.376.699
Amsterdam	810.937	0	-15	-15	6.174.734
Apeldoorn	157.545	0	-5	-5	372.855
Appingedam	12.064	0	-19	-19	117.569
Arnhem	150.823	1	-5	-4	303.247
Assen	67.190	2	-18	-16	537.229
Asten	16.440	0	-4	-4	35.465
Baarle-Nassau	6.612	-1	9	8	-24.347
Baarn	24.314	1	6	7	-79.771
Barendrecht	47.377	0	12	12	-273.435
Barneveld	54.152	-1	-11	-12	304.700
Bedum	10.494	0	-5	-5	25.499
Beek	16.271	-1	7	6	-54.308
Beemster	8.910	0	12	12	-56.171
Beesel	13.617	0	8	8	-50.379
Bellingwedde	8.920	-1	3	2	-9.341
Bergambacht	9.970	0	13	13	-66.187
Bergeijk	18.256	0	6	6	-54.432
Bergen L	13.237	0	-1	-1	6.017
Bergen NH	30.076	0	-5	-5	86.108
Bergen op Zoom	66.419	0	-2	-2	61.448
Berkelland	44.666	-1	-3	-4	85.477
Bernheze	29.690	0	0	0	4.421
Bernisse	12.368	0	13	13	-77.349
Best	28.617	0	2	2	-28.663
Beuningen	25.288	0	7	7	-79.649
Beverwijk	40.093	-1	20	19	-387.363
het Bildt	10.626	0	-9	-9	46.328
De Bilt	42.036	-1	11	10	-216.911
Binnenmaas	28.710	0	8	8	-114.881
Bladel	19.834	0	-13	-13	132.150

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Blaricum	9.094	0	15	15	-65.056
Bloemendaal	22.059	1	7	8	-82.772
Bodegraven-Reeuwijk	32.910	0	24	24	-388.843
Boekel	10.089	0	7	7	-34.543
Ten Boer	7.479	0	10	10	-35.648
Borger-Odoorn	25.627	0	-2	-2	25.079
Borne	21.884	0	5	5	-46.700
Borsele	22.579	-1	6	5	-57.631
Boxmeer	28.147	1	-18	-17	237.433
Boxtel	30.320	0	-2	-2	27.167
Breda	179.623	1	1	2	-164.352
Brielle	16.312	0	-4	-4	31.427
Bronckhorst	36.932	-1	4	3	-46.251
Brummen	21.177	-1	7	6	-70.366
Brunssum	28.958	-1	15	14	-200.968
Bunnik	14.626	0	14	14	-98.285
Bunschoten	20.492	0	8	8	-80.260
Buren	26.019	0	6	6	-75.546
Bussum	32.631	-1	10	9	-153.817
Capelle aan den IJssel	66.178	0	19	19	-629.444
Castricum	34.288	0	3	3	-50.879
Coevorden	35.769	-1	-11	-12	214.651
Cranendonck	20.344	0	-1	-1	1.489
Cromstrijen	12.738	0	6	6	-40.099
Cuijk	24.783	0	2	2	-21.044
Culemborg	27.590	0	-8	-8	116.953
Dalfsen	27.674	-1	5	4	-56.940
Dantumadiel	19.030	0	-6	-6	65.277
Delft	100.046	1	6	7	-336.150
Delfzijl	25.698	0	-2	-2	36.343
Deurne	31.659	0	-13	-13	199.034
Deventer	98.322	0	-4	-4	175.642
Diemen	25.930	-2	56	54	-708.980
Dinkelland	25.947	0	-4	-4	57.113
Doesburg	11.437	1	0	1	-1.604
Doetinchem	56.344	0	-12	-12	338.115
Dongen	25.358	0	-3	-3	34.655
Donderadeel	24.160	-1	-14	-15	174.307
Dordrecht	118.691	0	10	10	-584.754
Drechterland	19.250	0	6	6	-55.652
Drimmelen	26.695	0	11	11	-141.538
Dronten	40.413	-1	4	3	-60.801
Druten	18.210	0	-13	-13	118.777
Duiven	25.609	0	1	1	-3.488
Echt-Susteren	31.976	0	-6	-6	98.417

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Edam-Volendam	28.920	-1	8	7	-110.499
Ede	110.656	0	7	7	-405.718
Eemnes	8.779	0	11	11	-48.866
Eemsmond	15.928	0	-9	-9	67.058
Eersel	18.183	-1	3	2	-22.817
Eijsden-Margraten	24.979	0	-4	-4	41.544
Eindhoven	220.920	1	3	4	-505.377
Elburg	22.645	1	-23	-22	254.100
Emmen	108.052	-1	1	0	16.960
Enkhuizen	18.376	0	-3	-3	32.027
Enschede	158.586	0	15	15	-1.172.595
Epe	32.351	-1	-5	-6	88.569
Ermelo	26.045	0	-32	-32	494.497
Etten-Leur	42.357	0	5	5	-106.717
Ferwerderadiel	8.790	-1	3	2	-10.102
Franekeradeel	20.445	0	-7	-7	76.453
De Friese Meren	51.414	0	-8	-8	219.019
Geertruidenberg	21.571	0	-2	-2	16.693
Geldermalsen	26.300	0	-3	-3	41.846
Geldrop-Mierlo	38.854	0	5	5	-104.958
Gemert-Bakel	29.315	0	-8	-8	111.499
Gennep	17.286	2	-30	-28	247.209
Giessenlanden	14.442	0	2	2	-9.112
Gilze en Rijen	26.069	-1	21	20	-264.261
Goeree-Overflakkee	48.245	0	-14	-14	335.794
Goes	36.954	1	-26	-25	471.554
Gorinchem	23.098	0	3	3	-31.465
Gouda	35.242	0	-17	-17	304.394
Gouda	70.941	0	17	17	-617.591
Graft-De Rijp	6.452	-1	31	30	-97.724
Grave	12.695	2	-20	-18	114.963
's-Gravenhage	508.940	0	-8	-8	2.058.314
Groesbeek	18.977	1	-8	-7	61.486
Groningen	198.317	2	-15	-13	1.248.949
Grootegast	12.165	0	-3	-3	15.929
Gulpen-Wittem	14.484	0	-17	-17	122.947
Haaksbergen	24.344	0	-2	-2	24.443
Haaren	13.587	1	3	4	-23.433
Haarlem	155.147	1	4	5	-342.185
Haarlemmerliede Spaarnw	5.535	-1	38	37	-102.790
Haarlemmermeer	144.061	0	8	8	-588.346
Halderberge	29.340	0	-3	-3	49.902
Hardenberg	59.577	0	-10	-10	304.519
Harderwijk	45.732	0	-4	-4	79.733
Hardinxveld-Giessendam	17.758	0	0	0	3.579

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Haren	18.782	1	-31	-30	281.217
Harlingen	15.821	0	-11	-11	80.528
Hattem	11.732	-1	11	10	-59.929
Heemskerk	39.088	0	12	12	-230.878
Heemstede	26.364	0	11	11	-148.446
Heerde	18.490	0	-4	-4	34.622
Heerenveen	49.899	-1	-3	-4	84.839
Heerhugowaard	53.307	0	3	3	-71.670
Heerlen	88.259	1	-12	-11	474.847
Heeze-Leende	15.353	1	-7	-6	47.237
Heiloo	22.636	0	13	13	-150.738
Den Helder	56.597	3	-35	-32	1.072.311
Hellendoorn	35.711	0	-10	-10	172.607
Hellevoetsluis	38.953	0	2	2	-26.569
Helmond	89.256	0	8	8	-332.784
Hendrik-Ido-Ambacht	28.911	0	18	18	-257.202
Hengelo O	80.957	-1	3	2	-106.564
's-Hertogenbosch	143.733	0	-3	-3	182.869
Heumen	16.334	0	12	12	-95.868
Heusden	43.165	-1	-2	-3	79.433
Hillegom	20.944	0	17	17	-176.397
Hilvarenbeek	15.092	0	11	11	-79.979
Hilversum	86.426	1	3	4	-156.529
Hof van Twente	34.997	1	-7	-6	117.119
Hollands Kroon	47.502	0	0	0	4.156
Hoogeveen	54.664	0	-8	-8	228.933
Hoogezand-Sappemeer	34.304	0	4	4	-64.094
Hoorn	71.703	0	-10	-10	355.505
Horst aan de Maas	41.727	0	-8	-8	169.208
Houten	48.421	0	5	5	-119.463
Huizen	41.245	0	2	2	-32.841
Hulst	27.388	0	-13	-13	169.103
IJsselstein	34.275	0	8	8	-134.507
Kaag en Braassem	25.745	-1	19	18	-229.003
Kampen	51.092	0	-9	-9	219.854
Kapelle	12.500	0	-1	-1	7.738
Katwijk	62.782	0	10	10	-320.546
Kerkrade	46.784	2	-17	-15	354.731
Koggenland	22.485	0	7	7	-73.218
Kollumerland en Nwkruisl	12.878	0	-10	-10	63.689
Korendijk	10.702	0	15	15	-80.355
Krimpen aan den IJssel	28.825	0	12	12	-181.625
Laarbeek	21.802	0	9	9	-96.604
Landerd	15.266	0	5	5	-40.250
Landgraaf	37.573	0	4	4	-68.746

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Landsmeer	10.444	0	33	33	-174.613
Langedijk	26.935	0	15	15	-191.191
Lansingerland	57.122	0	3	3	-82.347
Laren	10.862	1	-15	-14	74.022
Leek	19.597	0	-10	-10	98.694
Leerdam	20.590	0	0	0	2.696
Leeuwarden	107.342	0	6	6	-328.046
Leeuwarderadeel	10.278	0	4	4	-21.259
Leiden	121.163	1	12	13	-779.317
Leiderdorp	26.813	0	22	22	-290.146
Leidschendam-Voorburg	73.356	0	8	8	-290.252
Lelystad	76.142	0	0	0	-16.472
Leudal	36.219	0	-10	-10	178.909
Leusden	28.997	0	8	8	-122.423
Lingewaal	11.060	-1	7	6	-36.697
Lingewaard	45.776	0	-2	-2	40.357
Lisse	22.336	-1	12	11	-127.538
Littenseradiel	10.926	0	6	6	-31.220
Lochem	33.248	0	-7	-7	110.818
Loon op Zand	23.080	0	14	14	-151.930
Lopik	13.999	0	5	5	-34.572
Loppersum	10.196	-1	0	-1	2.093
Losser	22.612	0	-1	-1	17.388
Maasdonk	11.242	-1	4	3	-20.165
Maasdriel	24.156	-1	11	10	-129.960
Maasgouw	23.907	0	5	5	-60.318
Maassluis	32.080	-1	11	10	-167.129
Maastricht	122.488	0	13	13	-834.075
De Marne	10.209	0	-4	-4	18.598
Marum	10.378	0	3	3	-12.149
Medemblik	43.320	0	1	1	-15.490
Meerssen	19.254	0	-6	-6	53.170
Menameradiel	13.673	0	1	1	-6.526
Menterwolde	12.258	0	11	11	-65.531
Meppel	32.867	0	-12	-12	197.553
Middelburg	47.642	-1	-5	-6	135.152
Midden-Delfland	18.456	0	25	25	-223.031
Midden Drenthe	33.366	0	-9	-9	158.270
Mill en Sint Hubert	10.850	-1	4	3	-14.196
Millingen aan de Rijn	5.876	0	13	13	-36.459
Moerdijk	36.729	0	6	6	-113.638
Molenwaard	29.032	0	11	11	-156.773
Montferland	34.987	-1	0	-1	17.049
Montfoort U	13.639	0	5	5	-33.007
Mook en Middelaar	7.796	-1	6	5	-21.203

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Muiden	6.287	0	23	23	-69.518
Naarden	17.205	0	13	13	-109.024
Neder-Betuwe	22.555	-1	-3	-4	41.013
Nederlek	14.075	0	8	8	-55.748
Nederweert	16.751	-1	11	10	-80.334
Neerijnen	12.020	0	5	5	-31.253
Nieuwegein	61.038	0	9	9	-268.004
Nieuwkoop	27.104	0	18	18	-252.925
Nijkerk	40.638	0	-1	-1	29.127
Nijmegen	168.292	0	15	15	-1.271.449
Noord-Beveland	7.530	0	-24	-24	91.335
Noordenveld	31.087	1	-7	-6	95.169
Noordoostpolder	46.356	0	-6	-6	145.294
Noordwijk	25.691	0	1	1	-16.344
Noordwijkerhout	15.956	0	1	1	-6.139
Nuenen c.a.	22.620	0	9	9	-96.632
Nunspeet	26.680	0	-13	-13	172.285
Nuth	15.583	0	2	2	-16.799
Oegstgeest	22.910	1	-6	-5	61.103
Oirschot	17.980	4	-51	-47	889.836
Oisterwijk	25.802	-2	13	11	-140.940
Oldambt	38.560	0	-10	-10	185.690
Oldebroek	22.835	1	-11	-10	113.631
Oldenzaal	32.137	-1	-7	-8	121.270
Olst-Wijhe	17.770	0	0	0	1.920
Ommen	17.361	-1	-12	-13	109.069
Onderbanken	7.881	-1	13	12	-47.358
Oost Gelre	29.700	0	-10	-10	159.637
Oosterhout	53.717	0	6	6	-167.032
Ooststellingwerf	25.672	0	-7	-7	97.988
Oostzaan	9.139	-1	46	45	-206.498
Opmeer	11.368	0	-2	-2	13.038
Opsterland	29.863	0	-2	-2	30.810
Oss	84.954	0	-4	-4	198.868
Oud-Beijerland	23.715	0	-12	-12	132.504
Oude IJsselstreek	39.595	0	-3	-3	66.535
Ouder-Amstel	13.271	0	16	16	-105.094
Ouderkerk	8.211	-1	25	24	-99.496
Oudewater	9.873	-1	17	16	-79.902
Overbetuwe	46.665	0	0	0	4.663
Papendrecht	32.117	0	6	6	-85.396
Peel en Maas	43.314	-1	2	1	-18.381
Pekela	12.706	-2	7	5	-32.849
Pijnacker-Nootdorp	51.071	0	16	16	-399.560
Purmerend	79.576	0	6	6	-234.540

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Putten	23.872	-2	10	8	-94.295
Raalte	36.519	0	-9	-9	159.801
Reimerswaal	21.927	0	-4	-4	51.879
Renkum	31.580	2	-9	-7	114.487
Renswoude	4.924	0	16	16	-37.809
Reusel-De Mierden	12.713	-1	4	3	-21.012
Rheden	43.640	0	7	7	-157.207
Rhenen	19.116	0	2	2	-19.680
Ridderkerk	45.253	0	3	3	-62.063
Rijnwaarden	10.917	-1	8	7	-40.534
Rijssen-Holten	37.661	0	-12	-12	221.143
Rijswijk	47.634	0	16	16	-372.803
Roerdalen	20.832	0	1	1	-10.468
Roermond	56.929	0	-9	-9	262.182
De Ronde Venen	42.642	-1	23	22	-473.526
Roosendaal	77.027	0	2	2	-90.033
Rotterdam	618.357	0	-12	-12	3.981.820
Rozendaal	1.503	0	-45	-45	66.173
Rucphen	22.180	-1	8	7	-84.752
Schagen	45.978	0	-16	-16	382.484
Schermer	5.539	0	20	20	-55.022
Scherpenzeel	9.498	0	14	14	-67.365
Schiedam	76.450	0	22	22	-831.893
Schiermonnikoog	942	-4	-6	-10	4.376
Schijndel	23.360	-1	1	0	114
Schinnen	12.901	-1	10	9	-56.880
Schoonhoven	11.903	0	-14	-14	80.267
Schouwen-Duiveland	33.852	-5	10	5	-95.410
Simpelveld	10.844	0	3	3	-17.807
Sint-Anthonis	11.691	0	-9	-9	55.119
Sint-Michielsgestel	28.121	0	-2	-2	21.772
Sint-Oedenrode	17.934	-1	9	8	-72.174
Sittard-Geleen	93.691	0	-2	-2	59.057
Sliedrecht	24.528	1	-10	-9	110.424
Slochteren	15.548	-1	9	8	-68.700
Sluis	23.820	-2	-19	-21	250.500
Smallingerland	55.467	0	-6	-6	169.213
Soest	45.493	0	1	1	-26.401
Someren	18.690	0	-2	-2	19.738
Son en Breugel	16.235	0	9	9	-77.844
Spijkenisse	72.561	0	11	11	-371.872
Stadskanaal	32.803	0	-10	-10	166.363
Staphorst	16.367	0	-5	-5	37.234
Stede Broec	21.485	0	-10	-10	106.559
Steenbergen	23.374	0	4	4	-45.147

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Steenwijkerland	43.350	1	-15	-14	305.585
Stein	25.390	-1	2	1	-22.634
Stichtse Vecht	63.856	0	4	4	-131.640
Strijen	8.683	0	9	9	-40.677
Sudwest Fryslan	84.180	0	-10	-10	428.364
Terneuzen	54.709	0	-8	-8	213.059
Terschelling	4.780	0	-37	-37	141.072
Texel	13.552	0	-39	-39	450.389
Teylingen	35.735	0	3	3	-53.019
Tholen	25.408	-1	0	-1	2.115
Tiel	41.775	0	-6	-6	120.593
Tilburg	210.270	0	5	5	-545.806
Tubbergen	21.206	-1	-3	-4	41.313
Twenterand	33.929	-1	-1	-2	22.724
Tynaarlo	32.493	1	-10	-9	136.753
Tytsjerksteradiel	31.973	0	-3	-3	37.666
Ubbergen	9.451	1	-8	-7	32.725
Uden	40.913	0	-1	-1	26.963
Uitgeest	13.234	0	21	21	-136.167
Uithoorn	28.418	0	5	5	-59.843
Urk	19.470	0	3	3	-24.826
Utrecht	328.164	0	-16	-16	2.611.653
Utrechtse Heuvelrug	47.951	0	-5	-5	108.401
Vaals	9.685	0	2	2	-10.155
Valkenburg aan de Geul	16.675	0	-9	-9	74.318
Valkenswaard	30.335	0	0	0	9.197
Veendam	27.792	0	-6	-6	91.424
Veenendaal	63.252	0	3	3	-85.183
Veere	21.868	0	-17	-17	193.912
Veghel	37.464	0	-6	-6	120.785
Veldhoven	44.155	0	6	6	-135.505
Velsen	67.220	-1	13	12	-420.998
Venlo	100.428	0	-1	-1	14.714
Venray	43.112	0	-7	-7	135.204
Vianen	19.596	0	5	5	-48.766
Vlaardingen	70.981	0	2	2	-82.705
Vlagtwedde	15.905	1	-23	-22	179.365
Vlieland	1.110	0	-32	-32	20.613
Vlissingen	44.444	0	9	9	-199.613
Vlist	9.694	0	34	34	-164.945
Voerendaal	12.454	-1	8	7	-48.271
Voorschoten	24.951	0	26	26	-321.843
Voorst	23.767	1	-4	-3	36.724
Vught	25.638	3	-27	-24	314.195
Waalre	16.765	0	12	12	-96.170

Herverdeeleffecten per inwoner en overgangsregeling 2015					
Gemeente	Inwoners	IU Wmo	Groot onderhoud	Totaal	Suppletie-uitkering
Waalwijk	46.498	0	-3	-3	82.799
Waddinxveen	25.508	-1	24	23	-301.703
Wageningen	37.429	-1	42	41	-771.767
Wassenaar	25.675	1	-10	-9	109.997
Waterland	17.134	0	17	17	-143.725
Weert	48.721	0	-8	-8	189.067
Weesp	18.172	0	9	9	-83.388
Werkendam	26.387	0	-1	-1	12.099
West Maas en Waal	18.419	0	5	5	-43.489
Westerveld	18.933	0	-2	-2	24.166
Westervoort	15.138	0	13	13	-95.934
Westland	103.241	0	11	11	-552.841
Weststellingwerf	25.454	0	-3	-3	44.770
Westvoorne	13.964	1	-12	-11	82.284
Wierden	23.909	0	4	4	-48.760
Wijchen	41.043	-1	4	3	-64.460
Wijdemeren	23.187	0	7	7	-80.827
Wijk bij Duurstede	23.043	0	11	11	-119.988
Winsum	13.850	0	-3	-3	21.022
Winterswijk	28.881	-1	-4	-5	71.676
Woensdrecht	21.621	1	-13	-12	124.375
Woerden	50.577	-1	10	9	-235.148
De Wolden	23.583	0	-2	-2	33.295
Wormerland	15.777	0	29	29	-229.730
Woudenberg	12.422	0	10	10	-59.346
Woudrichem	14.425	0	0	0	-2.296
Zaanstad	150.598	0	16	16	-1.204.259
Zaltbommel	27.182	0	-4	-4	62.745
Zandvoort	16.575	-1	35	34	-276.691
Zederik	13.656	0	-1	-1	8.367
Zeevang	6.341	0	31	31	-96.606
Zeewolde	21.499	0	2	2	-24.088
Zeist	61.250	3	-32	-29	898.065
Zevenaar	32.283	0	-1	-1	15.406
Zoetermeer	123.561	0	3	3	-191.994
Zoeterwoude	8.075	1	4	5	-20.115
Zuidhorn	18.775	0	-5	-5	47.069
Zuidplas	40.892	-1	15	14	-306.515
Zundert	21.399	0	4	4	-45.467
Zutphen	47.164	0	-8	-8	182.128
Zwartewaterland	22.167	-1	7	6	-65.160
Zwijndrecht	44.547	0	4	4	-81.159
Zwolle	123.159	1	-2	-1	74.453
Totaal	16.829.289				4.382.929

Bijlage 2.5.1 Ontwikkeling uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf, een bedrag van ongeveer € 17 miljard. De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis, ongeveer € 12 miljard. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke - uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor, die nu ongeveer 1,400 à 1,500 bedraagt. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. Mutaties in de algemene uitkering

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt er voor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Toelichting uitkomst uitkeringsfactoren

In paragraaf 2.5 is in tabel 2.5.1 een nieuwe raming van de uitkeringsfactoren 2014-2019 opgenomen. Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling volgen hierna twee tabellen. Daarin is de ontwikkeling opgenomen ten opzichte van de meicirculaire 2014 (verticale toelichting) en van het ene naar het andere uitkeringsjaar (horizontale toelichting).

Verticale toelichting

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand

meicirculaire 2014.

Ontwikkeling uitkeringsfactor 2014-2019 ten opzichte van de meicirculaire 2014						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
stand meicirculaire 2014	1,478	1,431	1,426	1,418	1,402	1,386
<i>mutaties deze circulaire</i>						
algemene mutaties	-0,002	-0,014	-0,005	-0,002	0,003	0,024
uitkeringsbasis/OZB	0,003	0,009	0,015	0,021	0,025	0,027
stand deze circulaire	1,479					
stand deze circulaire (nieuw model)		1,426	1,436	1,437	1,430	1,437

Behalve het accres heeft ook de mutatie van het plafond BTW-compensatiefonds effect op de ontwikkeling van de uitkeringsfactor (zie tabel 2.3.1). Uit hoofde van de uitkeringsbasis (inclusief OZB) stijgt de uitkeringsfactor in alle jaren ten opzichte van de stand meicirculaire 2014. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door de maatstaf bijstandsontvangers. Voor het uitkeringsjaar 2014 is de raming maatstaf OZB aangepast. De voorlopige gegevens van deze maatstaf veroorzaken een stijging van de uitkeringsfactor met twee punten. De andere punt wordt veroorzaakt door de ontwikkeling van de uitgavenmaatstaven.

Hieronder staat een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand mei 2014 en stand deze circulaire.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
stand meicirculaire	384.113	423.631	448.392	476.245	497.811	518.336
stand deze circulaire	384.013	408.869	419.637	432.152	442.920	455.054

De raming van deze maatstaf bij deze circulaire voor 2014 is gebaseerd op gegevens van het CBS (Statline). Deze gegevens zijn gecorrigeerd voor administratieve vertragingen. Voor de verdere jaren hebben wij gebruik gemaakt van een groefactor.

Horizontale toelichting

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2014 tot en met 2019.

Ontwikkeling uitkeringsfactor 2014-2019 van jaar op jaar

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
uitkeringsfactor, jaar t	1,483	1,426	1,436	1,437	1,430	1,437
verschil ten opzichte van jaar t-1		-0,057	0,010	0,001	-0,007	0,007
waarvan:						
- algemene mutaties	-0,042	0,019	0,012	0,004	0,018	
- verdeelreserve	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	
- ontwikkeling uitkeringsbasis (inclusief OZB)	-0,014	-0,008	-0,010	-0,010	-0,010	

In 2015 daalt de uitkeringsfactor door voornamelijk het accres, de uitname € 256 miljoen onderwijsvesting en de uitname BTW-compensatiefonds. Vanaf 2016 is sprake van enerzijds een stijging door de positieve accressen en de toevoeging uit hoofde van de ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds en anderzijds een daling door de ontwikkeling van de uitkeringsbasis.

De ontwikkelingen in de uitkeringsbasis (inclusief de OZB-maatstaven) van 2014 op 2015 hebben per saldo een neerwaarts effect op de uitkeringsfactor van 14 punten. Daarvan ontstaan 9 punten door de raming van het aantal bijstandontvangers. De overige maatstaven (exclusief de OZB-maatstaven) zorgen samen voor een neerwaarts effect van acht punten. Daar tegenover staat een opwaarts effect van 3 punten bij de OZB-maatstaven.

In onderstaande tabel zijn voor gemeenten die hun begroting in constante prijzen opstellen de uitkeringsfactoren uitgedrukt in constante prijzen.

Uitkeringsfactor 2016-2019 in constante prijzen 2015

	2016	2017	2018	2019
omvang algemene uitkering, jaar t-1	14.756,0	15.095,5	15.243,9	15.298,0
loon-/prijsmutatie (cumulatief)	110,7	75,5	76,2	76,5
loon-/prijsmutatie	110,7	186,1	262,4	338,9
één punt uitkeringsfactor, jaar t (mln euro)	11,9	12,1	12,2	12,3
loon-/prijsmutatie cumulatief (in punten UF)	9	15	22	28
uitkeringsfactoren in lopende prijzen	1.436	1.437	1.430	1.437
af: nominale ontwikkeling	0,009	0,015	0,022	0,028
uitkeringsfactoren in constante prijzen	1.427	1.422	1.408	1.409

Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2014-2019

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste dynamische maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2014 tot en met 2019.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2014-2019 (ramingen mei 2014)

Maatstaven	2014	2015	2016
- OZB	1.872.973.250.000	1.817.080.064.204	1.846.136.048.421
- inwoners	16.829.289	16.871.473	16.919.077
- jongeren	3.846.040	3.820.250	3.803.932
- ouderen	2.919.024	3.001.383	3.080.213
- ouderen 75-85 jaar	910.275	930.229	952.343
- huishoudens met een laag inkomen	2.303.308	2.311.457	2.334.572
- bijstandsonvangers	384.013	408.869	419.637
- uitkeringsontvangers	1.307.558	1.333.095	1.341.973
- minderheden	1.336.345	1.352.111	1.368.063
- eenouderhuishoudens	535.870	540.068	541.518
- huishoudens		7.911.849	7.976.502
- leerlingen (V)SO (gewogen)	377.331	374.692	372.150
- leerlingen VO (gewogen)	729.668	737.411	745.236
- oppervlakte bebouwing totaal	108.579	111.686	113.490
- woonruimten	7.942.443	7.730.626	7.807.932
- omgevingsadressendichtheid	15.209.864	15.002.053	15.225.468
- bedrijfsvestigingen	1.132.170	1.591.902	1.591.902
Maatstaven	2017	2018	2019
- OZB	1.875.660.268.500	1.905.660.331.109	1.936.143.967.511
- inwoners	16.969.920	17.025.332	17.080.218
- jongeren	3.790.979	3.780.318	3.765.771
- ouderen	3.155.469	3.235.125	3.311.447
- ouderen 75-85 jaar	970.628	992.901	1.026.146
- huishoudens met een laag inkomen	2.357.917	2.381.497	2.405.312
- bijstandsonvangers	432.152	442.920	455.054
- uitkeringsontvangers	1.353.920	1.363.832	1.375.489
- minderheden	1.384.204	1.400.535	1.417.058
- eenouderhuishoudens	542.937	544.132	545.127
- huishoudens	8.041.697	8.107.440	8.173.736
- leerlingen (V)SO (gewogen)	369.654	367.227	364.854
- leerlingen VO (gewogen)	753.143	761.135	769.211
- oppervlakte bebouwing totaal	115.479	117.490	119.518
- woonruimten	7.886.011	7.964.872	8.044.520
- omgevingsadressendichtheid	15.377.722	15.531.500	15.686.815
- bedrijfsvestigingen	1.591.902	1.591.902	1.591.902

Doorgaans zijn voluminamutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 2 geeft een overzicht van de geraamde procentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2014 tot en met 2019.

Tabel 2 Raming groeipercentages: inwoners en woonruimten 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
- inwoners	0,30%	0,25%	0,28%	0,30%	0,33%	0,32%
- woonruimten	0,46%					
- woonruimten		1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

Bijlage 3.3.1 Rekenmodel besteding sociaal domein

A) Functies waarop miv 2015 de baten en lasten voor de taken sociaal domein 3D worden geboekt miv de eigen bijdragen functies					
Omschrijving	Functienr.	Baten (B)	Lasten (L)	Saldo B+L	Toelichting
Functies sociaal domein 3D taken binnen het cluster Werk en Inkomen		baten positief	lasten positief		
Sociale werkvoorziening	611			0	
Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet	623			0	
Functies sociaal domein 3D taken binnen het nieuwe cluster miv 2015 Maatschappelijke ondersteuning					
Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo	661			0	
Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo	662			0	
Opvang en beschermd wonen Wmo	663			0	
Gemengde functies sociaal domein 3D taken binnen zowel de nieuwe clusters miv 2015 Maatschappelijke ondersteuning als Jeugd					
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	670			0	
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	671			0	
PGB Wmo en Jeugd	672			0	
Functies sociaal domein 3D taken binnen het nieuwe cluster miv 2015 Jeugd					
Individuele voorzieningen Natura Jeugd	682			0	
Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	683			0	
Saldo baten en lasten functies sociaal domein 3D taken		0	0	0	A
B) Baten op de functie waarop de 'integratie-uitkering (IU) sociaal domein' staat	923				B
C) Overschrijding (lastensurplus=negatief)/onderschrijding (batensurplus=positief) IU sociaal domein		0	0	0	C=A-B
Eigen bijdragen functies die deel uitmaken van de sociaal domein 3D taken maar geen deel uitmaken van de berekening of de IU sociaal domein wordt besteed	Functienr.	Baten (B)	Lasten (L)	Saldo B+L	Toelichting
Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo	667			0	
Eigen bijdragen algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	677			0	
Ouderbijdragen individuele voorzieningen en opvang Jeugd	687			0	

Bijlage 3.3.2 Verdeling integratie-uitkering Sociaal domein 2015

Integratie-uitkering Sociaal domein 2015			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Aa en Hunze	13.226.857	Blaricum	2.542.292
Aalburg	4.784.256	Bloemendaal	5.021.774
Aalsmeer	8.222.856	Bodegraven-Reeuwijk	11.403.025
Aalten	15.879.729	Boekel	4.860.600
Achtkarspelen	18.096.635	Borger-Odoorn	16.033.953
Alblasserdam	8.779.329	Borne	11.803.990
Albrandswaard	7.598.500	Borsele	9.814.213
Alkmaar	69.624.680	Boxmeer	15.334.556
Almelo	76.874.404	Boxtel	22.297.903
Almere	144.167.334	Breda	121.865.029
Alphen aan den Rijn	51.682.916	Brielle	4.141.705
Alphen-Chaam	3.433.063	Bronckhorst	18.945.736
Ameland	954.815	Brummen	11.486.767
Amersfoort	113.545.283	Brunssum	27.987.716
Amstelveen	25.806.788	Bunnik	4.069.600
Amsterdam	536.237.695	Bunschoten	6.117.016
Apeldoorn	137.555.135	Buren	9.699.183
Appingedam	11.796.602	Bussum	11.174.696
Arnhem	166.503.813	Capelle aan den IJssel	35.441.650
Assen	82.208.692	Castricum	8.836.986
Asten	7.299.229	Coevorden	21.032.475
Baarle-Nassau	2.474.835	Cranendonck	8.497.890
Baarn	8.575.050	Cromstrijen	4.285.517
Barendrecht	16.292.434	Cuijk	17.031.172
Barneveld	23.635.509	Culemborg	13.328.204
Bedum	5.488.055	Dalfsen	12.659.869
Beek	9.107.731	Dantumadiel	12.786.906
Beemster	2.909.992	De Bilt	13.724.611
Beesel	7.740.418	De Friese Meren	21.878.343
Bellingwedde	7.902.300	De Marne	7.207.902
Bergambacht	3.369.407	De Ronde Venen	12.117.138
Bergeijk	8.117.847	De Wolden	9.698.477
Bergen L	7.182.831	Delft	66.247.591
Bergen NH	8.409.610	Delfzijl	20.259.293
Bergen op Zoom	50.245.888	Den Helder	45.670.815
Berkelland	26.455.725	Deurne	16.323.311
Bernheze	14.525.130	Deventer	73.507.061
Bernisse	3.101.518	Diemen	9.227.798
Best	10.941.595	Dinkelland	11.105.385
Beuningen	12.168.452	Dongen	8.629.198
Beverwijk	18.536.430	Doetinchem	63.817.466
Binnenmaas	9.304.545	Dongen	10.008.654
Bladel	11.409.128	Dongeradeel	18.987.830

Integratie-uitkering Sociaal domein 2015			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Dordrecht	102.155.313	Haarlem	108.356.118
Drechterland	6.866.825	Haarlemmerliede Spaarnw	1.392.938
Drimmelen	9.661.274	Haarlemmermeer	51.194.476
Dronten	20.336.366	Halderberge	16.026.649
Druten	8.610.387	Hardenberg	36.372.328
Duiven	11.826.181	Harderwijk	22.954.033
Echt-Susteren	18.473.465	Hardinxveld-Giessendam	6.789.204
Edam-Volendam	7.814.105	Haren	7.174.187
Ede	72.738.783	Harlingen	10.338.809
Eemnes	3.025.140	Hattem	5.387.878
Eemsmond	14.486.548	Heemskerk	18.161.093
Eersel	8.875.810	Heemstede	8.391.969
Eijsden-Margraten	12.101.158	Heerde	9.239.191
Eindhoven	157.218.319	Heerenveen	32.095.456
Elburg	12.311.168	Heerhugowaard	28.474.085
Emmen	102.466.208	Heerlen	124.706.625
Enkhuizen	9.160.450	Heeze-Leende	5.110.132
Enschede	157.374.699	Heiloo	7.634.000
Epe	17.129.977	Hellendoorn	18.364.083
Ermelo	16.935.583	Hellevoetsluis	16.821.195
Etten-Leur	23.904.719	Helmond	79.966.129
Ferwerderadiel	4.779.324	Hendrik-Ido-Ambacht	10.440.840
Franekeradeel	13.987.547	Hengelo O	52.724.825
Geertruidenberg	10.137.680	het Bildt	6.460.600
Geldermalsen	9.729.618	Heumen	7.168.511
Geldrop-Mierlo	18.459.676	Heusden	18.039.257
Gemert-Bakel	14.819.890	Hillegom	8.752.882
Gennep	11.505.149	Hilvarenbeek	5.883.112
Giessenlanden	4.812.737	Hilversum	50.832.201
Gilze en Rijen	11.131.499	Hof van Twente	15.320.940
Goeree-Overflakkee	21.929.561	Hollands Kroon	16.733.380
Goes	21.163.808	Hoogeveen	46.552.049
Gorinchem	21.092.183	Hoogezand-Sappemeer	32.078.339
Gouda	60.016.637	Hoorn	44.869.756
Graft-De Rijp	1.710.038	Horst aan de Maas	18.127.957
Grave	6.207.463	Huizen	16.518.752
Groesbeek	10.785.843	Hulst	15.334.145
Groningen	178.144.384	IJsselstein	12.426.145
Grootegast	7.611.503	Kaag en Braassem	7.521.524
Gulpen-Wittem	7.211.797	Kampen	30.976.717
Haaksbergen	10.355.246	Kapelle	4.068.661
Haaren	6.296.849	Katwijk	27.469.918

Integratie-uitkering Sociaal domein 2015			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Kerkrade	53.126.008	Midden Drenthe	18.188.139
Koggenland	7.838.339	Midden-Delfland	4.349.615
Kollumerland en Nwkruisl	9.210.495	Mill en Sint Hubert	5.901.162
Korendijk	3.980.986	Millingen aan de Rijn	2.527.781
Krimpen aan den IJssel	13.588.295	Moerdijk	15.767.299
Laarbeek	9.831.336	Molenwaard	10.460.946
Landerd	8.194.854	Montferland	21.353.912
Landgraaf	32.123.566	Montfoort U	4.588.558
Landsmeer	2.820.723	Mook en Middelaar	2.621.340
Langedijk	10.468.814	Muiden	1.358.046
Lansingerland	13.600.530	Naarden	4.619.989
Laren	2.735.056	Neder-Betuwe	9.830.414
Leek	12.190.977	Nederlek	4.738.123
Leerdam	9.036.271	Nederweert	9.023.524
Leeuwarden	129.477.139	Neerijnen	4.611.345
Leeuwarderadeel	5.611.181	Nieuwegein	27.771.735
Leiden	84.067.092	Nieuwkoop	9.249.557
Leiderdorp	11.826.505	Nijkerk	16.069.221
Leidschendam-Voorburg	26.374.294	Nijmegen	150.490.006
Lelystad	51.645.352	Noord-Beveland	4.076.846
Leudal	20.153.303	Noordenveld	15.556.555
Leusden	10.308.675	Noordoostpolder	25.295.807
Lingewaal	2.813.142	Noordwijk	9.127.552
Lingewaard	18.697.932	Noordwijkerhout	6.335.293
Lisse	9.053.062	Nuenen c.a.	7.856.583
Littenseradiel	4.203.619	Nunspeet	12.897.322
Lochem	14.463.319	Nuth	8.642.636
Loon op Zand	11.108.244	Oegstgeest	7.875.614
Lopik	5.131.913	Oirschot	7.090.349
Loppersum	6.378.957	Oisterwijk	13.333.046
Losser	13.507.038	Oldambt	39.168.007
Maasdonk	5.673.205	Oldebroek	11.935.349
Maasdriel	9.859.936	Oldenzaal	22.091.914
Maasdrouw	10.868.493	Olst-Wijhe	8.987.956
Maassluis	17.267.266	Ommen	10.682.538
Maastricht	114.643.236	Onderbanken	6.428.969
Marum	5.652.262	Oost Gelre	20.435.969
Medemblik	16.025.904	Oosterhout	28.341.697
Meerssen	9.996.051	Ooststellingwerf	16.047.864
Menameradiel	6.235.326	Oostzaan	2.167.598
Menterwolde	10.118.399	Opmeer	3.934.739
Meppel	22.609.840	Opsterland	16.394.003
Middelburg	28.764.584	Oss	71.427.251

Integratie-uitkering Sociaal domein 2015			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Oud-Beijerland	8.977.337	Sint-Oedenrode	7.520.318
Oude IJsselstreek	21.324.348	Sittard-Geleen	69.350.022
Ouder-Amstel	3.306.375	Sliedrecht	11.341.549
Ouderkerk	2.797.174	Slochteren	6.816.615
Oudewater	3.358.145	Sluis	10.482.176
Overbetuwe	19.682.052	Smallingerland	42.080.928
Papendrecht	12.349.115	Soest	20.353.083
Peel en Maas	20.191.121	Someren	7.865.233
Pekela	15.216.234	Son en Breugel	5.564.279
Pijnacker-Nootdorp	15.315.922	Spijkenisse	55.045.052
Purmerend	42.491.202	Stadskanaal	38.004.301
Putten	9.937.447	Staphorst	6.616.242
Raalte	17.446.328	Stede Broec	10.827.350
Reimerswaal	8.311.210	Steenbergen	11.167.176
Renkum	19.058.416	Steenwijkerland	27.506.782
Renswoude	1.719.820	Stein	14.819.210
Reusel-De Mierden	6.771.662	Stichtse Vecht	22.377.265
Rheden	26.068.975	Strijen	3.691.434
Rhenen	7.753.705	Sudwest Fryslan	49.542.311
Ridderkerk	15.642.654	Ten Boer	3.331.629
Rijnwaarden	6.469.675	Terneuzen	35.290.184
Rijssen-Holten	17.928.382	Terschelling	1.746.593
Rijswijk	21.494.340	Texel	7.008.370
Roerdalen	11.545.017	Teylingen	14.972.037
Roermond	44.085.024	Tholen	11.442.666
Roosendaal	52.759.379	Tiel	26.622.346
Rotterdam	456.098.422	Tilburg	170.051.269
Rozendaal	445.990	Tubbergen	7.753.423
Rucphen	15.833.073	Twenterand	24.724.830
Schagen	18.455.450	Tynaarlo	13.572.997
Schermer	1.519.755	Tytsjerksteradiel	16.934.842
Scherpenzeel	3.232.950	Ubbergen	4.543.418
Schiedam	41.793.225	Uden	25.453.384
Schiermonnikoog	162.569	Uitgeest	3.566.561
Schijndel	14.098.433	Uithoorn	10.489.476
Schinnen	7.870.119	Urk	9.692.078
Schoonhoven	4.609.836	Utrecht	212.208.594
Schouwen-Duiveland	16.449.476	Utrechtse Heuvelrug	20.386.621
's-Gravenhage	330.794.627	Vaals	5.703.792
's-Hertogenbosch	96.265.183	Valkenburg aan de Geul	9.011.077
Simpelveld	7.735.201	Valkenswaard	12.556.462
Sint-Anthonis	4.765.872	Veendam	28.906.376
Sint-Michielsgestel	13.422.843	Veenendaal	35.394.471

Integratie-uitkering Sociaal domein 2015			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Veere	7.556.378	Zaltbommel	11.106.562
Veghel	20.418.574	Zandvoort	5.868.191
Veldhoven	19.334.771	Zederik	4.091.112
Velsen	32.060.217	Zeenvang	1.891.520
Venlo	106.841.130	Zeewolde	7.978.716
Venray	27.232.601	Zeist	32.549.740
Vianen	6.551.300	Zevenaar	17.027.837
Vlaardingen	51.624.436	Zoetermeer	59.270.295
Vlagtwedde	15.068.341	Zoeterwoude	3.245.640
Vlieland	287.006	Zuidhorn	9.330.077
Vlissingen	59.608.469	Zuidplas	14.158.268
Vlist	3.671.734	Zundert	9.851.850
Voerendaal	6.876.220	Zutphen	38.831.443
Voorschoten	8.254.006	Zwartewaterland	10.283.020
Voorst	10.393.201	Zwijndrecht	21.620.859
Vught	13.300.828	Zwolle	122.324.610
Waalre	5.789.299	Totaal	10.286.341.000
Waalwijk	22.570.150		
Waddinxveen	11.115.305		
Wageningen	16.147.845		
Wassenaar	7.540.632		
Waterland	4.212.029		
Weert	28.813.478		
Weesp	7.216.453		
Werkendam	9.226.276		
West Maas en Waal	6.739.231		
Westerveld	11.037.135		
Westervoort	9.101.310		
Westland	36.771.306		
Weststellingwerf	15.862.318		
Westvoorne	4.646.420		
Wierden	8.714.023		
Wijchen	20.105.272		
Wijdemeren	6.192.283		
Wijk bij Duurstede	10.077.840		
Winsum	7.739.878		
Winterswijk	19.736.638		
Woensdrecht	10.010.930		
Woerden	21.107.400		
Wormerland	5.156.691		
Woudenberg	4.806.773		
Woudrichem	5.962.771		
Zaanstad	74.531.077		

Bijlage 3.3.3 Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo

Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Aa en Hunze	3.694.467	-
Aalburg	1.400.583	-
Aalsmeer	2.862.710	-
Aalten	3.810.876	-
Achtkarspelen	4.427.697	-
Alblasserdam	2.224.458	-
Albrandswaard	2.299.924	-
Alkmaar	12.979.746	17.907.142
Almelo	11.986.172	18.592.316
Almere	19.088.335	31.869.353
Alphen aan den Rijn	11.858.846	-
Alphen-Chaam	1.012.135	-
Ameland	369.320	-
Amersfoort	15.602.357	30.237.843
Amstelveen	8.222.056	-
Amsterdam	70.546.998	105.964.926
Apeldoorn	22.332.601	23.242.528
Appingedam	2.637.138	-
Arnhem	23.873.142	36.527.499
Assen	10.159.351	25.666.001
Asten	1.776.952	-
Baarle-Nassau	1.025.563	-
Baarn	3.769.242	-
Barendrecht	3.795.781	-
Barneveld	5.064.657	-
Bedum	1.675.191	-
Beek	2.400.203	-
Beemster	1.021.613	-
Beesel	1.830.904	-
Bellingwedde	1.734.301	-
Bergambacht	1.044.070	-
Bergeijk	2.012.713	-
Bergen L	2.089.104	-
Bergen NH	3.949.420	-
Bergen op Zoom	10.106.302	19.287.370
Berkelland	6.352.453	-
Bernheze	3.410.165	-
Bernisse	1.438.252	-
Best	3.105.799	-
Beuningen	2.830.722	-
Beverwijk	5.216.867	-
Binnenmaas	3.221.838	-
Bladel	2.350.162	-

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Blaricum	947.294	-
Bloemendaal	2.185.632	-
Bodegraven-Reeuwijk	3.186.478	-
Boekel	1.091.123	-
Borger-Odoorn	3.815.035	-
Borne	2.707.663	-
Borsele	2.561.927	-
Boxmeer	3.774.878	-
Boxtel	3.893.943	-
Breda	22.968.942	34.957.283
Brielle	1.753.305	-
Bronckhorst	5.099.169	-
Brummen	2.972.861	-
Brunssum	5.611.494	-
Bunnik	1.370.025	-
Bunschoten	1.883.672	-
Buren	2.678.374	-
Bussum	3.657.009	-
Capelle aan den IJssel	8.397.628	-
Castricum	3.717.019	-
Coevorden	5.572.802	-
Cranendonck	2.618.805	-
Cromstrijen	1.582.754	-
Cuijk	3.460.587	-
Culemborg	3.111.164	-
Dalfsen	3.131.095	-
Dantumadiel	3.216.537	-
De Bilt	4.801.087	-
De Friese Meren	7.064.395	-
De Marne	1.883.678	-
De Ronde Venen	3.995.252	-
De Wolden	3.233.071	-
Delft	11.360.795	17.541.377
Delfzijl	4.719.835	-
Den Helder	9.889.496	10.489.178
Deurne	4.238.513	-
Deventer	14.058.383	20.794.259
Diemen	2.438.558	-
Dinkelland	2.923.628	-
Doesburg	2.055.986	-
Doetinchem	9.129.928	22.006.413
Dongen	3.321.109	-
Donderadeel	4.167.350	-

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Dordrecht	15.502.835	27.299.092
Drechterland	2.053.079	-
Drimmelen	3.392.234	-
Dronten	4.540.680	-
Druten	2.531.096	-
Duiven	2.723.624	-
Echt-Susteren	5.324.810	-
Edam-Volendam	2.840.607	-
Ede	12.936.314	16.781.699
Eemnes	797.123	-
Eemsmond	3.079.319	-
Eersel	2.374.444	-
Eijsden-Margraten	3.159.486	-
Eindhoven	29.741.723	48.852.757
Elburg	2.864.841	-
Emmen	18.804.481	14.487.052
Enkhuizen	2.754.728	-
Enschede	24.823.300	36.929.883
Epe	4.779.521	-
Ermelo	4.109.043	-
Etten-Leur	5.398.656	-
Ferwerderadiel	1.207.384	-
Franekeradeel	3.272.287	-
Geertruidenberg	2.814.302	-
Geldermalsen	2.735.510	-
Geldrop-Mierlo	4.926.281	-
Gemert-Bakel	3.425.314	-
Gennep	3.131.249	-
Giessenlanden	1.350.606	-
Gilze en Rijen	3.111.112	-
Goeree-Overflakkee	6.684.748	-
Goes	5.922.441	-
Goorle	2.803.474	-
Gorinchem	5.011.986	-
Gouda	8.713.830	11.179.354
Graft-De Rijp	599.642	-
Grave	1.654.946	-
Groesbeek	3.488.369	-
Groningen	26.341.386	58.743.449
Grootegast	1.651.230	-
Gulpen-Wittem	2.162.891	-
Haaksbergen	2.934.006	-
Haaren	1.887.588	-

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Haarlem	17.573.189	36.176.987
Haarlemmerliede Spaarnw	537.893	-
Haarlemmermeer	13.106.646	-
Halderberge	4.460.108	-
Hardenberg	8.000.557	-
Harderwijk	5.945.267	-
Hardinxveld-Giessendam	1.970.153	-
Haren	2.378.222	-
Harlingen	2.586.833	-
Hattem	1.421.920	-
Heemskerk	4.701.729	-
Heemstede	3.235.259	-
Heerde	2.882.490	-
Heerenveen	6.718.822	-
Heerhugowaard	6.179.691	-
Heerlen	19.228.886	26.465.296
Heeze-Leende	1.834.464	-
Heiloo	2.523.620	-
Hellendoorn	4.703.317	-
Hellevoetsluis	4.633.459	-
Helmond	11.581.222	16.249.976
Hendrik-Ido-Ambacht	2.263.899	-
Hengelo O	11.567.096	-
Het Bildt	1.491.138	-
Heumen	1.926.412	-
Heusden	5.120.601	-
Hillegom	2.521.368	-
Hilvarenbeek	1.736.269	-
Hilversum	10.703.996	15.133.443
Hof van Twente	4.607.652	-
Hollands Kroon	5.352.969	-
Hoogeveen	9.285.081	-
Hoogezand-Sappemeer	7.022.146	-
Hoorn	9.871.829	13.444.090
Horst aan de Maas	5.077.922	-
Houten	3.885.434	-
Huizen	4.637.829	-
Hulst	4.244.577	-
IJsselstein	3.558.392	-
Kaag en Braassem	2.601.044	-
Kampen	6.556.111	-
Kapelle	1.246.637	-
Katwijk	6.741.498	-

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Kerkrade	9.940.192	-
Koggenland	2.179.373	-
Kollumerland en Nwkruisl	2.123.934	-
Korendijk	1.202.534	-
Krimpen aan den IJssel	3.154.633	-
Laarbeek	2.600.875	-
Landerd	1.815.597	-
Landgraaf	6.967.972	-
Landsmeer	1.130.880	-
Langedijk	2.563.769	-
Lansingerland	3.583.544	-
Laren	1.230.033	-
Leek	3.067.638	-
Leerdam	3.944.525	-
Leeuwarden	15.503.286	53.972.255
Leeuwarderadeel	1.649.216	-
Leiden	13.598.252	33.632.739
Leiderdorp	2.800.250	-
Leidschendam-Voorburg	8.442.349	-
Lelystad	10.092.987	-
Leudal	4.570.123	-
Leusden	2.584.687	-
Lingewaal	1.171.475	-
Lingewaard	5.451.002	-
Lisse	2.349.033	-
Littenseradiel	1.219.798	-
Lochem	4.284.055	-
Loon op Zand	3.107.731	-
Lopik	1.278.036	-
Loppersum	1.787.326	-
Losser	3.501.266	-
Maasdonk	1.253.451	-
Maasdriel	2.722.246	-
Maasgouw	4.078.248	-
Maassluis	4.067.249	-
Maastricht	20.103.856	33.400.558
Marum	1.342.040	-
Medemblik	5.396.098	-
Meerssen	2.858.872	-
Menameradiel	1.645.814	-
Menterwolde	2.165.226	-
Meppel	4.733.191	-
Middelburg	6.148.485	-

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Midden Drenthe	4.588.996	-
Midden-Delfland	1.221.903	-
Mill en Sint Hubert	1.540.096	-
Millingen aan de Rijn	889.419	-
Moerdijk	4.611.344	-
Molenwaard	2.334.951	-
Montferland	5.282.764	-
Montfoort U	1.127.761	-
Mook en Middelaar	883.433	-
Muiden	576.123	-
Naarden	1.596.879	-
Neder-Betuwe	2.647.480	-
Nederlek	1.598.668	-
Nederweert	2.156.337	-
Neerijnen	1.224.467	-
Nieuwegein	7.382.470	-
Nieuwkoop	3.311.164	-
Nijkerk	4.266.505	-
Nijmegen	24.633.203	42.261.443
Noord-Beveland	1.076.809	-
Noordenveld	4.399.966	-
Noordoostpolder	5.403.796	-
Noordwijk	3.265.507	-
Noordwijkerhout	1.928.738	-
Nuenen c.a.	2.364.964	-
Nunspeet	3.423.920	-
Nuth	2.410.579	-
Oegstgeest	2.018.488	-
Oirschot	1.975.148	-
Oisterwijk	3.436.342	-
Oldambt	8.137.816	-
Oldebroek	2.712.091	-
Oldenzaal	4.705.316	-
Olst-Wijhe	2.503.153	-
Ommen	2.308.189	-
Onderbanken	1.215.102	-
Oost Gelre	3.999.282	-
Oosterhout	6.984.434	-
Ooststellingwerf	4.238.989	-
Oostzaan	832.183	-
Opmeer	1.271.331	-
Opsterland	4.182.096	-
Oss	12.067.156	22.447.492

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Oud-Beijerland	2.532.532	-
Oude IJsselstreek	6.233.782	-
Ouder-Amstel	1.197.267	-
Ouderkerk	739.544	-
Oudewater	1.026.421	-
Overbetuwe	5.148.671	-
Papendrecht	3.500.519	-
Peel en Maas	5.406.792	-
Pekela	2.695.614	-
Pijnacker-Nootdorp	3.681.941	-
Purmerend	10.774.138	9.262.992
Putten	2.914.516	-
Raalte	4.584.644	-
Reimerswaal	2.616.209	-
Renkum	4.783.082	-
Renswoude	306.831	-
Reusel-De Mierden	1.456.181	-
Rheden	7.268.765	-
Rhenen	2.395.735	-
Ridderkerk	6.118.274	-
Rijnwaarden	1.526.451	-
Rijssen-Holten	4.295.362	-
Rijswijk	6.453.834	-
Roerdalen	3.026.173	-
Roermond	9.277.659	-
Roosendaal	11.077.878	-
Rotterdam	80.202.050	96.404.326
Rozendaal	92.114	-
Rucphen	3.787.303	-
Schagen	5.582.360	-
Schermer	470.234	-
Scherpenzeel	1.002.765	-
Schiedam	9.849.327	-
Schiermonnikoog	131.872	-
Schijndel	3.234.471	-
Schinnen	1.743.260	-
Schoonhoven	1.455.121	-
Schouwen-Duiveland	4.450.677	-
's-Gravenhage	54.350.044	76.662.648
's-Hertogenbosch	19.582.015	26.652.310
Simpelveld	1.677.120	-
Sint-Anthonis	1.543.663	-
Sint-Michielsgestel	3.516.178	-

Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Sint-Oedenrode	2.028.578	-
Sittard-Geleen	16.308.671	-
Sliedrecht	3.875.995	-
Slochteren	2.078.214	-
Sluis	3.574.495	-
Smallingerland	8.766.950	-
Soest	5.277.335	-
Someren	2.240.764	-
Son en Breugel	1.763.890	-
Spijkenisse	9.643.135	15.898.499
Stadskanaal	6.891.284	-
Staphorst	1.285.240	-
Stede Broec	2.659.942	-
Steenbergen	3.301.712	-
Steenwijkerland	6.426.181	-
Stein	3.790.180	-
Stichtse Vecht	6.403.410	-
Strijen	1.165.659	-
Sudwest Fryslan	11.685.320	-
Ten Boer	860.278	-
Terneuzen	8.665.791	-
Terschelling	497.263	-
Texel	1.845.328	-
Teylingen	3.407.504	-
Tholen	3.463.590	-
Tiel	5.601.981	-
Tilburg	28.846.742	37.380.452
Tubbergen	2.230.148	-
Twenterand	4.848.358	-
Tynaarlo	4.321.199	-
Tytsjerksteradiel	4.290.916	-
Ubbergen	1.429.102	-
Uden	5.334.465	-
Uitgeest	974.773	-
Uithoorn	3.056.224	-
Urk	1.214.680	-
Utrecht	31.566.726	67.524.031
Utrechtse Heuvelrug	6.258.108	-
Vaals	1.565.617	-
Valkenburg aan de Geul	2.929.425	-
Valkenswaard	4.152.920	-
Veendam	5.185.448	-
Veenendaal	7.520.385	-

Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Veere	2.372.161	-
Veghel	4.386.657	-
Veldhoven	5.463.825	-
Velsen	8.187.404	-
Venlo	15.299.358	38.690.625
Venray	6.061.663	-
Vianen	2.164.468	-
Vlaardingen	9.507.747	12.262.849
Vlagtwedde	3.220.317	-
Vlieland	171.690	-
Vlissingen	6.438.610	28.958.160
Vlist	1.020.974	-
Voerendaal	1.728.502	-
Voorschoten	2.354.164	-
Voorst	3.367.659	-
Vught	3.510.397	-
Waalre	1.638.609	-
Waalwijk	6.641.194	-
Waddinxveen	2.893.594	-
Wageningen	3.864.625	-
Wassenaar	2.536.929	-
Waterland	1.815.120	-
Weert	6.879.364	-
Weesp	2.193.834	-
Werkendam	2.879.057	-
West Maas en Waal	2.260.398	-
Westerveld	2.908.874	-
Westervoort	1.925.401	-
Westland	10.617.485	-
Weststellingwerf	3.960.409	-
Westvoorne	1.474.389	-
Wierden	2.524.128	-
Wijchen	5.071.734	-
Wijdemeren	2.335.881	-
Wijk bij Duurstede	2.347.845	-
Winsum	1.781.112	-
Winterswijk	4.526.591	-
Woensdrecht	2.854.862	-
Woerden	5.436.620	-
Wormerland	1.708.039	-
Woudenberg	1.320.800	-
Woudrichem	1.710.474	-
Zaanstad	19.699.177	14.398.772

Resultaat objectief verdeelmodel integratie-uitkering Sociaal domein Wmo		
Gemeente	alle gemeenten	centrumgemeenten
Zaltbommel	3.069.489	-
Zandvoort	2.376.940	-
Zederik	1.387.114	-
Zeevang	638.232	-
Zeewolde	1.680.855	-
Zeist	8.734.186	-
Zevenaar	4.525.640	-
Zoetermeer	13.510.824	-
Zoeterwoude	1.134.720	-
Zuidhorn	2.155.592	-
Zuidplas	3.731.764	-
Zundert	2.990.462	-
Zutphen	7.540.351	-
Zwartewaterland	2.244.030	-
Zwijndrecht	5.733.478	-
Zwolle	16.384.596	43.689.415
Totaal	2.133.435.867	1.390.326.133

Bijlage 4.2.1 Overzicht decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2014-2019 (in miljoenen euro's)

Uitkeringsjaar	2014	2015	2016	2017	2018	2019
- Wmo	1.714,016	1.257,471	1.095,612	1.092,288	1.092,288	1.092,288
- Centra voor Jeugd en Gezin	383,137	383,137	383,137	383,137	383,137	383,137
- maatschappelijke opvang	298,818	385,057	385,057	385,057	385,057	385,057
- ISV	139,061					
- vrouwenopvang	107,959	115,381	115,381	115,381	115,381	115,381
- huishoudelijke hulp toelage	0,000	75,000	75,000			
- koopkrachttegemoetkoming	66,000					
- brede impuls combinatiefuncties/buurtsporthouders	57,026	pm				
- Zuiderzeelijn	56,922					
- vergunningverlening, toezicht en handhaving	40,758	40,758	40,758	40,758	46,700	46,700
- invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg	39,820					
- versterking peuterspeelzaalwerk	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000
- jeugd	25,500	21,700	21,700	21,700	21,700	21,700
- bodemsanering	21,733					
- beeldende kunst en vormgeving	13,500	13,500	13,500	0,000	0,000	0,000
- nationale gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte en BIRK)	12,004	11,887				
- Gezond in de Stad	10,141	19,846	10,000	10,000	5,023	5,023
- zichtbare schakel	10,000					
- veiligheidshuizen	7,699	7,699	7,699	7,699	7,699	7,699
- vsv-programmagelden RMC-regio's G4	8,757	6,700				
- IODS kwaliteitsprojecten	8,835					
- mantelzorg	6,000					
- knelpunten verdeelproblematiek	3,224	3,298	3,374	3,451	3,531	3,612
- WUW-middelen	2,893	2,672	2,361	1,599		
- bestaand Rotterdamse gebied	2,527	2,527	pm			
- erfgoed en ruimte	2,290					
- nationaal programma kwaliteitssprong Zuid	1,400	1,400				
- herstructureren bedrijventerreinen (Topper)	1,190	0,000	0,522			
- LHBT-emancipatiebeleid	1,165	0,250	0,250			
- pilot participatieverklaring	0,629					
- Aldel	0,500					
- WE CAN Young	0,300					
- Green Deal	0,204					
- eigen kracht	0,050					
- meetstelsel van Geluidsnet	0,039					
- spoorse doorsnijdingen	0,000	3,356				
- sterke regio's	0,000	2,000	1,100			
- groeiopgave Almere	0,000	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000
- oversampling	0,259					
- beter benutten	0,797					
- faciliteitenbesluit opvangcentra	3,060					
Totaal	3.083,213	2.395,639	2.197,451	2.103,070	2.102,516	2.102,597

Bijlage 4.2-1 Integratie-uitkering Wmo

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Aa en Hunze	2.554.757	2.626.951	2.840.575	2.064.603
Aalburg	975.743	1.023.374	1.143.210	827.399
Aalsmeer	2.037.733	2.101.786	2.404.681	1.738.084
Aalten	2.915.964	3.020.479	3.405.489	2.466.256
Achtkarspelen	2.860.659	3.011.727	3.364.340	2.425.195
Alblasserdam	1.861.403	1.917.463	2.172.927	1.577.537
Albrandswaard	1.342.380	1.418.654	1.586.339	1.177.822
Alkmaar	8.710.764	8.973.204	9.851.483	7.231.963
Almelo	7.890.442	8.267.959	9.079.870	6.692.399
Almere	10.386.272	11.090.988	11.939.404	8.783.846
Alphen aan den Rijn	5.568.087	5.776.026	9.202.301	6.786.446
Alphen-Chaam	736.393	772.199	827.830	594.947
Ameland	295.412	311.233	350.594	252.474
Amersfoort	10.250.404	10.581.326	11.465.074	8.480.257
Amstelveen	7.162.034	7.239.441	7.930.076	5.799.031
Amsterdam	61.227.987	61.982.362	66.201.136	48.595.601
Apeldoorn	15.467.126	16.036.138	17.732.399	13.144.508
Appingedam	1.884.569	1.925.431	2.145.931	1.566.397
Arnhem	13.905.584	14.133.724	15.143.651	11.378.531
Assen	6.347.970	6.573.243	7.355.765	5.572.540
Asten	1.296.742	1.337.349	1.473.629	1.077.106
Baarle-Nassau	744.751	767.098	836.621	598.921
Baarn	2.644.673	2.641.240	2.822.482	2.162.660
Barendrecht	2.710.560	2.868.515	3.050.005	2.227.522
Barneveld	3.494.711	3.605.380	4.052.052	2.922.804
Bedum	1.038.987	1.066.711	1.165.845	868.903
Beek	1.821.703	1.888.533	2.076.155	1.500.653
Beemster	682.657	722.649	787.066	580.595
Beesel	1.355.809	1.390.597	1.558.760	1.131.664
Bellingwedde	1.259.222	1.254.061	1.362.184	983.705
Bergambacht	761.256	815.453	852.748	620.560
Bergeijk	1.363.924	1.430.190	1.628.603	1.181.039
Bergen L	1.490.909	1.538.158	1.653.007	1.199.911
Bergen NH	2.879.392	2.896.025	3.245.568	2.369.494
Bergen op Zoom	7.127.184	7.387.191	8.141.560	5.998.313
Berkelland	4.466.623	4.669.247	5.179.394	3.741.693
Bernheze	2.241.036	2.334.741	2.601.203	1.882.858
Bernisse	944.685	996.424	1.123.052	815.762
Best	2.116.756	2.216.437	2.510.617	1.823.784
Beuningen	1.847.416	1.951.954	2.131.238	1.551.584
Beverwijk	4.038.287	4.159.437	4.502.556	3.233.513
Binnenmaas	2.317.616	2.416.245	2.702.270	1.957.322
Bladel	1.520.082	1.578.869	1.799.389	1.315.294
Blaricum	632.900	633.073	694.759	504.814
Bloemendaal	1.499.138	1.493.900	1.682.640	1.255.912
Boarnsterhim	1.592.084	1.709.624		
Bodegraven-Reeuwijk	2.248.542	2.335.068	2.612.343	1.898.339
Boekel	701.733	717.308	836.467	611.981
Borger-Odoorn	2.716.864	2.758.898	3.029.768	2.196.969
Borne	1.946.956	2.001.748	2.279.168	1.654.459
Borsele	1.826.019	1.892.893	2.042.729	1.473.876

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Boskoop	1.115.477	1.178.219		
Boxmeer	2.451.594	2.557.430	2.871.134	2.124.268
Boxtel	2.653.023	2.719.149	3.045.950	2.237.489
Breda	15.854.567	16.483.152	18.133.799	13.439.081
Brielle	1.163.491	1.268.545	1.480.700	1.079.663
Bronckhorst	3.846.386	3.947.261	4.423.082	3.179.784
Brummen	2.204.967	2.280.037	2.560.699	1.863.056
Brunssum	4.193.826	4.326.866	4.787.069	3.469.173
Bunnik	1.010.027	1.054.750	1.176.524	851.986
Bunschoten	1.199.707	1.226.626	1.377.640	995.612
Buren	1.711.480	1.747.436	1.986.654	1.433.600
Bussum	3.079.801	2.920.946	3.165.570	2.284.402
Capelle aan den IJssel	6.013.833	6.201.754	6.895.916	5.030.459
Castricum	2.886.336	3.008.162	3.224.881	2.340.904
Coevorden	4.049.098	4.100.898	4.558.791	3.292.698
Cranendonck	1.765.242	1.833.713	2.073.389	1.515.641
Cromstrijen	1.105.698	1.143.128	1.265.481	918.564
Cuijk	2.237.789	2.341.243	2.742.449	1.991.059
Culemborg	2.041.401	2.136.379	2.348.637	1.713.255
Dalfsen	2.211.302	2.357.841	2.627.372	1.886.019
Dantumadiel	2.276.924	2.318.348	2.534.088	1.840.845
De Bilt	3.856.554	3.931.909	4.177.739	3.014.914
De Friesche Meren			5.380.656	3.917.566
De Marne	1.267.267	1.327.986	1.396.321	1.016.443
De Ronde Venen	2.716.254	2.844.810	3.170.430	2.285.184
De Wolden	2.349.025	2.423.889	2.663.579	1.928.583
Delft	8.623.772	8.690.321	9.198.234	6.831.047
Delfzijl	3.532.959	3.593.517	4.031.312	2.933.359
Den Helder	6.276.062	6.466.934	7.121.310	5.408.154
Deurne	2.822.877	2.917.006	3.275.156	2.433.557
Deventer	9.090.572	9.343.655	10.328.282	7.627.912
Diemen	1.869.292	1.948.972	2.205.311	1.560.501
Dinkelland	2.116.010	2.162.376	2.424.391	1.756.620
Dirksland	797.185			
Doesburg	1.323.090	1.380.293	1.528.955	1.120.762
Doetinchem	5.964.152	6.061.491	6.800.119	4.994.172
Dongen	2.309.465	2.387.202	2.626.222	1.923.473
Dongeradeel	2.731.148	2.866.121	3.176.971	2.295.039
Dordrecht	11.774.346	12.076.764	13.435.792	9.868.751
Drechterland	1.304.199	1.333.418	1.491.095	1.076.585
Drimmelen	2.299.636	2.384.020	2.646.149	1.942.847
Dronten	2.942.635	3.134.888	3.434.028	2.487.056
Druten	1.477.695	1.538.629	1.737.656	1.307.006
Duiven	1.835.501	1.987.817	2.231.131	1.615.403
Echt-Susteren	3.589.773	3.692.380	4.105.145	3.020.427
Edam-Volendam	1.922.920	2.005.883	2.252.639	1.622.992
Ede	8.931.894	9.233.425	10.131.450	7.438.013
Eemnes	551.723	560.022	641.518	466.965
Eemsmond	1.892.705	1.973.557	2.315.447	1.688.717
Eersel	1.493.611	1.538.981	1.784.960	1.322.735
Eijsden-Margraten	2.138.031	2.246.357	2.501.639	1.826.322

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Eindhoven	22.414.687	22.756.851	24.502.611	18.352.804
Elburg	1.799.008	1.904.849	2.153.875	1.595.021
Emmen	13.400.365	13.699.450	15.002.871	10.833.240
Enkhuizen	1.727.568	1.788.699	1.966.007	1.425.511
Enschede	16.610.671	16.759.799	17.699.236	12.960.703
Epe	3.575.053	3.668.415	4.026.154	2.916.731
Ermelo	2.809.445	2.917.483	3.137.995	2.422.677
Etten-Leur	3.609.645	3.894.876	4.288.922	3.123.291
Ferwerderadiel	801.175	816.753	900.366	649.912
Franekeradeel	2.258.018	2.328.359	2.592.054	1.885.730
Gaasterlan-Sleat	1.056.673	1.105.575		
Geertruidenberg	1.980.300	2.085.143	2.210.380	1.627.629
Geldermalsen	1.880.309	1.934.295	2.101.826	1.542.795
Geldrop-Mierlo	3.651.064	3.806.550	4.224.930	3.078.476
Gemert-Bakel	2.331.230	2.431.655	2.682.095	1.966.403
Gennep	1.937.072	2.013.523	2.207.459	1.745.982
Giessenlanden	925.116	948.440	1.070.051	772.887
Gilze en Rijen	2.155.434	2.301.903	2.609.857	1.877.791
Goedereede	1.035.798			
Goeree-Overflakkee		4.741.662	5.142.140	3.773.394
Goes	4.289.375	4.441.787	4.864.413	3.606.580
Goirle	1.919.916	2.021.398	2.322.591	1.696.861
Gorinchem	3.494.568	3.567.490	3.903.382	2.850.687
Gouda	6.109.709	6.336.093	7.048.382	5.164.249
Graafstroom	537.486			
Graft-De Rijp	453.322	474.073	548.965	392.720
Grave	1.114.066	1.155.612	1.308.267	1.020.920
Groesbeek	2.249.395	2.394.800	2.681.524	2.009.873
Groningen	15.253.548	15.506.675	16.759.194	12.799.027
Grootegast	1.109.815	1.184.932	1.281.197	932.196
Gulpen-Wittem	1.506.651	1.591.910	1.775.523	1.285.020
Haaksbergen	2.203.500	2.276.599	2.517.554	1.832.592
Haaren	1.194.482	1.248.946	1.316.471	1.029.567
Haarlem	13.647.520	13.810.771	15.076.444	11.159.046
Haarlemmerliede Spaarnw	405.310	414.530	453.782	325.587
Haarlemmermeer	8.531.224	8.965.592	10.051.742	7.389.852
Halderberge	2.929.904	3.016.854	3.483.400	2.532.810
Hardenberg	5.272.739	5.446.237	5.881.893	4.296.256
Harderwijk	3.982.696	4.087.136	4.511.756	3.309.495
Hardinxveld-Giessendam	1.560.686	1.623.428	1.754.090	1.272.058
Haren	1.842.181	1.901.493	2.071.173	1.554.094
Harenkarspel	1.118.241			
Harlingen	1.815.968	1.866.103	2.184.837	1.604.703
Hattem	1.085.024	1.112.687	1.220.023	875.816
Heemskerk	3.756.647	3.920.783	4.346.429	3.198.512
Heemstede	2.454.485	2.494.194	2.779.024	2.078.702
Heerde	1.782.017	1.855.912	2.116.388	1.546.347
Heerenveen	4.825.887	4.976.023	6.145.367	4.450.767
Heerhugowaard	3.539.904	3.761.840	4.306.976	3.205.936
Heerlen	13.226.011	13.608.627	15.044.020	11.122.426
Heeze-Leende	1.340.452	1.442.582	1.596.162	1.225.406

Integratie-uittrekking Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Heiloo	1.936.277	1.974.819	2.211.813	1.615.138
Hellendoorn	3.329.876	3.447.046	3.836.115	2.820.550
Hellevoetsluis	3.063.353	3.221.553	3.585.063	2.621.276
Helmond	7.765.353	8.139.685	9.038.433	6.584.159
Hendrik-Ido-Ambacht	1.802.588	1.883.677	2.173.855	1.581.677
Hengelo O	8.326.382	8.626.595	9.413.793	6.850.636
Het Bildt	1.101.757	1.230.482	1.247.339	910.186
Heumen	1.227.840	1.295.556	1.472.806	1.074.573
Heusden	3.488.737	3.692.649	4.120.959	2.947.813
Hillegom	1.841.047	1.914.374	2.117.051	1.546.252
Hilvarenbeek	1.124.806	1.178.561	1.351.960	979.604
Hilversum	8.355.651	8.378.186	9.169.907	6.761.850
Hof van Twente	3.506.594	3.631.549	3.968.474	2.913.284
Hollands Kroon	3.593.998	3.775.587	4.188.800	3.034.501
Hoogeveen	6.584.341	6.804.474	7.482.690	5.456.516
Hoogezand-Sappemeer	4.630.795	4.844.360	5.342.565	3.937.398
Hoorn	5.994.194	6.194.984	6.848.998	5.019.901
Horst aan de Maas	3.481.429	3.619.382	4.001.917	2.933.266
Houten	2.230.547	2.397.920	2.715.993	1.985.299
Huizen	3.426.690	3.546.824	3.759.313	2.760.593
Hulst	3.106.334	3.142.861	3.377.927	2.505.655
IJsselstein	2.325.722	2.460.576	2.760.781	2.012.099
Kaag en Braassem	1.778.591	1.838.757	2.044.829	1.462.845
Kampen	4.420.038	4.624.862	4.988.294	3.662.466
Kapelle	982.566	1.018.636	1.127.698	820.482
Katwijk	4.899.504	5.152.428	5.889.181	4.315.130
Kerkrade	6.826.012	7.117.341	7.871.108	5.855.016
Koggenland	1.450.713	1.537.716	1.746.903	1.260.435
Kollumerland en Nwkruisl	1.364.149	1.390.489	1.482.704	1.075.584
Korendijk	821.519	878.142	983.394	712.591
Krimpen aan den IJssel	2.556.306	2.667.155	3.046.305	2.227.043
Laarbeek	1.776.281	1.977.703	2.123.098	1.534.118
Landerd	1.141.727	1.223.201	1.350.513	983.541
Landgraaf	4.777.923	4.964.432	5.458.707	4.003.933
Landsmeer	833.950	870.670	931.402	677.328
Langedijk	1.608.653	1.691.276	1.965.056	1.421.514
Lansingerland	2.384.532	2.540.770	2.883.985	2.110.302
Laren	957.342	914.010	1.001.674	750.365
Leek	2.038.219	2.186.201	2.423.400	1.790.858
Leerdam	2.184.019	2.320.415	2.459.773	1.789.378
Leeuwarden	10.698.281	11.123.054	12.991.535	9.534.661
Leeuwarderadeel	1.047.112	1.082.099	1.186.545	873.570
Leiden	8.938.670	9.099.079	10.125.164	7.498.045
Leiderdorp	2.233.136	2.318.120	2.587.636	1.893.770
Leidschendam-Voorburg	7.601.379	7.831.836	8.580.949	6.251.765
Lelystad	5.546.323	5.860.407	6.476.045	4.758.746
Lemsterland	1.196.601	1.238.118		
Leudal	3.039.333	3.156.448	3.614.647	2.642.124
Leusden	1.839.960	1.927.461	2.176.735	1.593.507
Liesveld	591.937			
Lingewaal	766.626	809.059	941.255	677.362

Integratie-uittrekking Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Lingewaard	3.562.377	3.764.610	4.225.728	3.076.306
Lisse	1.996.499	2.009.442	2.240.600	1.614.510
Littenseradiel	774.190	802.252	924.303	667.754
Lochem	3.326.712	3.377.271	3.742.187	2.743.758
Loon op Zand	2.173.537	2.286.025	2.582.223	1.868.316
Lopik	813.969	850.986	965.372	695.274
Loppersum	1.094.272	1.183.788	1.299.795	936.824
Losser	2.429.776	2.502.348	2.659.685	1.955.458
Maasdonk	794.018	829.409	931.219	667.461
Maasdriel	1.868.268	1.948.783	2.145.527	1.549.644
Maasdrouw	2.722.056	2.804.507	3.094.804	2.305.798
Maassluis	3.123.532	3.212.377	3.586.245	2.599.550
Maastricht	14.472.739	14.831.375	15.949.001	11.727.223
Marum	830.157	860.031	951.744	688.073
Medemblik	3.330.093	3.467.994	3.880.152	2.834.884
Meerssen	1.931.286	1.962.400	2.241.844	1.639.742
Menameradiel	1.244.119	1.316.754	1.390.328	1.005.522
Menterwolde	1.272.279	1.362.615	1.505.935	1.089.411
Meppel	3.200.795	3.290.603	3.632.136	2.665.569
Middelburg	4.958.884	5.046.915	5.645.748	4.147.525
Middelharnis	1.833.204			
Midden Drenthe	3.353.439	3.384.247	3.646.662	2.656.924
Midden-Delfland	1.035.082	1.025.310	1.162.845	838.269
Mill en Sint Hubert	1.024.297	1.080.004	1.194.533	859.478
Millingen aan de Rijn	580.662	612.385	664.419	480.260
Moerdijk	3.244.241	3.431.289	3.715.886	2.701.165
Molenwaard		1.736.982	1.983.352	1.434.347
Montferland	3.728.603	3.858.951	4.183.186	3.016.880
Montfoort U	792.754	818.284	904.402	656.239
Mook en Middelaar	649.193	674.768	743.143	538.110
Muiden	434.408	449.997	500.992	361.389
Naarden	1.250.711	1.241.235	1.381.642	1.009.328
Neder-Betuwe	1.788.320	1.823.563	2.048.093	1.477.797
Nederlek	1.291.152	1.318.975	1.499.057	1.089.887
Nederweert	1.503.303	1.559.704	1.787.443	1.281.304
Neerijnen	813.328	841.830	916.740	663.202
Nieuwegein	4.688.815	4.964.102	5.621.054	4.093.607
Nieuwkoop	1.936.774	2.083.446	2.279.516	1.713.867
Nieuw-Lekkerland	586.732			
Nijkerk	2.883.078	3.010.540	3.361.282	2.460.888
Nijmegen	15.142.293	15.586.561	16.941.996	12.498.660
Noord-Beveland	778.146	801.432	869.244	629.581
Noordenveld	3.265.810	3.407.085	3.805.508	2.810.439
Noordoostpolder	3.573.906	3.786.629	4.180.076	3.038.637
Noordwijk	2.280.836	2.372.261	2.588.616	1.968.514
Noordwijkerhout	1.351.682	1.433.969	1.592.884	1.168.708
Nuenen c.a.	1.644.362	1.777.213	1.978.233	1.442.692
Nunspeet	2.413.594	2.488.667	2.745.140	2.023.332
Nuth	1.693.060	1.711.571	1.933.848	1.404.840
Oegstgeest	1.422.487	1.457.034	1.679.727	1.245.235
Oirschot	1.283.017	1.323.341	1.505.284	1.168.729

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Oisterwijk	2.435.977	2.650.336	2.809.625	2.019.161
Oldambt	5.736.504	5.914.873	6.440.222	4.710.057
Oldbroek	1.800.420	1.908.162	2.127.720	1.574.171
Oldenzaal	3.302.049	3.445.662	3.802.160	2.764.954
Olst-Wijhe	1.597.406	1.692.767	1.857.012	1.359.542
Ommen	1.555.215	1.622.515	1.753.879	1.264.498
Onderbanken	892.449	916.564	1.027.873	738.439
Oost Gelre	2.760.732	2.783.769	3.095.973	2.248.894
Oosterhout	5.057.858	5.260.069	5.861.560	4.263.385
Oostflakkee	1.005.847			
Ooststellingwerf	2.964.238	3.076.471	3.343.728	2.439.065
Oostzaan	688.672	759.897	816.793	583.986
Opmeer	881.205	911.502	1.033.831	746.600
Opsterland	2.779.724	2.880.001	3.262.965	2.396.569
Oss	8.069.032	8.457.710	9.371.445	6.822.045
Oud-Beijerland	1.793.864	1.849.765	2.170.446	1.606.119
Oude IJsselstreek	4.457.716	4.673.503	5.170.953	3.756.731
Ouder-Amstel	950.924	951.420	1.075.502	785.553
Ouderkerk	596.942	653.495	750.114	539.762
Oudewater	724.279	762.181	839.515	603.410
Overbetuwe	3.281.295	3.409.341	3.832.379	2.791.156
Papendrecht	2.671.187	2.815.936	3.177.343	2.302.771
Peel en Maas	3.552.162	3.685.744	4.152.655	3.009.721
Pekela	1.845.040	1.891.794	2.080.919	1.488.245
Pijnacker-Nootdorp	2.438.987	2.641.973	2.913.769	2.160.840
Purmerend	7.606.527	7.998.992	8.957.198	6.596.037
Putten	2.076.794	2.134.563	2.368.620	1.676.716
Raalte	3.244.296	3.348.924	3.688.105	2.700.023
Reimerswaal	1.979.242	2.029.618	2.212.753	1.605.362
Renkum	3.575.353	3.601.434	3.874.809	2.902.812
Renswoude	243.486	267.842	304.460	219.123
Reusel-De Mierden	920.917	973.253	1.094.947	788.621
Rheden	5.602.398	5.759.347	6.462.906	4.713.303
Rhenen	1.667.057	1.708.733	1.910.279	1.417.064
Ridderkerk	5.175.865	5.304.827	5.885.149	4.268.121
Rijnwaarden	998.485	1.072.284	1.180.346	851.407
Rijnwoude	1.298.951	1.342.476		
Rijssen-Holten	3.202.007	3.336.422	3.626.322	2.644.899
Rijswijk	6.195.553	6.293.942	6.821.566	4.968.089
Roerdalen	2.077.681	2.126.400	2.401.380	1.742.524
Roermond	6.269.262	6.514.719	7.160.209	5.259.711
Roosendaal	7.969.017	8.302.198	8.988.323	6.598.222
Rotterdam	65.521.601	66.892.725	71.070.749	52.062.461
Rozendaal	99.089	89.076	96.324	70.038
Rucphen	2.556.111	2.693.973	2.871.793	2.074.311
Schagen	1.819.832	3.830.640	4.318.975	3.148.949
Schermer	300.869	325.792	334.218	244.704
Scherpenzeel	696.547	727.472	816.742	591.858
Schiedam	7.932.391	8.138.011	8.725.729	6.361.536
Schiermonnikoog	138.763	136.954	146.966	103.517
Schijndel	2.009.504	2.117.766	2.414.224	1.746.187

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Schinnen	1.277.656	1.328.782	1.508.472	1.088.979
Schoonhoven	1.064.204	1.094.690	1.217.344	887.671
Schouwen-Duiveland	3.565.794	3.657.851	3.993.860	2.746.280
's-Gravenhage	45.146.506	46.086.837	49.722.604	36.742.045
's-Hertogenbosch	12.516.855	13.033.675	13.905.701	10.299.595
Simpelveld	1.224.150	1.309.752	1.441.373	1.059.408
Sint-Anthonis	972.732	979.786	1.155.092	850.196
Sint-Michielsgestel	2.304.428	2.405.210	2.683.389	1.987.698
Sint-Oedenrode	1.525.193	1.542.420	1.643.264	1.185.360
Sittard-Geleen	11.620.374	11.984.916	13.085.069	9.648.720
Skarsterlan	2.475.355	2.539.833		
Sliedrecht	2.752.114	2.810.738	3.090.649	2.341.402
Slochteren	1.289.647	1.344.381	1.499.316	1.081.107
Sluis	2.975.231	2.980.575	3.151.171	2.261.434
Smallingerland	6.131.986	6.333.170	6.942.106	5.105.159
Soest	4.059.401	4.138.771	4.541.062	3.340.205
Someren	1.555.809	1.642.860	1.781.272	1.298.396
Son en Breugel	1.328.642	1.426.452	1.590.838	1.177.224
Spijkenisse	6.375.276	6.775.378	7.602.487	5.533.092
Stadskanaal	4.814.947	4.944.040	5.641.310	4.108.563
Staphorst	939.426	1.024.497	1.112.056	813.320
Stede Broec	1.705.759	1.782.725	1.937.077	1.416.983
Steenbergen	2.266.815	2.325.731	2.580.905	1.886.840
Steenwijkerland	4.740.878	4.860.480	5.159.613	3.805.972
Stein	2.751.711	2.882.852	3.248.390	2.352.846
Stichtse Vecht	4.384.607	4.563.725	5.033.152	3.677.246
Strijen	776.207	794.958	857.596	622.536
Sudwest Fryslan	7.997.589	8.281.111	9.309.061	6.786.003
Ten Boer	575.247	625.906	699.777	507.242
Terneuzen	6.434.736	6.651.509	7.301.168	5.336.599
Terschelling	411.703	431.263	422.173	307.632
Texel	1.225.456	1.286.148	1.418.322	1.029.817
Teylingen	2.318.612	2.413.552	2.691.468	1.989.648
Tholen	2.494.613	2.592.339	2.820.989	2.035.509
Tiel	3.432.373	3.594.854	3.917.670	2.897.676
Tilburg	19.639.156	20.368.674	22.010.545	16.366.050
Tubbergen	1.633.260	1.695.152	1.904.381	1.368.460
Twenterand	2.996.566	3.219.238	3.563.673	2.575.250
Tynaarlo	3.078.203	3.163.786	3.481.764	2.598.574
Tytsjerksteradiel	3.108.374	3.225.990	3.562.737	2.611.742
Ubbergen	1.088.557	1.134.091	1.267.639	944.570
Uden	3.488.466	3.699.135	4.207.637	3.068.205
Uitgeest	728.872	764.549	861.185	621.851
Uithoorn	2.210.005	2.299.203	2.563.093	1.858.297
Urk	708.379	731.826	844.307	619.990
Utrecht	19.572.383	19.875.385	21.626.882	15.998.250
Utrechtse Heuvelrug	4.447.051	4.496.239	4.888.442	3.622.724
Vaals	1.232.739	1.258.525	1.426.657	1.041.813
Valkenburg aan de Geul	2.116.835	2.178.282	2.402.574	1.750.930
Valkenswaard	3.229.314	3.410.608	3.809.135	2.775.504
Veendam	3.661.107	3.675.149	3.943.705	2.876.216

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Veenendaal	5.329.636	5.523.765	6.096.907	4.449.074
Veere	1.834.457	1.871.879	2.059.456	1.502.877
Veghel	2.962.965	3.045.851	3.403.903	2.490.355
Veldhoven	3.709.866	3.952.434	4.506.317	3.328.693
Velsen	6.461.868	6.669.084	7.372.306	5.342.081
Venlo	11.521.439	12.032.779	13.148.670	9.665.322
Venray	3.857.214	3.962.183	4.422.659	3.276.966
Vianen	1.567.978	1.638.851	1.754.561	1.268.258
Vlaardingen	8.316.375	8.375.402	9.167.179	6.689.596
Vlagtwedde	2.353.333	2.449.005	2.642.646	1.939.664
Vlieland	112.337	116.850	128.826	93.682
Vlissingen	5.477.816	5.537.583	6.008.476	4.390.243
Vlist	757.576	778.432	845.021	621.060
Voerendaal	1.275.515	1.331.464	1.466.070	1.055.942
Voorschoten	1.844.930	1.934.699	2.167.719	1.564.323
Voorst	2.323.498	2.394.910	2.616.286	1.978.016
Vught	2.234.005	2.308.513	2.507.231	1.943.220
Waalre	1.284.973	1.341.610	1.548.502	1.120.954
Waalwijk	4.642.942	4.826.362	5.343.802	3.889.094
Waddinxveen	2.089.408	2.199.783	2.494.627	1.804.479
Wageningen	2.429.284	2.504.910	2.852.334	2.064.228
Wassenaar	1.874.717	1.858.080	2.046.064	1.522.684
Waterland	1.295.565	1.349.143	1.519.044	1.102.418
Weert	4.952.671	5.155.314	5.781.379	4.231.635
Weesp	1.550.743	1.588.399	1.759.260	1.282.655
Werkendam	2.025.533	2.109.257	2.383.779	1.736.280
West Maas en Waal	1.550.173	1.603.057	1.746.019	1.271.292
Westerveld	2.182.472	2.243.324	2.427.459	1.774.670
Westervoort	1.221.642	1.272.938	1.422.700	1.031.267
Westland	7.866.066	8.330.247	9.116.957	6.703.553
Weststellingwerf	2.982.468	3.056.789	3.346.361	2.440.166
Westvoorne	1.171.684	1.179.565	1.322.921	971.662
Wierden	1.822.134	1.885.025	2.092.430	1.517.281
Wijchen	3.362.774	3.553.135	3.963.827	2.869.556
Wijdemeren	1.748.920	1.779.695	1.977.602	1.445.489
Wijk bij Duurstede	1.417.449	1.529.843	1.732.229	1.249.404
Winsum	1.169.145	1.253.833	1.373.534	1.004.140
Winterswijk	3.321.302	3.477.778	3.735.303	2.714.859
Woensdrecht	2.009.758	2.052.521	2.255.463	1.675.133
Woerden	3.443.084	3.601.366	4.090.887	2.964.051
Wormerland	1.341.222	1.401.100	1.522.352	1.105.681
Woudenberg	911.034	957.092	1.071.779	800.589
Woudrichem	1.159.906	1.213.461	1.331.565	972.342
Zaanstad	13.798.267	14.352.010	15.745.554	11.493.078
Zaltbommel	1.994.691	2.087.678	2.330.485	1.684.097
Zandvoort	2.124.453	2.147.969	2.362.720	1.715.468
Zederik	985.908	1.049.560	1.196.453	864.616
Zeevang	425.614	436.660	491.037	355.944
Zeewolde	962.255	1.012.053	1.163.527	853.173
Zeist	5.750.836	5.755.768	6.315.351	4.930.441
Zevenaar	3.276.443	3.420.768	3.822.218	2.787.531

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Zijpe	848.460			
Zoetermeer	9.222.027	9.820.013	11.020.370	8.012.812
Zoeterwoude	691.671	698.493	755.421	588.474
Zuidhorn	1.487.321	1.545.940	1.671.150	1.221.124
Zuidplas	2.513.224	2.622.419	2.970.335	2.146.724
Zundert	2.231.628	2.328.337	2.511.701	1.838.206
Zutphen	4.914.376	5.123.166	5.533.550	4.062.351
Zwartewaterland	1.596.318	1.697.724	1.753.661	1.261.625
Zwijndrecht	4.810.407	5.011.397	5.474.646	3.971.551
Zwolle	9.687.455	10.067.235	11.157.108	8.304.546
Totaal	1.511.305.000	1.561.182.000	1.714.014.000	1.257.470.000

Bijlage 4.2-2 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang				
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Alkmaar	2.687.283	2.759.866	2.819.975	3.032.798
Almelo	2.285.230	2.509.392	2.449.286	3.097.732
Almere	5.329.420	5.816.551	5.843.040	8.864.358
Amersfoort	4.275.726	4.571.823	4.537.231	5.426.431
Amsterdam	42.086.717	42.705.027	44.611.513	67.017.154
Apeldoorn	4.987.210	3.783.007	3.556.264	4.787.291
Arnhem	7.077.682	6.924.761	6.501.460	8.068.427
Assen	3.702.295	3.847.601	3.711.166	4.853.413
Bergen op Zoom	2.360.901	2.563.128	2.498.518	2.672.660
Breda	5.458.178	5.171.193	5.043.658	5.746.402
Delft	2.371.929	2.434.756	2.321.427	2.242.862
Den Helder	1.480.081	1.643.593	1.561.406	1.729.748
Deventer	2.754.429	2.878.845	2.841.899	4.201.908
Doetinchem	2.780.233	3.047.491	2.977.234	4.048.671
Dordrecht	5.051.577	5.114.135	4.929.149	6.228.946
Ede	1.966.322	1.901.340	1.733.699	2.114.333
Eindhoven	11.985.951	10.689.298	10.730.424	10.492.371
Emmen	2.243.631	2.335.283	2.197.711	3.818.980
Enschede	6.550.622	6.821.830	6.719.617	9.919.083
Gouda	1.707.977	1.793.022	1.543.551	2.133.703
Groningen	13.131.812	13.306.010	13.463.516	18.707.766
Haarlem	6.458.752	6.859.463	6.385.051	7.202.145
Heerlen	5.575.074	5.631.027	5.237.471	6.007.734
Helmond	2.322.152	2.401.693	2.248.971	3.463.145
Hilversum	2.317.795	2.250.717	1.972.453	2.480.483
Hoorn	1.794.845	2.026.507	1.965.693	2.078.064
Leeuwarden	12.789.898	12.618.874	12.217.971	16.478.710
Leiden	5.154.822	5.289.318	5.347.051	8.578.687
Maastricht	6.466.987	5.761.250	5.727.450	6.091.628
Nijmegen	7.640.791	7.865.152	7.713.171	10.202.408
Oss	3.413.227	3.615.664	3.529.260	3.846.483
Purmerend	1.161.153	1.340.930	1.282.165	1.320.998
Rotterdam	36.923.524	35.944.599	36.154.706	40.060.996
's-Gravenhage	20.565.937	21.625.561	22.328.899	28.940.996
's-Hertogenbosch	3.738.522	3.961.666	3.867.355	4.257.010
Spijkenisse	2.322.515	2.328.914	2.138.329	2.279.229
Tilburg	7.357.402	7.028.889	7.004.429	7.827.935
Utrecht	17.278.713	18.061.449	18.354.270	24.112.620
Venlo	6.429.558	6.871.433	6.833.883	7.826.210
Vlaardingen	1.854.567	2.001.070	1.953.555	2.098.211
Vlissingen	5.152.980	4.453.488	4.087.162	8.108.362
Zaanstad	2.081.129	2.316.736	2.275.533	2.353.328
Zwolle	7.452.565	7.665.652	7.601.429	10.236.928
Totaal	298.528.114	300.538.000	298.818.000	385.057.346

Bijlage 4.2-3 Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang

Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang				
Gemeente	Bedrag 2015	Bedrag 2016	Bedrag 2017	Bedrag 2018
Alkmaar	2.421.864	2.519.106	2.581.618	2.754.283
Almere	2.427.524	2.636.554	2.732.882	2.915.664
Amersfoort	2.061.323	2.213.460	2.271.787	2.423.730
Amsterdam	10.422.368	11.084.829	11.441.238	12.206.457
Apeldoorn	2.482.855	2.576.781	2.614.326	2.789.178
Arnhem	5.667.812	5.341.604	4.946.251	3.870.313
Breda	6.593.870	5.887.243	5.404.981	4.074.112
Delft	1.545.650	1.570.338	1.576.376	1.641.188
Den Helder	954.530	955.307	934.964	899.528
Dordrecht	2.093.048	2.236.823	2.291.262	2.444.508
Ede	1.319.621	1.328.459	1.307.743	1.282.073
Eindhoven	3.061.926	3.259.636	3.339.474	3.562.826
Emmen	2.470.752	2.313.032	2.348.583	2.505.662
Enschede	3.467.509	3.473.245	3.535.300	3.771.750
Gouda	1.873.685	1.764.012	1.625.132	1.243.884
Groningen	4.422.866	3.880.144	3.795.234	3.644.192
Haarlem	3.075.769	3.189.650	3.278.037	3.497.280
Heerlen	1.398.923	1.470.860	1.496.446	1.596.532
Helmond	1.033.967	1.071.225	1.081.591	1.145.276
Hilversum	1.343.765	1.439.400	1.475.840	1.574.548
Leeuwarden	4.162.376	3.467.955	3.430.789	3.416.498
Leiden	4.203.766	4.043.142	3.807.578	3.191.695
Maastricht	2.579.625	2.524.242	2.418.114	2.161.221
Nijmegen	2.717.750	2.915.199	2.990.857	3.190.893
Rotterdam	8.439.626	8.711.499	9.033.388	9.637.564
's-Gravenhage	6.884.339	7.570.988	7.856.608	8.382.078
's-Hertogenbosch	3.259.460	3.312.887	3.308.781	3.393.001
Spijkenisse	1.402.435	1.487.913	1.519.537	1.621.167
Tilburg	4.835.600	4.285.490	3.906.111	2.849.037
Utrecht	5.542.390	5.594.886	5.672.367	6.051.749
Venlo	2.389.296	2.517.709	2.563.890	2.735.370
Vlaardingen	1.289.403	1.429.064	1.485.440	1.584.790
Vlissingen	1.954.734	2.029.360	2.074.867	2.213.639
Zaanstad	1.865.395	2.023.546	2.093.585	2.233.610
Zwolle	3.715.477	3.255.708	3.140.325	2.876.003
Totaal	115.381.299	115.381.299	115.381.299	115.381.299

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming 2014

Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming			
Gemeente	Bedrag 2014	Gemeente	Bedrag 2014
Aa en Hunze	82.943	Blaricum	24.883
Aalburg	24.883	Bloemendaal	58.060
Aalsmeer	66.354	Bodegraven-Reeuwijk	66.354
Aalten	74.648	Boekel	24.883
Achtkarspelen	107.825	Borger-Odoorn	91.237
Alblasserdam	49.766	Borne	58.060
Albrandswaard	49.766	Borsele	49.766
Alkmaar	398.125	Boxmeer	66.354
Almelo	389.831	Boxtel	82.943
Almere	729.896	Breda	729.896
Alphen aan den Rijn	273.711	Brielle	41.471
Alphen-Chaam	24.883	Bronckhorst	99.531
Ameland	8.294	Brummen	58.060
Amersfoort	489.362	Brunssum	149.297
Amstelveen	248.828	Bunnik	24.883
Amsterdam	6.029.934	Bunschoten	33.177
Apeldoorn	522.539	Buren	58.060
Appingedam	58.060	Bussum	116.120
Arnhem	912.370	Capelle aan den IJssel	282.005
Assen	273.711	Castricum	66.354
Asten	49.766	Coevorden	149.297
Baarle-Nassau	24.883	Cranendonck	49.766
Baarn	82.943	Cromstrijen	24.883
Barendrecht	91.237	Cuijk	82.943
Barneveld	124.414	Culemborg	91.237
Bedum	24.883	Dalfsen	58.060
Beek	49.766	Dantumadiel	74.648
Beemster	24.883	De Bilt	116.120
Beesel	49.766	De Friese Meren	167.934
Bellingwedde	41.471	De Marne	49.766
Bergambacht	16.589	De Ronde Venen	107.825
Bergeijk	41.471	De Wolden	66.354
Bergen L	41.471	Delft	439.596
Bergen NH	107.825	Delfzijl	116.120
Bergen op Zoom	257.122	Den Helder	257.122
Berkelland	132.708	Deurne	82.943
Bernheze	66.354	Deventer	398.125
Bernisse	24.883	Diemen	99.531
Best	74.648	Dinkelland	58.060
Beuningen	74.648	Doesburg	58.060
Beverwijk	149.297	Doetinchem	215.651
Binnenmaas	58.060	Dongen	66.354
Bladel	41.471	Dongeradeel	99.531

Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming			
Gemeente	Bedrag 2014	Gemeente	Bedrag 2014
Dordrecht	572.305	Haarlem	638.659
Drechterland	49.766	Haarlemmerliede Spaarnw	16.589
Drimmelen	49.766	Haarlemmermeer	348.359
Dronten	124.414	Halderberge	82.943
Druten	49.766	Hardenberg	157.591
Duiven	66.354	Harderwijk	141.003
Echt-Susteren	107.825	Hardinxveld-Giessendam	33.177
Edam-Volendam	49.766	Haren	49.766
Ede	306.888	Harlingen	82.943
Eemnes	16.589	Hattem	24.883
Eemsmond	66.354	Heemskerk	116.120
Eersel	41.471	Heemstede	66.354
Eijsden-Margraten	58.060	Heerde	33.177
Eindhoven	1.053.372	Heereneveen	194.691
Elburg	49.766	Heerhugowaard	132.708
Emmen	497.656	Heerlen	622.070
Enkhuizen	74.648	Heeze-Leende	33.177
Enschede	937.252	Heiloo	49.766
Epe	91.237	Hellendoorn	91.237
Ermelo	82.943	Hellevoetsluis	132.708
Etten-Leur	124.414	Helmond	414.713
Ferwerderadiel	33.177	Hendrik-Ido-Ambacht	49.766
Franekeradeel	74.648	Hengelo O	331.771
Geertruidenberg	58.060	het Bildt	41.471
Geldermalsen	58.060	Heumen	41.471
Geldrop-Mierlo	132.708	Heusden	124.414
Gemert-Bakel	91.237	Hillegom	58.060
Gennep	49.766	Hilvarenbeek	33.177
Giessenlanden	33.177	Hilversum	348.359
Gilze en Rijen	66.354	Hof van Twente	107.825
Goeree-Overflakkee	107.825	Hollands Kroon	141.003
Goes	141.003	Hoogeveen	199.062
Gorinchem	132.708	Hoorn	282.005
Gouda	273.711	Horst aan de Maas	107.825
Graft-De Rijp	16.589	Houten	82.943
Grave	33.177	Huizen	141.003
Groesbeek	58.060	Hulst	99.531
Groningen	1.186.080	IJsselstein	82.943
Grootegast	41.471	Kaag en Braassem	58.060
Gulpen-Wittem	49.766	Kampen	157.591
Haaksbergen	74.648	Kapelle	24.883
Haaren	24.883	Katwijk	149.297

Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming			
Gemeente	Bedrag 2014	Gemeente	Bedrag 2014
Kerkrade	273.711	Midden Drenthe	99.531
Koggenland	58.060	Midden-Delfland	33.177
Kollumerland en Nwkruisl	49.766	Mill en Sint Hubert	24.883
Korendijk	24.883	Millingen aan de Rijn	16.589
Krimpen aan den IJssel	74.648	Moerdijk	91.237
Laarbeek	58.060	Molenwaard	49.766
Landerd	33.177	Montferland	116.120
Landgraaf	165.885	Montfoort U	24.883
Landsmeer	24.883	Mook en Middelaar	16.589
Langedijk	66.354	Muiden	24.883
Lansingerland	107.825	Naarden	41.471
Laren	33.177	Neder-Betuwe	49.766
Leek	66.354	Nederlek	41.471
Leerdam	58.060	Nederweert	49.766
Leeuwarden	600.505	Neerijnen	24.883
Leeuwarderadeel	24.883	Nieuwegein	182.474
Leiden	522.539	Nieuwkoop	49.766
Leiderdorp	66.354	Nijkerk	91.237
Leidschendam-Voorburg	273.711	Nijmegen	920.664
Lelystad	340.065	Noord-Beveland	24.883
Leudal	82.943	Noordenveld	99.531
Leusden	58.060	Noordoostpolder	149.297
Lingewaal	24.883	Noordwijk	82.943
Lingewaard	124.414	Noordwijkerhout	41.471
Lisse	58.060	Nuenen c.a.	58.060
Littenseradiel	24.883	Nunspeet	58.060
Lochem	91.237	Nuth	41.471
Loon op Zand	66.354	Oegstgeest	49.766
Lopik	24.883	Oirschot	41.471
Loppersum	41.471	Oisterwijk	82.943
Losser	74.648	Oldambt	199.062
Maasdonk	24.883	Oldebroek	41.471
Maasdriel	66.354	Oldenzaal	107.825
Maasgouw	66.354	Olst-Wijhe	49.766
Maassluis	116.120	Ommen	49.766
Maastricht	680.130	Onderbanken	24.883
Marum	24.883	Oost Gelre	74.648
Medemblik	124.414	Oosterhout	174.180
Meerssen	49.766	Ooststellingwerf	107.825
Menameradiel	41.471	Oostzaan	16.589
Menterwolde	49.766	Opmeer	24.883
Meppel	116.120	Opsterland	99.531
Middelburg	182.474	Oss	290.299

Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming			
Gemeente	Bedrag 2014	Gemeente	Bedrag 2014
Oud-Beijerland	49.766	Sint-Oedenrode	41.471
Oude IJsselstreek	132.708	Sittard-Geleen	464.479
Ouder-Amstel	33.177	Sliedrecht	58.060
Ouderkerk	16.589	Slochteren	41.471
Oudewater	24.883	Sluis	99.531
Overbetuwe	124.414	Smallingerland	240.534
Papendrecht	82.943	Soest	141.003
Peel en Maas	107.825	Someren	58.060
Pekela	66.354	Son en Breugel	33.177
Pijnacker-Nootdorp	99.531	Spijkenisse	273.711
Purmerend	273.711	Stadskanaal	165.885
Putten	58.060	Staphorst	33.177
Raalte	99.531	Stede Broec	58.060
Reimerswaal	58.060	Steenbergen	66.354
Renkum	99.531	Steenwijkerland	157.591
Renswoude	8.294	Stein	74.648
Reusel-De Mierden	24.883	Stichtse Vecht	157.591
Rheden	174.180	Strijen	24.883
Rhenen	49.766	Sudwest Fryslan	339.070
Ridderkerk	124.414	Ten Boer	16.589
Rijnwaarden	41.471	Terneuzen	215.651
Rijssen-Holten	74.648	Terschelling	16.589
Rijswijk	207.357	Texel	49.766
Roerdalen	66.354	Teylingen	74.648
Roermond	290.299	Tholen	74.648
Roosendaal	290.299	Tiel	157.591
Rotterdam	4.661.379	Tilburg	987.018
Rozendaal	2.500	Tubbergen	49.766
Rucphen	66.354	Twenterand	82.943
Schagen	132.708	Tynaarlo	82.943
Schermer	16.589	Tytsjerksteradiel	91.237
Scherpenzeel	16.589	Ubbergen	33.177
Schiedam	406.419	Uden	116.120
Schiermonnikoog	8.294	Uitgeest	24.883
Schijndel	58.060	Uithoorn	66.354
Schinnen	33.177	Urk	33.177
Schoonhoven	33.177	Utrecht	1.368.554
Schouwen-Duiveland	116.120	Utrechtse Heuvelrug	132.708
's-Gravenhage	3.251.354	Vaals	66.354
's-Hertogenbosch	597.187	Valkenburg aan de Geul	74.648
Simpelveld	24.883	Valkenswaard	99.531
Sint-Anthonis	24.883	Veendam	132.708
Sint-Michielsgestel	58.060	Veenendaal	207.357

Decentralisatie-uitkering Koopkrachttegemoetkoming			
Gemeente	Bedrag 2014	Gemeente	Bedrag 2014
Veere	49.766	Zaltbommel	66.354
Veghel	99.531	Zandvoort	91.237
Veldhoven	107.825	Zederik	33.177
Velsen	215.651	Zeevang	16.589
Venlo	489.362	Zeewolde	49.766
Venray	141.003	Zeist	223.945
Vianen	49.766	Zevenaar	107.825
Vlaardingen	331.771	Zoetermeer	414.713
Vlagtwedde	66.354	Zoeterwoude	16.589
Vlieland	8.294	Zuidhorn	49.766
Vlissingen	215.651	Zuidplas	91.237
Vlist	24.883	Zundert	66.354
Voerendaal	33.177	Zutphen	207.357
Voorschoten	58.060	Zwartewaterland	58.060
Voorst	58.060	Zwijndrecht	157.591
Vught	66.354	Zwolle	439.596
Waalre	41.471	Totaal	66.000.007
Waalwijk	165.885		
Waddinxveen	66.354		
Wageningen	124.414		
Wassenaar	82.943		
Waterland	41.471		
Weert	174.180		
Weesp	66.354		
Werkendam	58.060		
West Maas en Waal	49.766		
Westerveld	66.354		
Westervoort	49.766		
Westland	282.005		
Weststellingwerf	99.531		
Westvoorne	41.471		
Wierden	49.766		
Wijchen	116.120		
Wijdemeren	66.354		
Wijk bij Duurstede	49.766		
Winsum	49.766		
Winterswijk	116.120		
Woensdrecht	58.060		
Woerden	116.120		
Wormerland	41.471		
Woudenberg	24.883		
Woudrichem	24.883		
Zaanstad	572.305		

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad

Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad (voorlopige bedragen)			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Achtkarspelen	77.000	Eindhoven	333.000
Albllasserdam	47.000	Emmen	412.000
Almelo	245.000	Enschede	594.000
Almere	73.000	Epe	25.000
Alphen aan den Rijn	31.000	Franekeradeel	60.000
Amersfoort	189.000	Geldrop-Mierlo	45.000
Amstelveen	64.000	Gennep	45.000
Amsterdam	2.151.000	Goes	42.000
Apeldoorn	101.000	Gorinchem	35.000
Appingedam	48.000	Gouda	100.000
Arnhem	300.000	Groesbeek	27.000
Assen	121.000	Groningen	496.000
Bellingwedde	38.000	Grootegast	22.000
Bergen L	27.000	Gulpen-Wittem	20.000
Bergen op Zoom	142.000	Haarlem	139.000
Berkelland	66.000	Hardenberg	28.000
Beuningen	20.000	Harderwijk	31.000
Beverwijk	21.000	Harlingen	72.000
Borger-Odoorn	87.000	Heemskerk	60.000
Boxtel	32.000	Heerenveen	58.000
Breda	195.000	Heerlen	385.000
Brunssum	97.000	Hellendoorn	20.000
Capelle aan den IJssel	70.000	Helmond	161.000
Coevorden	99.000	Hengelo O	162.000
Cuijk	55.000	het Bildt	29.000
Culemborg	40.000	Hilversum	20.000
Dantumadiel	59.000	Hoogeveen	177.000
De Friese Meren	60.000	Hoogezand-Sappemeer	139.000
De Marne	21.000	Hoorn	40.000
De Wolden	20.000	Hulst	64.000
Delft	226.000	Kampen	106.000
Delfzijl	80.000	Kerkrade	146.000
Den Helder	65.000	Kollumerland en Nwkruisl	37.000
Deventer	122.000	Landgraaf	76.000
Diemen	63.000	Leek	51.000
Dinkelland	20.000	Leerdam	30.000
Doesburg	35.000	Leeuwarden	230.000
Doetinchem	70.000	Leiden	131.000
Donderadeel	78.000	Leidschendam-Voorburg	26.000
Dordrecht	206.000	Lelystad	90.000
Dronten	97.000	Littenseradiel	20.000
Ede	119.000	Loppersum	24.000
Eemsmond	61.000	Losser	63.000

Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad (voorlopige bedragen)			
Gemeente	Bedrag 2015	Gemeente	Bedrag 2015
Maassluis	59.000	Tiel	20.000
Maastricht	423.000	Tilburg	545.000
Meerssen	37.000	Twenterand	23.000
Menameradiel	20.000	Tytsjerksteradiel	49.000
Menterwolde	33.000	Utrecht	490.000
Meppel	23.000	Vaals	37.000
Midden Drenthe	45.000	Valkenburg aan de Geul	53.000
Molenwaard	20.000	Veendam	87.000
Montferland	39.000	Veenendaal	45.000
Nijmegen	395.000	Veghel	20.000
Noordoostpolder	94.000	Velsen	40.000
Nuth	32.000	Venlo	191.000
Oldambt	151.000	Venray	37.000
Oldenzaal	56.000	Vianen	20.000
Ooststellingwerf	97.000	Vlaardingen	114.000
Opsterland	36.000	Vlagtwedde	80.000
Oss	128.000	Vlissingen	39.000
Oude IJsselstreek	80.000	Waalwijk	47.000
Peel en Maas	36.000	Wageningen	72.000
Pekela	64.000	Weert	34.000
Purmerend	34.000	Westerveld	20.000
Raalte	29.000	Weststellingwerf	93.000
Rheden	55.000	Winterswijk	87.000
Ridderkerk	29.000	Zaanstad	155.000
Roermond	103.000	Zederik	20.000
Roosendaal	180.000	Zeewolde	20.000
Rotterdam	1.994.000	Zeist	46.000
Rucphen	46.000	Zoetermeer	29.000
Schagen	20.000	Zuidhorn	20.000
Schiedam	112.000	Zutphen	51.000
Schouwen-Duiveland	20.000	Zwijndrecht	47.000
's-Gravenhage	784.000	Zwolle	70.000
's-Hertogenbosch	258.000	Totaal	19.846.000
Sittard-Geleen	161.000		
Slochteren	20.000		
Sluis	20.000		
Smallingerland	132.000		
Spijkenisse	102.000		
Stadskanaal	122.000		
Steenwijkerland	65.000		
Sudwest Fryslan	155.000		
Terneuzen	107.000		
Tholen	20.000		

Bijlage 4.2-10 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra

Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra	
Gemeente	Bedrag 2014
Alkmaar	30.796
Almelo	61.695
Almere	137.028
Amersfoort	43.642
Arnhem	79.838
Bellingwedde	116.152
Coevorden	51.641
Delfzijl	44.501
Den Helder	62.921
Deventer	29.670
Dronten	160.934
Echt-Susteren	82.034
Eemsmond	76.909
Emmen	47.059
Gilze en Rijen	267.208
Goes	49.004
Grave	36.716
Heerlen	28.129
Het Bildt	37.695
Katwijk	63.346
Leudal	107.106
Nijmegen	65.855
Noordoostpolder	134.794
Oisterwijk	67.007
Pekela	84.089
Schinnen	86.232
Smallingerland	44.659
Stadskanaal	69.425
Tytsjerksteradiel	24.358
Utrecht	25.266
Utrechtse Heuvelrug	56.806
Venlo	30.969
Vlagtwedde	481.830
Wageningen	101.061
Winterswijk	72.882
Zeist	101.444
Totaal	3.060.701

Bijlage 4.2-12 Decentralisatie-uitkering Stimuleringsregeling Oversampling

Decentralisatie-uitkering WoON Oversampling	
Gemeente	Bedrag 2014
Bergen op Zoom	46.892
Breda	2.491
Enschede	1.498
Goeree-Overflakkee	8.994
Gouda	26.983
Harderwijk	8.861
Kampen	2.661
Lelystad	20.000
Lingewaard	14.518
Maassluis	19.074
Maastricht	1.349
Nijmegen	18.995
's-Gravenhage	2.186
Teylingen	6.236
Utrecht	8.076
Zoetermeer	70.251
Totaal	259.065

Bijlage 4.2-14 Decentralisatie-uitkering Erfgoed en ruimte

Mutaties decentralisatie-uitkering Erfgoed en Ruimte		
Gemeente	Project	Bedrag 2014
Amsterdam	Toevoeging Van Nelle meubel in het Werelderfgoed Podium Amsterdam (Beleidsnota Kiezen voor Karakter, onderdeel Werelderfgoed)	18.150
Amsterdam	Restant bedrag samenwerking Grachtengordel, Stelling van Amsterdam en Beemster (Beleidsnota Kiezen voor Karakter, onderdeel Werelderfgoed)	5.000
Nijmegen	Bijdrage communicatie project winkelstraten (Beleidsnota Kiezen voor Karakter, onderdeel Wederopbouw)	6.000
Noordoostpolder	Marktverkenning bezoekerscentrum Schokland (Beleidsnota Kiezen voor Karakter, onderdeel Werelderfgoed)	18.150
Noordoostpolder	Voor herstel landschappelijke beplanting NOP (Beleidsnota Kiezen voor Karakter, onderdeel Wederopbouw)	60.000
Totaal		107.300

Bijlage 4.2.2 Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Aa en Hunze	491.015	484.780
Aalburg	287.311	287.077
Aalsmeer	691.875	693.663
Aalten	566.802	563.610
Achtkarspelen	625.011	624.228
Alblasserdam	467.279	470.610
Albrandswaard	588.477	593.623
Alkmaar	2.154.011	2.152.107
Almelo	1.787.367	1.782.966
Almere	5.903.799	5.883.073
Alphen aan den Rijn	1.699.561	2.433.405
Alphen-Chaam	183.827	185.112
Ameland	71.331	72.308
Amersfoort	3.863.135	3.880.596
Amstelveen	1.849.299	1.875.876
Amsterdam	22.042.844	22.155.455
Apeldoorn	3.429.574	3.433.521
Appingedam	259.047	260.518
Arnhem	3.633.669	3.664.839
Assen	1.555.882	1.549.889
Asten	332.950	329.531
Baarle-Nassau	115.583	113.279
Baarn	514.332	511.631
Barendrecht	1.212.397	1.211.682
Barneveld	1.305.347	1.317.956
Bedum	221.490	219.570
Beek	309.685	302.349
Beemster	174.593	178.356
Beesel	284.485	280.152
Bellingwedde	161.675	160.127
Bergambacht	217.218	216.041
Bergeijk	362.925	357.519
Bergen L	253.587	248.124
Bergen NH	570.322	557.946
Bergen op Zoom	1.520.554	1.511.651
Berkelland	903.523	890.077
Bernheze	630.133	629.412
Bernisse	230.835	229.954
Best	634.714	630.291
Beuningen	540.321	527.894
Beverwijk	925.757	936.995
Binnenmaas	557.682	550.683
Bladel	391.646	396.326

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Blaricum	181.502	183.953
Bloemendaal	471.214	466.284
Boarnsterhim	425.954	
Bodegraven-Reeuwijk	726.039	723.989
Boekel	214.860	214.746
Borger-Odoorn	503.526	497.785
Borne	466.044	466.807
Borsele	491.267	486.276
Boskoop	352.888	
Boxmeer	580.653	569.124
Boxtel	663.027	654.178
Breda	3.974.382	3.998.016
Brielle	322.038	316.882
Bronckhorst	727.783	712.228
Brummen	437.431	431.141
Brunssum	584.447	581.668
Bunnik	307.094	308.143
Bunschoten	462.088	464.182
Buren	529.194	529.656
Bussum	767.541	771.687
Capelle aan den IJssel	1.694.106	1.692.954
Castricum	681.690	672.716
Coevorden	730.905	726.547
Cranendonck	389.651	386.755
Cromstrijen	244.641	243.265
Cuijk	560.073	559.745
Culemborg	698.759	691.898
Dalfsen	575.976	575.913
Dantumadiel	405.793	399.583
De Bilt	916.553	908.194
De Friese Meren		1.090.553
De Marne	210.432	204.003
De Ronde Venen	933.099	922.765
De Wolden	476.079	471.821
Delft	1.959.338	1.967.275
Delfzijl	555.575	552.050
Den Helder	1.249.111	1.228.735
Deurne	643.917	632.326
Deventer	2.332.092	2.339.692
Diemen	637.344	640.795
Dinkelland	549.970	541.421
Doesburg	273.175	268.660
Doetinchem	1.231.008	1.222.528

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Dongen	540.439	535.445
Dongeradeel	526.883	527.605
Dordrecht	2.960.444	2.956.901
Drechterland	400.858	397.510
Drimmelen	507.557	504.618
Dronten	934.001	924.180
Druten	407.727	410.041
Duiven	585.706	577.850
Echt-Susteren	573.988	569.664
Edam-Volendam	617.621	618.860
Ede	2.527.441	2.535.308
Eemnes	198.234	196.724
Eemsmond	343.367	337.716
Eersel	346.749	343.603
Eijsden-Margraten	463.680	453.625
Eindhoven	4.860.502	4.886.353
Elburg	492.089	497.693
Emmen	2.290.849	2.274.591
Enkhuizen	402.521	402.595
Enschede	3.628.545	3.639.465
Epe	656.472	656.025
Ermelo	527.730	522.059
Etten-Leur	928.922	929.727
Ferwerderadiel	197.227	196.822
Franekeradeel	449.074	444.847
Gaasterlan-Sleat	206.840	
Geertruidenberg	435.272	438.086
Geldermalsen	581.504	577.167
Geldrop-Mierlo	818.595	824.275
Gemert-Bakel	592.965	593.065
Gennep	350.950	351.754
Giessenlanden	303.911	301.828
Gilze en Rijen	562.317	571.158
Goeree-Overflakkee	975.902	972.462
Goes	762.256	762.324
Goorle	472.720	476.434
Gorinchem	864.333	862.915
Gouda	1.779.052	1.774.127
Graft-De Rijp	135.986	134.744
Grave	255.961	251.786
Groesbeek	360.233	356.623
Groningen	3.718.882	3.762.393
Grootegast	277.712	272.996

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Gulpen-Wittem	239.580	235.811
Haaksbergen	506.903	503.959
Haaren	267.979	265.410
Haarlem	3.564.975	3.618.657
Haarlemmerliede Spaarnw	117.787	116.913
Haarlemmermeer	3.499.500	3.488.146
Halderberge	585.316	582.347
Hardenberg	1.300.162	1.297.084
Harderwijk	1.096.386	1.102.042
Hardinxveld-Giessendam	391.589	391.681
Haren	377.859	379.109
Harlingen	351.191	346.988
Hattem	245.555	245.490
Heemskerk	847.515	834.716
Heemstede	564.962	563.676
Heerde	358.708	360.017
Heerenveen	937.701	1.084.277
Heerhugowaard	1.276.505	1.282.921
Heerlen	1.839.358	1.831.688
Heeze-Leende	294.758	287.921
Heiloo	454.280	451.984
Hellendoorn	738.057	734.615
Hellevoetsluis	844.774	840.184
Helmond	2.192.135	2.204.033
Hendrik-Ido-Ambacht	669.226	675.311
Hengelo O	1.884.235	1.880.569
Het Bildt	235.722	235.524
Heumen	351.895	344.196
Heusden	924.934	916.322
Hillegom	434.045	433.102
Hilvarenbeek	301.710	297.217
Hilversum	1.966.238	1.972.543
Hof van Twente	702.343	699.983
Hollands Kroon	1.000.843	988.987
Hoogeveen	1.201.095	1.193.453
Hoogezand-Sappemeer	814.749	813.862
Hoorn	1.751.266	1.755.812
Horst aan de Maas	842.165	831.642
Houten	1.175.115	1.169.849
Huizen	922.797	911.498
Hulst	518.652	509.425
IJsselstein	872.230	865.793
Kaag en Braassem	515.509	519.176

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Kampen	1.195.506	1.203.825
Kapelle	276.625	272.298
Katwijk	1.405.208	1.402.094
Kerkrade	890.896	890.412
Koggenland	479.594	475.725
Kollumerland en Nwkruisl	273.267	274.642
Korendijk	219.191	220.029
Krimpen aan den IJssel	636.195	636.444
Laarbeek	440.210	436.343
Landerd	313.049	312.120
Landgraaf	711.095	700.317
Landsmeer	219.722	216.151
Langedijk	596.227	593.505
Lansingerland	1.420.064	1.440.759
Laren	211.909	215.292
Leek	427.260	422.072
Leerdam	509.893	508.623
Leeuwarden	2.078.344	2.326.152
Leeuwarderadeel	214.332	208.391
Leiden	2.486.634	2.486.781
Leiderdorp	600.480	602.744
Leidschendam-Voorburg	1.568.549	1.593.873
Lelystad	2.059.066	2.061.096
Lemsterland	297.593	
Leudal	680.542	672.932
Leusden	610.044	603.794
Lingewaal	230.359	231.304
Lingewaard	982.403	978.072
Lisse	457.792	457.746
Littenseradiel	241.417	241.394
Lochem	648.603	646.804
Loon op Zand	460.832	461.068
Lopik	319.914	320.077
Loppersum	216.740	212.760
Losser	458.532	460.503
Maasdonk	230.620	229.619
Maasdriel	499.409	502.423
Maasgouw	416.776	411.621
Maassluis	765.441	765.884
Maastricht	2.160.249	2.159.353
Marum	225.960	225.442
Medemblik	931.752	930.437
Meerssen	352.893	347.780

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Menameradiel	290.053	287.622
Menterwolde	252.717	245.807
Meppel	743.230	747.090
Middelburg	1.054.904	1.056.148
Midden Drenthe	670.941	665.430
Midden-Delfland	394.672	395.516
Mill en Sint Hubert	218.782	209.697
Millingen aan de Rijn	120.599	119.508
Moerdijk	749.395	751.720
Molenwaard	698.774	688.773
Montferland	693.603	691.045
Montfoort U	312.759	309.440
Mook en Middelaar	152.452	149.206
Muiden	142.368	139.562
Naarden	419.330	415.099
Neder-Betuwe	544.573	539.317
Nederlek	281.895	278.138
Nederweert	319.350	313.838
Neerijnen	267.452	267.847
Nieuwegein	1.369.797	1.370.565
Nieuwkoop	552.478	547.277
Nijkerk	914.956	918.723
Nijmegen	3.514.220	3.549.700
Noord-Beveland	139.307	138.154
Noordenveld	621.266	620.604
Noordoostpolder	1.095.150	1.091.598
Noordwijk	502.326	504.032
Noordwijkerhout	322.459	329.793
Nuenen c.a.	435.551	432.669
Nunspeet	585.237	583.862
Nuth	275.455	277.525
Oegstgeest	504.507	503.956
Oirschot	356.492	351.141
Oisterwijk	524.113	518.342
Oldambt	779.758	781.953
Oldebroek	478.318	477.599
Oldenzaal	717.300	717.266
Olst-Wijhe	369.488	368.468
Ommen	343.850	343.916
Onderbanken	148.868	147.658
Oost Gelre	628.937	621.540
Oosterhout	1.169.190	1.158.842
Ooststellingwerf	528.450	524.391

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Oostzaan	195.096	191.150
Opmeer	244.370	242.360
Opsterland	647.308	640.475
Oss	1.890.971	1.886.376
Oud-Beijerland	511.653	512.785
Oude IJsselstreek	848.706	837.543
Ouder-Amstel	302.385	307.087
Ouderkerk	176.853	178.025
Oudewater	214.969	212.184
Overbetuwe	1.051.358	1.050.071
Papendrecht	716.172	717.185
Peel en Maas	853.310	838.785
Pekela	267.891	267.028
Pijnacker-Nootdorp	1.304.852	1.318.143
Purmerend	1.871.451	1.866.924
Putten	517.302	514.188
Raalte	751.702	741.427
Reimerswaal	520.950	522.334
Renkum	623.585	623.741
Renswoude	114.327	116.405
Reusel-De Mierden	239.813	241.177
Rheden	897.179	889.702
Rhenen	422.518	423.307
Ridderkerk	910.922	908.425
Rijnwaarden	224.942	221.941
Rijnwoude	384.259	
Rijssen-Holten	885.227	887.743
Rijswijk	1.005.007	1.023.979
Roerdalen	375.886	370.973
Roermond	1.266.732	1.266.616
Roosendaal	1.753.202	1.746.392
Rotterdam	18.322.436	18.392.024
Rozendaal	30.647	30.856
Rucphen	380.863	378.596
Schagen	971.429	962.024
Schermer	115.166	115.246
Scherpenzeel	216.475	217.750
Schiedam	2.056.685	2.066.886
Schiermonnikoog	17.813	17.248
Schijndel	474.507	472.012
Schinnen	239.210	235.725
Schoonhoven	272.738	271.820
Schouwen-Duiveland	641.377	636.951

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
's-Gravenhage	14.706.060	14.803.395
's-Hertogenbosch	3.189.987	3.204.056
Simpelveld	195.499	193.064
Sint-Anthonis	235.109	232.222
Sint-Michielsgestel	580.447	573.027
Sint-Oedenrode	363.446	361.785
Sittard-Geleen	1.873.810	1.857.640
Skarsterlan	587.447	
Sliedrecht	541.732	545.577
Slochteren	333.157	329.888
Sluis	423.795	422.934
Smallingerland	1.232.272	1.236.425
Soest	1.041.515	1.038.351
Someren	357.186	356.734
Son en Breugel	345.195	344.326
Spijkenisse	1.692.611	1.694.516
Stadskanaal	680.133	675.631
Staphorst	406.431	410.353
Stede Broec	463.518	463.669
Steenbergen	451.294	448.812
Steenwijkerland	911.579	908.006
Stein	465.494	460.264
Stichtse Vecht	1.392.136	1.398.847
Strijen	169.789	164.608
Sudwest Fryslan	1.813.640	1.847.730
Ten Boer	171.235	169.556
Terneuzen	1.137.777	1.130.077
Terschelling	87.123	85.093
Texel	275.976	267.516
Teylingen	796.749	792.803
Tholen	581.948	574.684
Tiel	1.059.719	1.050.984
Tilburg	4.818.236	4.826.112
Tubbergen	464.146	460.809
Twenterand	756.450	757.143
Tynaarlo	672.375	669.357
Tytsjerksteradiel	671.969	675.514
Ubbergen	184.235	182.384
Uden	903.796	897.856
Uitgeest	289.721	293.437
Uithoorn	665.604	659.923
Urk	576.894	578.261
Utrecht	7.788.560	7.964.510

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Utrechtse Heuvelrug	1.005.017	993.130
Vaals	168.707	164.878
Valkenburg aan de Geul	289.351	283.780
Valkenswaard	582.511	574.177
Veendam	616.265	614.852
Veenendaal	1.555.752	1.555.449
Veere	426.763	419.977
Veghel	834.413	831.823
Veldhoven	874.309	877.049
Velsen	1.471.833	1.469.438
Venlo	2.199.791	2.197.463
Venray	943.653	937.738
Vianen	448.323	447.785
Vlaardingen	1.730.881	1.730.810
Vlagtwedde	309.759	302.779
Vlieland	21.637	20.353
Vlissingen	961.959	964.554
Vlist	199.835	198.376
Voerendaal	228.690	222.804
Voorschoten	546.107	558.839
Voorst	460.025	461.235
Vught	548.528	545.289
Waalre	352.167	350.794
Waalwijk	980.061	974.892
Waddinxveen	548.401	551.918
Wageningen	666.424	664.658
Wassenaar	553.979	554.638
Waterland	336.982	337.854
Weert	1.015.307	1.011.221
Weesp	414.792	414.731
Werkendam	555.000	553.454
West Maas en Waal	363.245	361.524
Westerveld	352.554	347.066
Westervoort	339.108	331.638
Westland	2.184.566	2.181.010
Weststellingwerf	522.477	518.704
Westvoorne	256.113	252.040
Wierden	495.640	496.492
Wijchen	893.998	890.690
Wijdemeren	471.512	469.508
Wijk bij Duurstede	501.063	497.493
Winsum	310.789	310.543
Winterswijk	615.682	616.143

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Woensdrecht	409.610	409.564
Woerden	1.154.983	1.161.336
Wormerland	335.040	331.677
Woudenberg	278.940	280.998
Woudrichem	299.048	295.333
Zaanstad	3.818.628	3.845.368
Zaltbommel	637.574	645.515
Zandvoort	321.237	320.197
Zederik	288.382	291.357
Zeevang	128.049	124.377
Zeewolde	542.757	536.096
Zeist	1.452.964	1.450.427
Zevenaar	654.234	652.164
Zoetermeer	3.124.296	3.121.661
Zoeterwoude	160.350	156.782
Zuidhorn	429.010	430.269
Zuidplas	912.152	913.622
Zundert	399.709	396.475
Zutphen	1.099.087	1.092.546
Zwartewaterland	533.991	536.722
Zwijndrecht	1.010.124	1.012.494
Zwolle	2.816.859	2.834.234
Totaal	383.137.000	383.137.000

Bijlage 5.7.1 Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Aa en Hunze	56.344	2.483
Aalburg	19.610	864
Aalsmeer	54.375	2.396
Aalten	50.608	2.230
Achtkarspelen	63.658	2.805
Alblasserdam	47.527	2.095
Albrandswaard	42.946	1.893
Alkmaar	289.176	12.744
Almelo	262.878	11.585
Almere	586.713	25.857
Alphen aan den Rijn	312.736	13.782
Alphen-Chaam	18.768	827
Ameland	19.315	851
Amersfoort	413.778	18.235
Amstelveen	217.761	9.597
Amsterdam	6.054.455	266.823
Apeldoorn	504.328	22.226
Appingedam	35.055	1.545
Arnhem	577.064	25.432
Assen	289.331	12.751
Asten	32.938	1.452
Baarle-Nassau	14.513	640
Baarn	44.963	1.982
Barendrecht	76.480	3.371
Barneveld	97.577	4.300
Bedum	19.732	870
Beek	60.859	2.682
Beemster	16.339	720
Beesel	27.463	1.210
Bellingwedde	22.958	1.012
Bergambacht	17.662	778
Bergeijk	47.449	2.091
Bergen (L.)	25.983	1.145
Bergen (NH.)	67.800	2.988
Bergen op Zoom	223.673	9.857
Berkelland	88.029	3.879
Bernheze	60.808	2.680
Bernisse	23.224	1.023
Best	72.104	3.178
Beuningen	49.368	2.176
Beverwijk	98.040	4.321
Binnenmaas	47.378	2.088
Bladel	42.338	1.866

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Blaricum	27.202	1.199
Bloemendaal	46.423	2.046
Bodegraven-Reeuwijk	65.853	2.902
Boekel	22.564	994
Borger-Odoorn	55.239	2.434
Borne	51.053	2.250
Borsele	42.664	1.880
Boxmeer	61.981	2.732
Boxtel	76.826	3.386
Breda	510.202	22.485
Brielle	54.876	2.418
Bronckhorst	62.945	2.774
Brummen	40.357	1.779
Brunssum	85.123	3.751
Bunnik	24.637	1.086
Bunschoten	37.264	1.642
Buren	45.765	2.017
Bussum	69.401	3.059
Capelle aan den IJssel	175.079	7.716
Castricum	55.786	2.459
Coevorden	91.833	4.047
Cranendonck	41.528	1.830
Cromstrijen	18.957	835
Cuijk	65.075	2.868
Culemborg	65.464	2.885
Dalfsen	46.491	2.049
Dantumadiel	42.325	1.865
De Bilt	85.811	3.782
De Friese meren	108.740	4.792
De Marne	29.163	1.285
De Ronde Venen	78.841	3.475
De Wolden	44.706	1.970
Delft	341.868	15.066
Delfzijl	74.641	3.289
Den Helder	158.831	7.000
Deurne	75.638	3.333
Deventer	295.189	13.009
Diemen	71.255	3.140
Dinkelland	63.673	2.806
Doesburg	28.034	1.235
Doetinchem	164.414	7.246
Dongen	44.910	1.979
Dongeradeel	62.707	2.764

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Dordrecht	433.558	19.107
Drechterland	30.620	1.349
Drimmelen	46.780	2.062
Dronten	95.282	4.199
Druten	32.972	1.453
Duiven	51.838	2.285
Echt-Susteren	65.944	2.906
Edam-Volendam	65.789	2.899
Ede	270.439	11.918
Eemnes	17.978	792
Eemsmond	50.439	2.223
Eersel	37.081	1.634
Eijsden-Margraten	50.989	2.247
Eindhoven	758.181	33.413
Elburg	41.326	1.821
Emmen	346.370	15.265
Enkhuizen	41.085	1.811
Enschede	593.262	26.145
Epe	65.566	2.890
Ermelo	61.036	2.690
Etten-Leur	114.029	5.025
Ferwerderadiel	17.362	765
Franekeradeel	51.341	2.263
Geertruidenberg	41.653	1.836
Geldermalsen	56.691	2.498
Geldrop-Mierlo	78.688	3.468
Gemert-Bakel	66.506	2.931
Gennep	38.559	1.699
Giessenlanden	27.329	1.204
Gilze en Rijen	51.473	2.268
Goeree-Overflakkee	114.742	5.057
Goes	111.258	4.903
Goorle	49.738	2.192
Gorinchem	132.534	5.841
Gouda	210.090	9.259
Graft-De Rijp	14.055	619
Grave	22.493	991
Groesbeek	42.252	1.862
Groningen	792.971	34.947
Grootegast	22.347	985
Gulpen-Wittem	32.560	1.435
Haaksbergen	44.286	1.952

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Haaren	27.784	1.224
Haarlem	437.164	19.266
Haarlemmerliede c.a.	9.775	431
Haarlemmermeer	363.787	16.032
Halderberge	62.156	2.739
Hardenberg	130.919	5.770
Harderwijk	108.577	4.785
Hardinxveld-Giessendam	35.570	1.568
Haren	38.298	1.688
Harlingen	53.244	2.346
Hattem	21.057	928
Heemskerk	78.041	3.439
Heemstede	43.826	1.931
Heerde	32.135	1.416
Heerenveen	130.761	5.763
Heerhugowaard	138.054	6.084
Heerlen	319.554	14.083
Heeze-Leende	26.377	1.162
Heiloo	39.248	1.730
Hellendoorn	85.783	3.781
Hellevoetsluis	79.571	3.507
Helmond	305.708	13.473
Hendrik-Ido-Ambacht	64.122	2.826
Hengelo	246.840	10.878
het Bildt	24.158	1.065
Heumen	28.525	1.257
Heusden	96.763	4.264
Hillegom	50.709	2.235
Hilvarenbeek	35.092	1.547
Hilversum	220.502	9.718
Hof van Twente	72.483	3.194
Hollands Kroon	84.992	3.746
Hoogeveen	148.401	6.540
Hoogezand-Sappemeer	117.282	5.169
Hoorn	197.062	8.685
Horst aan de Maas	89.392	3.940
Houten	96.803	4.266
Huizen	75.617	3.332
Hulst	55.410	2.442
IJsselstein	66.143	2.915
Kaag en Braassem	63.760	2.810
Kampen	139.429	6.145
Kapelle	26.096	1.150
Katwijk	139.974	6.169

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Kerkrade	153.649	6.771
Koggenland	38.657	1.704
Kollumerland c.a.	28.197	1.243
Korendijk	17.037	751
Krimpen aan den IJssel	55.441	2.443
Laarbeek	37.488	1.652
Landerd	30.502	1.344
Landgraaf	104.084	4.587
Landsmeer	24.931	1.099
Langedijk	54.793	2.415
Lansingerland	139.765	6.160
Laren	21.552	950
Leek	43.200	1.904
Leerdam	53.529	2.359
Leeuwarden	388.643	17.128
Leeuwarderadeel	17.887	788
Leiden	437.003	19.259
Leiderdorp	66.275	2.921
Leidschendam-Voorburg	187.502	8.263
Lelystad	253.706	11.181
Leudal	69.138	3.047
Leusden	53.721	2.368
Lingewaal	16.814	741
Lingewaard	91.289	4.023
Lisse	41.508	1.829
Littenseradiel	20.781	916
Lochem	66.294	2.922
Loon op Zand	43.134	1.901
Lopik	21.660	955
Loppersum	25.197	1.110
Losser	51.529	2.271
Maasdonk	68.224	3.007
Maasdriel	47.829	2.108
Maasgouw	50.138	2.210
Maassluis	79.907	3.522
Maastricht	460.160	20.280
Marum	20.784	916
Medemblik	76.117	3.355
Meerssen	36.007	1.587
Menameradiel	22.415	988
Menterwolde	29.112	1.283
Meppel	93.545	4.123
Middelburg	136.965	6.036

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Midden-Delfland	47.914	2.112
Midden-Drenthe	69.660	3.070
Mill en Sint Hubert	22.899	1.009
Millingen aan de Rijn	13.124	578
Moerdijk	72.639	3.201
Molenwaard	71.908	3.169
Montferland	72.378	3.190
Montfoort	22.886	1.009
Mook en Middelaar	14.717	649
Muiden	13.613	600
Naarden	36.663	1.616
Neder-Betuwe	46.636	2.055
Nederlek	34.478	1.519
Nederweert	31.517	1.389
Neerijnen	19.753	871
Nieuwegein	151.635	6.683
Nieuwkoop	80.005	3.526
Nijkerk	79.462	3.502
Nijmegen	767.452	33.822
Noord-Beveland	23.350	1.029
Noordenveld	71.405	3.147
Noordoostpolder	106.448	4.691
Noordwijk	80.232	3.536
Noordwijkerhout	32.826	1.447
Nuenen c.a.	55.431	2.443
Nunspeet	47.138	2.077
Nuth	33.010	1.455
Oegstgeest	60.728	2.676
Oirschot	37.974	1.674
Oisterwijk	53.775	2.370
Oldambt	120.532	5.312
Oldebroek	44.400	1.957
Oldenzaal	74.181	3.269

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Olst-Wijhe	37.371	1.647
Ommen	39.536	1.742
Onderbanken	19.358	853
Oost Gelre	56.855	2.506
Oosterhout	130.663	5.758
Ooststellingwerf	58.626	2.584
Oostzaan	17.123	755
Opmeer	28.066	1.237
Opsterland	62.721	2.764
Oss	202.981	8.945
Oud-Beijerland	44.861	1.977
Oude IJsselstreek	82.931	3.655
Ouder-Amstel	24.095	1.062
Ouderkerk	17.265	761
Oudewater	18.560	818
Overbetuwe	79.544	3.506
Papendrecht	69.187	3.049
Peel en Maas	77.480	3.415
Pekela	37.247	1.641
Pijnacker-Nootdorp	125.310	5.522
Purmerend	194.947	8.591
Putten	39.955	1.761
Raalte	68.818	3.033
Reimerswaal	49.360	2.175
Renkum	68.230	3.007
Renswoude	10.403	458
Reusel-De Mierden	29.029	1.279
Rheden	94.727	4.175
Rhenen	34.220	1.508
Ridderkerk	119.671	5.274
Rijnwaarden	20.950	923
Rijssen-Holten	73.204	3.226
Rijswijk	139.455	6.146
Roerdalen	44.159	1.946
Roermond	171.396	7.554
Roosendaal	203.445	8.966
Rotterdam	3.901.534	171.943
Rozendaal	3.518	155
Rucphen	48.248	2.126
Schagen	91.819	4.047
Schermer	9.721	428
Scherpenzeel	13.989	617
Schiedam	275.941	12.161

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Schiermonnikoog	5.723	252
Schijndel	53.160	2.343
Schinnen	25.263	1.113
Schoonhoven	29.224	1.288
Schouwen-Duiveland	91.975	4.053
's-Gravenhage	2.359.779	103.997
's-Hertogenbosch	513.768	22.642
Simpelveld	21.363	941
Sint Anthonis	26.536	1.169
Sint-Michielsgestel	57.849	2.549
Sint-Oedenrode	33.392	1.472
Sittard-Geleen	278.948	12.293
Sliedrecht	46.981	2.070
Slochteren	33.139	1.460
Sluis	63.492	2.798
Smallingerland	179.091	7.893
Soest	102.112	4.500
Someren	47.766	2.105
Son en Breugel	30.441	1.342
Spijkenisse	187.851	8.279
Stadskanaal	95.983	4.230
Staphorst	31.778	1.400
Stede Broec	40.622	1.790
Steenbergen	44.181	1.947
Steenwijkerland	110.053	4.850
Stein	57.891	2.551
Stichtse Vecht	106.971	4.714
Strijen	18.180	801
Súdwest Fryslân	198.267	8.738
Ten Boer	15.690	691
Terneuzen	131.391	5.790
Terschelling	17.845	786
Texel	50.539	2.227
Teylingen	71.613	3.156
Tholen	50.511	2.226
Tiel	103.459	4.560
Tilburg	704.475	31.047
Tubbergen	38.916	1.715
Twenterand	66.343	2.924
Tynaarlo	77.958	3.436
Tytsjerksteradiel	65.640	2.893
Ubbergen	18.884	832
Uden	106.427	4.690

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Uitgeest	17.479	770
Uithoorn	73.017	3.218
Urk	34.850	1.536
Utrecht	1.260.897	55.568
Utrechtse Heuvelrug	90.428	3.985
Vaals	26.786	1.180
Valkenburg aan de Geul	44.660	1.968
Valkenswaard	83.653	3.687
Veendam	98.066	4.322
Veenendaal	151.646	6.683
Veere	51.752	2.281
Veghel	103.033	4.541
Veldhoven	107.126	4.721
Velsen	146.670	6.464
Venlo	304.827	13.434
Venray	120.475	5.309
Vianen	38.313	1.688
Vlaardingen	201.619	8.885
Vlagtwedde	46.140	2.033
Vlieland	7.577	334
Vlissingen	150.502	6.633
Vlist	16.971	748
Voerendaal	24.394	1.075
Voorschoten	49.064	2.162
Voorst	50.391	2.221
Vught	58.850	2.594
Waalre	36.216	1.596
Waalwijk	113.596	5.006
Waddinxveen	66.429	2.928
Wageningen	84.537	3.726
Wassenaar	52.740	2.324
Waterland	29.566	1.303
Weert	126.502	5.575
Weesp	36.621	1.614
Werkendam	52.741	2.324
West Maas en Waal	37.161	1.638
Westerveld	44.165	1.946
Westervoort	28.361	1.250
Westland	230.494	10.158
Weststellingwerf	57.246	2.523
Westvoorne	40.746	1.796
Wierden	45.386	2.000
Wijchen	77.186	3.402

Individuele EMU-referentiewaarden gemeenten 2015 (bedragen x € 1000)		
Gemeente	Begrotingstotaal 2014 (na bestemming)	Referentiewaarde o.b.v. begrotingstotaal
Wijdemeren	45.898	2.023
Wijk bij Duurstede	40.547	1.787
Winsum	28.034	1.235
Winterswijk	74.471	3.282
Woensdrecht	41.256	1.818
Woerden	102.105	4.500
Wormerland	26.830	1.182
Woudenberg	32.996	1.454
Woudrichem	31.653	1.395
Zaanstad	400.177	17.636
Zaltbommel	65.616	2.892
Zandvoort	43.451	1.915
Zederik	23.622	1.041
Zeevang	12.248	540
Zeewolde	42.854	1.889
Zeist	143.984	6.345
Zevenaar	82.006	3.614
Zoetermeer	333.726	14.708
Zoeterwoude	17.116	754
Zuidhorn	39.597	1.745
Zuidplas	76.514	3.372
Zundert	42.549	1.875
Zutphen	134.089	5.909
Zwartewaterland	47.917	2.112
Zwijndrecht	100.805	4.443
Zwolle	395.807	17.443
Totaal	51.481.488	2.268.820

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BDF/Financieel en Informatiestelsel
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag